

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

ljubljska banka
Temeljna banka Gorenjske
Kranj
Gorenjc in banka — formula prihranka

Odprite
strani
Glasova preja

Pred odprtim grobom sta ideji socializma in jugoslovanstva

Komu zaupati?

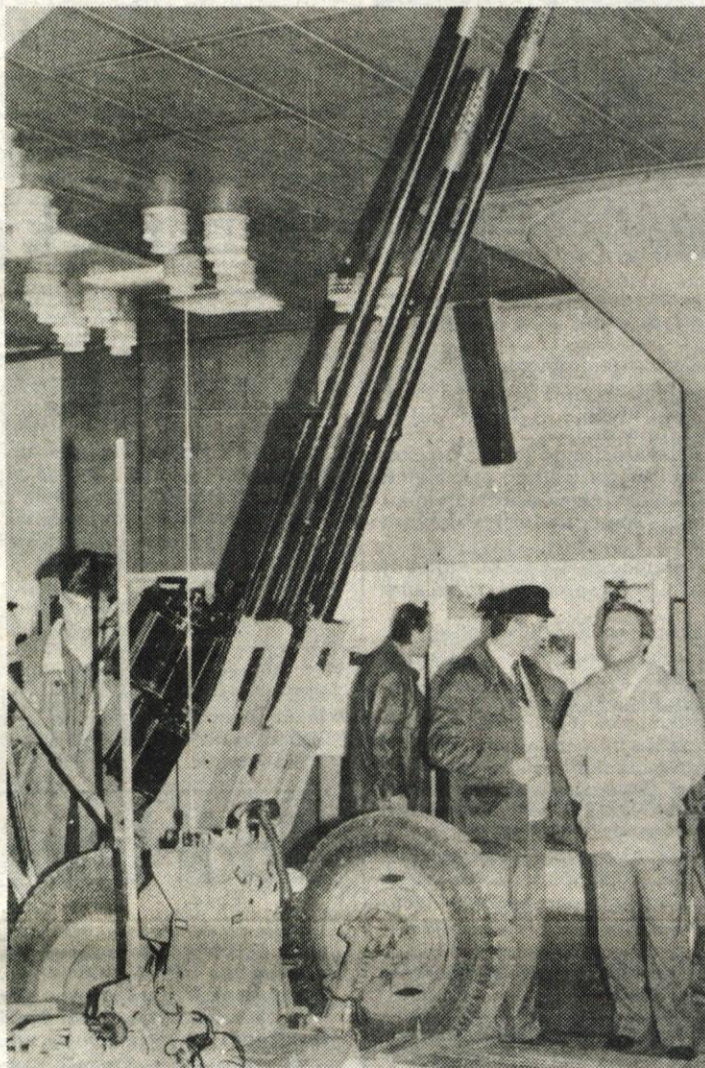
Republiška skupščina bo kmalu prižgala zeleno luč za spreminjanje zakona o gozdovih, ki sicer velja šele tri leta, vendar je v njem toliko nesmislov, nazadnjaških opredelitev in tudi ideoloških obremenitev, da je z njim le redkokdo zadovoljen - nekoliko bolj gozdarji, precej manj pa kmetje. Anketa o izvajanju sedanjega zakona, ki jo je izvedlo splošno združenje gozdarstva, je pokazala, da bo treba spremeniti skoraj vsak njegov člen, kar pravzaprav pomeni, da bo celo bolje pripraviti novega kot popravljati starega. Vsekakor pa to ne bo preprosta naloga niti ne hiter postopek, še posebej, če vemo, da so gozdarji tistega, ki zdaj velja, pripravljali kar sedem let.

Zdi se, da bo pri spreminjanju zakona temeljno vprašanje, komu zaupati gospodarjenje z gozdom - kmetu ali (spet) gozdnemu gospodarstvu. Čeprav je povsod v svetu določeni zakonski nadzor nad gospodarjenjem z gozdom in je tudi lastninska pravica do gozda omejena s splošnimi koristmi in javnim interesom, pa ima lastnik gozda tudi temeljno odgovornost za gospodarjenje z gozdom. Našemu kmetu, ki je v preteklosti že ničlikokrat dokazal, da je vreden zaupanja, je bila ta odgovornost odvzeta in dana gozdnogospodarskim organizacijam - tudi v tistem delu, ki zadeva gojitvena in vzdrževalna de-

la. Posledice so vidne: gozdovi niso negovani tako, kot bi morali biti, od tega pa ima po mnenju kmeta iz Osolnika nad Medvodami korist samo lubadar, ki se zdaj hitro širi po naših gozdovih. Misel, da "gozdovi kličejo po bivšem gospodarju", se verjetno komu zdi bogokletna, vendar bi jo veljalo ob stanju naših gozdov in gospodarski šibkosti kmetij skrbno pretehtati. Če so sedanji zakon pripravljali predvsem gozdarji in gozdarski strokovnjaki, naj bi tokrat bolj prisluhnili tudi kmetom-gozdnim posestnikom.

In nenazadnje: če smo se v družbi opredelili za tržno gospodarstvo, ekonomske zakonitosti in konkurenčnost na vseh področjih, potem bo treba razbiti tudi vse vrste monopolov v gozdarstvu in lesarstvu - organizacijskega, prodajnega, cenovnega... Ali ni že dogovor v okviru gorenjskega gozdarsko-lesarskega združenja o tem, da morajo gozdarji prodati surovino članicam združenja, svojevrsten monopol, ki gozdarjem (ob vseh ugodnostih) onemogoča, da bi les prodali tja, kjer bi zanj več iztržili? Ali ne bi lahko s cenami, ki bi se oblikovale na trgu, prisilili lesno industrijo, da bi bolj razmišljala o gospodarni porabi lesa? Ali ni že opredeljeno, da je les edini "kmetijski pridelek", s katerim kmet ne more svobodno trgovati, gozdarski monopol? In še bi se lahko spraševali.

C. Zaplotnik

Delo in oprema oboroženih sil - V avli herojev v stavbi občinske skupščine v Kranju so v ponedeljek ob letošnjem prazniku oboroženih sil in 20. obletnici ustanovitve teritorialne obrambe odprli razstavo dejavnosti in opreme oboroženih sil in drugih delov sistema splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. Razstava, ki predstavlja skupna obrambna in samozaščitna prizadevanja v kranjski občini, bo odprta do 22. decembra. - A. Ž. - Foto: F. Perdan

Socialdemokratska zveza

Ljubljana, 13. decembra - Na seji predsedstva republiške konference SZDL Slovenije je njen sekretar Dušan Semolič predlagal, da bi na eni prihodnjih sej obravnavali pobudo o ustanovitvi Socialdemokratske zveze. Poziv za ustanovni zbor je bil objavljen v 51. številki Mladine, kakor je povedal Semolič, pa so se pobudniki že oglasili pri njem, povedali, da želijo delovati v okviru socialistične zveze, vendar kot avtonomna družbenopolitična organizacija s svojim programom in v okviru obstoječe zakonodaje. Na sejo predsedstva bodo povabili tudi pobudnike ustanovitve Socialdemokratske zveze, na seji pa so sodili, naj bo to širši razgovor političnem pluralizmu pri nas, saj se je v zadnjem času porodilo več podobnih idej. Kakor je dejal Borut Šuklje, gre za dve pobudi, ki ju moramo ločiti, in sicer Demokratično zvezo razuma, ki je izhodišča svojega delovanja že objavila, 20. decembra pa bo imela programski sestanek, druga pa je Socialdemokratska zveza Slovenije. Jože Školč pa ga je dopolnil, da obstaja še tretja pobuda in sicer o liberalno demokratični zvezi.

M. V.

Novo pohištvo iz Alples

Železniki, 15. novembra - Alples iz Železnikov je na beograjskem salonu pohištva prejel srebrni ključ za svoje novo pohištvo, namenjeno opremljanju dnevnih sob in predsob. Direktor Alples Stane Čadež je v tork v pogovoru z novinarji dejal, da bo nagrajeno pohištvo mogoče kupiti prihodnje leto in da bo kmalu zamenjalo celoten stari program. Njegova značilnost so zaobljeni robovi in valovite ploške, ki so zadnje čase čislane v Zahodni Evropi, je razgibano in zato daje velike možnosti za kombiniranje v prostoru, zanj pa uporabljajo naraven les. Poleg domačih listavcev so med osnovno surovino uvrstili tudi smreko.

Prvenec iz novega programa, pohištvo AL za predsobe in spalnice, ki so ga poslali na domači trg sredi leta, se je zelo dobro izkazal, zato so v Alplesu prepričani, da bodo tudi novo pohištvo ljudje radi kupovali.

H. J.

Svetovni moški pokal v alpskem smučanju

Podkoren čaka sobotno tekmo

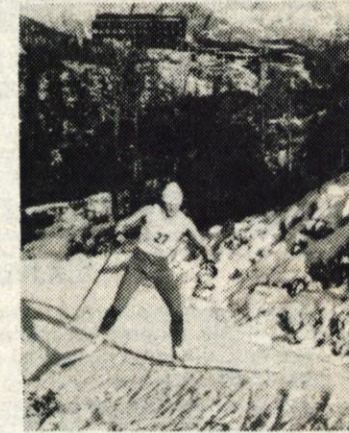
Kranjska gora, 15. decembra - Podkorensko slalomišče je narejeno za sobotno slalomsko tekmo za svetovni pokal. Ta tekma je hkrati tudi že osemindvajseti mednarodni FIS pokal Vitranc. Škoda je le v tem, da so kranjskogorci ostali brez veleslalom. Vreme je bilo le pretoplo, da bi lahko uredili s snežnimi topovi zgornji del veleslalomišča. Za slalom je tako vse urejeno, da bo v soboto res prava tekma za svetovni pokal.

Naši fantje že trenirajo in čakajo na sobotni slalom. Poleg Benedika, Zana, Petroviča bodo nastopili še Grega Grilc, Klemen Bergant in Urban Planinšek. Vseh ostalih sedemdeset tekmovalcev iz osemnajstih držav je na tekmo prišlo že v četrtek.

Prvi start to soboto bo ob 10. uri, finale prve trideseterice pa ob 13. uri. Prepričani smo, da si bo to slalomsko tekmo v soboto ogledalo okoli dvajset tisoč ljubiteljev alpskega smučanja.

D. H.

Gunde Svan preragala rojaka Torgnyja Mogrena - Rezervna proga na Voglu za smučarski tek je na drugi letošnji tekmi za svetovni pokal res v idealnih razmerah doživela svojo krstno predstavo. Na tej tekmi na 30 km v prosti tehniki je nastopilo devetdeset tekačev iz Avstrije, Japonske, Kanade, Avstralije in Evrope. Zmagal je Šved Gunde Svan, ki je premagal rojaka Torgnyja Mogrena. Vse na športni strani. (DH) - Foto: G. Šinik

GORENJSKI GLAS
GRAFIČNE STORITVE

Ocena inštituta odločilna za presojo trase avtomobilske ceste

Še je čas za spremembo

Radviljica, 14. decembra - V krajevni skupnosti Radviljica so predlagali javno razpravo o spremembah srednjeročnega in dolgoročnega razvojnega plana radviljske občine vse do zadnjega člena, da bi si zagotovili tudi strokovne osnove inštituta Josef Stefan v Ljubljani o tem, katera trasa radviljskega odseka avtomobilske ceste Bratstvo in enotnost je primernejša - severna ali južna. Čeprav jim je bilo objavljen, da bo izdelane, je zbor občanov krajevnih skupnosti Radviljica na sestanku v sredo razpravljal brez njih, vendar se je vodstvo krajevnih skupnosti SZDL odločilo, da bo sklicalo nov sestanek takoj, ko bo prejelo strokovno presojo inštituta. V krajevni skupnosti Radviljica je namreč zadnje čase vse več dvomov in strokovnih opredelitev Urbanističnega inštituta Slovenije, ki je dal prednost južni varianti, in tudi v odločitvi radviljske občinske skupščine.

Čeprav je v občinskih dokumentih opredeljena južna trasa, pa je, kot kaže, še dovolj časa za spremembo odločitve. Marko Bezjak, predsednik radviljske občinske skupščine, je na zboru občanov

zagotovil, da bodo v občini zaceleli nov postopek za spreminjanje razvojnega plana, če bodo strokovne osnove inštituta Josef Stefan pokazale, da bi bila severna trasa (za letališčem in prek radviljskega polja) primernejša od južne.

Vsi krajanji, ki so razpravljali na zboru občanov, so zagovarjali severno varianto, kar je tudi razumljivo, saj bi južna trasa prizadela predvsem najbolj strnjena naselja. Še posebej glasno so bili varstveniki okolja, ki menijo, da je 28 metrov široka cesta s prometom okrog 30 tisoč vozil na dan huda ekološka obremenitev in da je vsaka cesta - severna ali južna - zlo. "Če že moramo izbrati eno zlo, se odločimo za tisto, ki je manjše," je dejal Blaž Vogelčnik, ki se je zavzel tudi za to, da bi ceste, severno ali južno, tako poglobili, da bi jo bilo, denimo, mogoče nekega dne tudi pokriti.

Kot smo slišali na seji, v Radviljici že zbirajo podpise proti južni varianti ceste (v delu Predtrga naj bi jih v enem dnevu zbrali tristo), vendar bo treba za spremembo "uradne trase", kot je dejal Pavel Žerovnik, dobiti širšo podporo in ne le mnenje skupine ljudi.

C. Zaplotnik

Delovnih mest ni več na izbiri

Kranj, 13. decembra - Naravni prirast prebivalstva na Gorenjskem je doslej omogočal stalno rast zaposlenosti (pospeševali smo jo z zaposlovanjem nizkостrokovnih delavcev z drugih območij), za letos pa so napovedali, da bo zaposlovanje upadlo. Kot so dejali strokovnjaki skupnosti za zaposlovanje na posvetu kadrovskih delavcev v Kranju, so se črnogledne napovedi tudi uresničile.

V gospodarstvu omejujejo rast zaposlovanja z zmanjševanjem števila delovnih mest, vse manj zaposlujejo novih delavcev, pač pa se v veliki meri poslužujejo notranjih rezerv. Po devetih mesecih se vidi, da v tovarnah niso nadomestili niti naravnega odliva niti fluktuacije. Čeprav na ta način po eni strani učinkovito odpravljajo dolga leta negovano »podzaposlenost«, pa po drugi strani narašča brezposelnost. Žadela je zlasti mlade ljudi, ki po končanem šolanju zamažajo za delo. Ta generacija, kot je dejal Franc Belčič, zdaj plačuje ceno za dve desetletji prikriti nezaposlenosti. V 9 mesecih je na Gorenjskem iskalo delo prek 1500 ljudi, 40 odstotkov več kot leto poprej. Skupaj z brezposelnimi iz prejšnjega leta je bilo krajši ali daljši čas brez dela več kot 2700 ljudi, domala polovica več kot lani. Neugodne gospodarske razmere, zaradi katerih so delovne organizacije prisiljene obrzdati svoje kadrovske apetite, pa so krive, da le kaka tretjina od teh uspe dobiti zaposlitev.

D. Ž.

Danes Novoletni sejem

Kranj, 16. decembra - Dopolne ob 10. uri bodo v Kranju že devetindvajseti odprli mednarodni Novoletni sejem. Kot smo že pisali, je letos ta najstarejša kranjska novoletna prireditev razprodana do zadnjega kvadratnega metra. Okrog 200 razstavljalcev je, tako so povedali prireditelji, pripravilo bogato in raznovrstno ponudbo.

V Merkurjevem paviljonu bodo na primer vsak dan popoldne od pol štiri do pol sedmih predstavljali električno ročno orodje Iskra in Black & Decker. Bombažna predilnica Tržič je napovedala znižanje cen za 40 odstotkov, Planika obutev po znižani ceni, Gorenjska predilnica Škofja Loka pa bogato ponudbo volne. Lesnina in Slovenijales bosta na sejmu prodajala tudi gradbeni material in pohištvo. Poleg trgovskih delovnih organizacij, ki so poskrbele za igrače, novoletna darila, športno opremo, belo tehniko, TV aparate in druge izdelke pa bo zanimiva ponudba tudi zasebnih razstavljalcev. Sejem bo trajal do 24. decembra, vsak dan pa bo odprt od 9. do 19. ure.

A. Ž.

Srečanje pred odhodom v JLA - Pred vsakim odhodom obveznikov v Jugoslovansko ljudsko armado na služenje vojaškega roka se v Škofji Loki srečajo z njimi in poslovijo predstavniki občine, občinskih družbenopolitičnih organizacij, vojašnice in teritorialne obrambe. Oddelek za ljudsko obrambo je takšno srečanje pred odhodom pripravil tudi včeraj (četrtek) dopolne v sejni dvorani škofjeloške občine. - A. Ž. - Foto: F. Perdan

Tuji novinarji sprašujejo brez dlake na jeziku

Kdaj diplomatski stiki z Izraelom

Brdo, 14. decembra - Tuji novinarji, akreditirani v Beogradu, so v sredo obiskali Slovenijo in se na Brdu pogovarjali z Dušanom Sinigojem, Jožetom Smoletom, Tomažem Koširjem, Vladom Klemenčičem in Marjanom Šiftarjem. Odgovarjali so na številna vprašanja novinarjev, tudi na takšna, katerih se navadno izogibamo, ovinkarimo in na katere ni mogoče nekonkretno odgovorjati. Povzemamo nekaj zanimivejših vprašanj in odgovorov.

Kje imate v Sloveniji dokaze za začetek presnove gospodarstva. Kakšno je stališče Slovenije do sprostitve tako imenovanih nominalnih sider?

Dušan Sinigoj: "Sestava gospodarstva je problem in želimo jo spremeniti. Z razvojnimi dinarjem ustvarjamo začetni kapital, sicer pa imamo podjetja, ki imajo nad 60 odstotkov svojega denarja, pa take, ki nimajo niti 10 odstotkov svojih sredstev."

Tomaž Košir: "Dokaz, da se prestrukturiramo je za 17 odstotkov povečan izvoz v letošnjih desetih mesecih kljub splošnemu padcu proizvodnje za 3 odstotke. To je znak kakovostnega premika in spoznanje, da je treba izvažati, saj se domača potrošnja zmanjšuje."

Vlado Klemenčič: "S sprostitvijo nismo ničesar rešili, najmanj socialne probleme, čeprav je bil to izgovor za sprostitve. Z njo smo samo povečali inflacijo."

Kako je z gradnjo osimskih cest in ceste Šentilj - Zagreb?
Dušan Sinigoj: "Glede osimskih cest sodelujemo z Italijani, v Trstu smo ustanovili skupno firmo Adrio, ki se ukvarja s projektiranjem cest in finančno konstrukcijo. Projekt obsega tri ceste in sedaj je zaključena finančna konstrukcija za 165 milijonov dolarjev. Sodeluje Slovenija, federacija, Italija in mednarodna investicijska banka iz Luxemburga. Začenja pa se tudi gradnja ceste ob Šentilja do Zagreba. Delamo pri Zagrebu in Mariboru."

Kako ocenjujete odstop člana zvezne vlade dr. Oskarja Kovarja?

Dušan Sinigoj: "Z njim sem sodeloval in z njegovimi stališči do devizne zakonodaje se nisem strinjal. Popolnoma pa sem soglasen z njegovimi stališči glede politike obrestnih mer, realnega tečaja dinarja in podobno. Če ostaja še naprej zvest svojemu prepričanju, je pravilno ravnal."

Se v Sloveniji res pojavljajo gesla Srbe na vrbe, Bosance na lance. So vam iz Srbije že odgovorili na vaše pismo?

Jože Smole: "Te parole so se pojavljale kvečjemu na straniščih, SZDL pa se ne bo spuščala na raven stranišč. Ni res, da smo ta gesla vpili na mitingih, da sem jaz njihov avtor. V Sloveniji živi okrog 120.000 delavcev iz drugih delov Jugoslavije in pomembnejših nesporazumov ni. Največ jih je iz Bosne in Kosova. Protisrbskega razpoloženja ni in o vseh spornih zadevah se moramo s tovariši iz Srbije pogovoriti. Je pa res, da smo Slovenci bolj kritični do dogajanj v Jugoslaviji. Preko obtožb Mihajla Švabića pa ne bomo šli in tudi jaz bom tožil vse, ki so me blatili in lagali."

Kakšno je stališče Slovenije do vzpostavitve diplomatskih odnosov z Izraelom?

Jože Smole: "Slovenija o tem uradnega stališča nima. Med mnogimi Slovenci pa je razmišljanje, da bi kazalo s to državo diplomatske odnose vzpostaviti, vendar ne na škodo Arabcev in Palestincev. Z normalnimi odnosi z Izraelom bi utrdili svoj vpliv na tem območju in lažje pomagali Arabcem in Palestincem."

Kako Slovenija ocenjuje dogajanja z Ljubljansko banko v ZDA?

Dušan Sinigoj: "Ljubljanska banka trdi, da ni grešila. Če se bo krivda dokazala, bomo morali ukrepati, če pa krivde ne bo, je vprašanje, čigav interes je ta postopek. Zaprtje banke ne prihaja v poštev."

J. Košnjek

OBVESTILO

Zaradi gradnje plinovodnega omrežja bo popolna zapora Ceste 1. maja, tik pred križiščem s cesto vzhodne obvoznice pri Mlekarni v Kranju in sicer od 17. 12. 1988 od 6. ure do vključno 19. 12. 1988 do 24. ure.

Obvozi in spremembe avtobusnih prog bodo označeni.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trziča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tiska Ljudska pravica Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: **Stefan Zargi** (glavni urednik in direktor), **Leopoldina Bogataj** (odgovorna urednica), **Jože Košnjek** (notranja politika, šport), **Marija Volčjak** (gospodarstvo, Kranj), **Andrej Zalar** (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), **Lea Mencinger** (kultura), **Helena Jelovčan** (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), **Cveto Zaplotnik** (kmetijstvo, kronika, Radovljica), **Darinka Sedej** (razvedrilo, Jesenice), **Danica Dolenc** (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), **Stojan Saje** (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), **Danica Zavrl-Ziebič** (socialna politika), **Dušan Humer** (šport), **Vilma Stanovnik** (Tržič, turizem), **Vine Bešter** (mladina, kultura), **Franc Perdan** in **Gorazd Sinik** (fotografija), **Igor Pokorn** (oblikovanje), **Nada Prevc** in **Uroš Bizjak** (tehnično urejanje in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naročnina za 2. polletje 34.000 din

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Jeseniški komunisti o prenovi

Partija se odreka oblasti

Jesenice, 15. decembra - V torek je z jeseniškimi komunisti o prenovi partije razpravljala izvršna sekretarka CK ZKS Sonja Lokar. Komuniste je med drugim zanimalo tudi to, kaj bo s 450 profesionalnimi partijskimi funkcionarji na Slovenskem zdaj, ko članstvo nezadržno upada.

Minuli torek je komunistom jeseniške občine o prenovi Zveze komunistov spregovorila izvršna sekretarka CK ZKS Sonja Lokar in odgovarjala na številna zanimiva in dokaj konkretna vprašanja jeseniških komunistov.

V uvodu je poudarila nujnost obnove Zveze komunistov, usmeritev planskega gospodarstva v tržno in nujen izhod iz monizma v pluralizem. Tako kot ostale vzhodne države realnega socializma smo namreč tudi pri nas spoznali, da dosednji sistemi onemogočajo razvoj in pov-

zročajo vrsto nesporazumov: razrednih, nacionalnih, generacijskih, ekoloških, spolnih. Živimo v taki družbi, je dejala Lokarjeva, ki je petnajst let prikrivala krizo in ki ji prihodnje leto grozi 500 odstotna inflacija, zato je res že skrajni čas za nove rešitve in poglede. Izhod iz krize pa nekateri vidijo izključno v kapitalizmu, drugi v etatizmu, slovenska partija pa v prenovi samoupravljanja in v demokraciji. Vendar pa trenutno prevladuje status quo, kajti »centralni mehanizem«, kot je dejala, še ni enoten v tem, za kaj se bomo opredelili.

Z novim letom dražje komunalne storitve

Od izgube k podražitvam

Radovljica, 13. decembra - Komunalno gospodarstvo Radovljice je v letošnjih prvih devetih mesecih poslovalo razmeroma uspešno, vendar so mu glavne komunalne dejavnosti (oskrba z vodo, zbiranje smeti ter odvajanje in čiščenje odpadkov) prinesle 213 milijonov dinarjev izgube. To je bil med drugim tudi razlog, da je pripravilo predlog novih cen, ki jih je na torkovi seji potrdil izvršni svet in bodo začele veljati z novim letom. Gospodinjstva bodo morala odšteti za kubični meter vode 459 dinarjev, za kanalščino 240 dinarjev, za smetarino 134 in za čiščenje odpadkov 509 dinarjev. Primerjava s cenami ob začetku letošnjega leta kaže, da se je (bo) v enem letu še najmanj podražilo čiščenje odpadkov (za 159 odstotkov), medtem ko se je vodarina za gospodinjstva za 288 odstotkov (za ostale pa za 398), kanalščina za 313 in smetarina za 272 odstotkov. Podražitve so sicer visoke, vendar pa so radovljiške cene komunalnih storitev še vedno precej nižje kot v nekaterih slovenskih občinah. V začetku novembra je bila vodarina dražja kar v 35 občinah, kanalščina in trinajstih in smetarina v sedmih.

V ostalih dejavnostih, kot so pogrebna, pokopališka in zimska služba ter popravila, usklajujejo cene sproti (pod nadzorom so bile le od 15. novembra lani do 15. maja letos). Te dejavnosti so tudi pokrile izgubo, ki je nastala s smetarino, vodarino, kanalščino in čiščenjem odpadkov.

C. Z.

Tudi borci pred odgovorno preizkušnjo

Ljubljana, decembra - Na zadnji seji predsedstva Republiškega odbora ZZZB NOV Slovenije so člani razpravljali o programu dela odbora za leto 1989. Ugotovljali so, da bodo skupaj s socialistično zvezo postavljeni pred odgovorno preizkušnjo, kajti problemi, ki so že in ki se še nakazujejo v naši družbi, so izredno zapleteni in bodo zahtevali tudi od borčevske organizacije velik delež.

Še odločneje, kot doslej, bodo reagirali na pritiske in poizkuse razvrednotenja pridobitev NOB, težnje po spravaštvu, pojave pozivanja na slovenski nacionalizem in separatizem, meščanskega desničarstva, tendenc strankarstva, klerikalizma in dogmatskega, unitarističnega ter centralističnega urejanja razmer. Predvsem pa bodo podpirali aktivnosti mladih, da bo ta generacija postala z naprednimi pobudami bolj odločujoč nosilec družbenega razvoja.

Socialistična zveza kot na-

slednica OF deluje še vedno preveč forumsko. V tej njeni prenovi bodo svoj delež morali prispevati tudi borci. Hitrejši bo moral biti prenos dela programa organizacije zveze borcev v skupni program dela Socialistične zveze in tudi skupno bodo morali opravljati nekatere strokovne naloge. S tem se bo zmanjšalo strokovno-administrativno delo v borčevskih organizacijah. Tudi v Republiškem odboru samem se bodo skušali kar najbolj racionalno organizirati in zmanjšati število profesionalnih

V kranjskih družbenih dejavnostih

Bolj črno kot rožnato

Kranj, decembra - V prvi polovici oktobra je delovna skupina, sestavljena iz predstavnikov izvršnega sveta partijskega komiteja in sindikata, obiskala 14 organizacij družbenih dejavnosti v občini. Ugotavljala je, v kakšnem položaju so posamezne dejavnosti in kako se v njih odražajo problemi, nastali zaradi interventne zakonodaje in tekočih gospodarskih ukrepov. Za sindikatom je ta problematika zdaj učakala tudi obravnavo na kranjskem komiteju ZK.

V organizacijah družbenih dejavnosti, ki so jih obiskali, so bili oktobra pretežno optimistični, kar se tiče poslovnih rezultatov do konca leta, le v zdravstvu in kranjskem delu upoko-jencev so prikrajšani zaradi ne-likvidnosti zdravstvenih skupnosti, ker poravnavanje računov iz teh virov zamuja. Le v vrstih konec leta pričakujejo rdeče številke. Planske naloge, so dejali, bodo večidel uresničene: nekaterim gre na roko tako imenovana neposredna menjava (srednjim šolam) ali krčenje normativov (domu upoko-jencev in vzgojnemu zavodu v Predvdvoru), medtem ko drugi tožijo, da jim je gospodarski položaj zmanjšal število uporabnikov. Tako je na primer v zdravstvu, kjer se zaradi povišane participacije opazno praznijo čakalnice. Naložbena dejavnost je v družbenih dejavnostih kajpada okrnjena, potrebe so daleč večje od možnosti. Nejasna je še usoda plavalnega bazena in telovadnice za šolo na Zlatem polju, čeprav se denar zbira po načrtih. Še resneje jih skrbi investicijsko vzdrževanje, kjer se nesmiselno varčuje pri amortizaciji nepremičnin, saj so kasnejše stroški precej višji. Potrebe po vzdrževanju so velike

zlasti v starih stavbah in tistih, grajenih pred desetletjem, dvema, ko so gradili s slabimi izolacijskimi materiali in arhitekturno neprimerno, zdaj pa v družbenih dejavnostih te zmote drago plačujejo.

Zaradi stiske v večini družbenih dejavnosti že zdaj varčujejo, zaposlenost je pod predpisanimi normativi, tako da manj ljudi opravi več dela, rezerv ni nikjer več, razen morda v krčnjem programov. O racionalnejšem organiziranju razmišljajo v osnovnem šolstvu, kjer bi združili nekatere službe, in v osnovnem zdravstvu, kjer bi s treh sistemov organiziranja lahko prešli na dva (brez sozda). A treba je vedeti, da je sprememba organiziranosti dolgotrajen proces, ki ne prinese takojšnjih finančnih učinkov. Tudi o reorganizaciji samoupravnih interesnih skupnosti že lep čas razmišljajo: v zdravstvu, kjer se jim zdi občina premajhna rizična skupnost, zato predlagajo regijsko; v socialni pa, da bi se socialnovarstvena problematika lahko združila pod eno streho. Delegatski sistem, so ugotovili, zahteva veliko več denarja, časa in energije, kot so učinki odločanja. Zadnje leto pa se učinki bolj pogovarjajo o

Vsekakor je prenova partije potrebna; slovenska si želi bogat in demokratični sistem, se zavzema za nestranskarški politični sistem in svobodno javnost, ki bi lahko nadzorovala. Spremeniti se mora tudi SZDL, kajti s tem, ko se partija odreka monopolu nad oblastjo, se nujno spreminjajo tudi druge organizacije. Le-te (mladina, sindikat, SZDL) so zdaj opredeljene tako, da delajo na programskih osnovah ZK in tako resnično zveza komunistov nastopa kot politični monopolist. Zveza komunistov se bo morala odpovedati predvsem kadrovskemu monopolu, poslavljati se od centralizma in take hierarhije, ki ugona blja kadre, preveč je še povezana z državo...

V razpravi so sodelovali številni komunisti. Profesor Aleksander Klinar je opozoril na nemoč mladih ter na problem štipendiranja na Jesenicah, saj združeno delo podeljuje le štipendije za kovinarske poklice, za družboslovne smeri pa je štipendijo nemogoče dobiti. Zveza komunistov ima med mladimi zelo malo

ugleda. Predsednika mladine, zanimalo, kako se bo ZK odpovedala svoji privilegirani politični moči, ko pa ima kot edina stranka celo v ustavi zagotovljen izključni monopol, medtem ko ga druge stranke nikakor nimajo. Zanimalo ga je tudi, če v partiji še vidijo potrebo po demokratičnem centralizmu ZK. V razpravi so menili, da bodo reforme uspele le, če bo reforma partije učinkovita, opozorila na izstop iz organizacije in majhen sprejem mladih vanjo. Med na novo sprejetimi je bil maj 20 odstotkov mladih, med stimi, ki izstopajo pa 47 odstotkov delavcev. Gregor Klančnik se je spraševal, kaj bo s 450 profesionalnimi partijskimi funkcionarji na Slovenskem, če članstvo tako nezadržno pada, medtem se pa članarina prav nič ne znižuje; predsednik borcev Slovene Kriznar pa je med drugimi menil, da za vse polomije nikakor ni kriva le partija in da nedopustno, da smo delavci kmeta povsem izrinili od odločanja v skupščinskih klopeh.

D. Sed

Brezposelnost narašča

Radovljica, 13. decembra - Čeprav radovljiška občina po stopnji brezposelnosti, ki pove razmerje med prijavljenimi iskalci zaposlitve in zaposlenimi, ni več na prvem mestu na Gorenjskem, kot je bila vrsto let (zdaj jo prekašajo Jesenice), pa je to slaba uteha. Ob koncu septembra je prek skupnosti za zaposlovanje iskalo zaposlitev 358 ljudi, kar je dobra petina vseh (uradno) brezposelnih na Gorenjskem, sicer pa 92 več kot pred enim letom in 72 več kot decembra lani. Med brezposelnimi je bilo kar 149 mladih, starih do 26 let, 172 žensk, 55 ljudi, za katere je težko najti zaposlitev, 30 iskalcev zaposlitve brez poklica, sicer pa kar 140 s končano četrtjo in peto stopnjo, 18 z višjo in 12 z visoko izobrazbo. Med brezposelnimi s strokovno izobrazbo je bilo največ gimnazijskih maturantov in ekonomskih tehnikov. V radovljiški občini ocenjujejo, da se bo brezposelnost še povečala.

C. Z.

delavcev, strokovnih in administrativnih moči ter tako po svoje doprinesli razbremenitvi gospodarstva.

Še vedno pa bo velika skrb Republiškega odbora ZZZB NOV ohranjanje družbeno priznanih pravic udeležencev NOB in vojaških invalidov na področju zdravstvenega in socialnega varstva. Prizadevali si bodo, da bi v osnovnem zdravstvu ohranili dispansersko obliko varstva, spodbujali bodo h kvalitativnim oblikam pomoči ostarelim in bolnim na domu, ter skušali za borce ohraniti veljavnost oprostitve plačila prispevkov v zdravstvu.

Poleg aktivnega delovanja njihovih delegatov na vseh področjih družbenopolitičnega življenja v republiki in zvezi bodo

tudi v bodoče aktivni pri spremljanju aktualnih vprašanj gospodarske politike, pri oblikovanju Ustave SR Slovenije, pri uresničevanju nove zakonodaje pri vajanju gospodarske reforme in družbenega plana. Posebno pozornost bodo posvetili varstvu človekovih pravic in temeljnim svoboščin.

Še vedno pa bo njihova osnovna dejavnost ohranjanje in razvijanje tradicij naše borbe, zagotavljanje, kjer bo posebej poudarek dan tem iz taborišč in zaporov, ki še niso bile naplanske in objavljene. Aktivni bodo na področju mednarodnih odnosov, predvsem s Koroško in Furlanijo - Julijsko krajino. Svoj prispevek bodo dali tudi dograjevanju sistema SLO in DS.

D. Z.

denarju in manj o razvoju stroke in dejavnosti, večino odločitev pa sprejemajo v izvršilnih organih.

Vrsta je še bolečih vprašanj v družbenih dejavnostih, začeniši z osebnimi dohodki, najhuje pa je to, da razvoj v njih spričo razmer zastaja. Zato so na partij-

skem komiteju v Kranju sklenili, naj izvršni svet in drugi za pristojni dejavniki zadržijo družbene dejavnosti vsaj na sedanjih ravni, da bodo »v funkciji razvoja Kranja in Gorenjske«. Sicer pa se bodo s tem vprašanjem ukvarjali.

D. Z. Ziebič

Poziv socialistične zveze

Pomoč Armeniji

Ljubljana, 13. decembra - Na seji predsedstva republiške konference SZDL so pozvali ljudi k pomoči in z minuto molka počastili spomin na žrtve katastrofalnega potresa v Armeniji in smrti sedemčlanske posadke našega letala.

Dosedanja pomoč Jugoslavije, posredovana preko Rdečega križa Jugoslavije in Zveznega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo, v obliki sanitetnega in kirurškega materiala ter priborov za transfuzijo krvi je bila vredna 2,5 milijard dinarjev. Pri odstranjevanju ruševin so pomagali delavci Kompraga in belogradijske Genexsa, ki delajo v Erevanu.

Rdeči križ Slovenije je že 9. decembra poslal v Armenijo zdravila, sanitetni material in komplete za transfuzijo krvi v vrednosti 6 milijonov dinarjev. Pripravil je tudi dve tona oblačil iz svojih skladišč, v Ljubljani je zbral deset električnih agregatov, 300 šotorov, tri poljske kuhinje in večje količine posteljnine. Pomoč pa so poslali Krka iz Novega mesta, Tosama iz Domžal, Zavod za transfuzijo krvi v Ljubljani, Lek iz Ljubljane, ki je direktno poslal za 30 tisoč klirinških dolarjev zdravil, slovenski izvršni svet pa je iz rezerv civilne zaščite že poslal 550 šotorov. Ker nekateri pomoč pošiljajo direktno v Armenijo, vseh podatkov o doslej poslani pomoči iz Slovenije še nimamo, dodati pa velja, da je pri Rdečem križu Slovenije odprt žiro račun za zbiranje prostovoljnih prispevkov.

M. V.

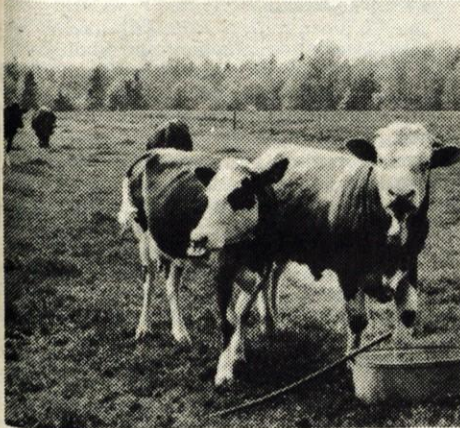
Kmetijska pridelava na enaki ravni, zaslužek pa skromen

V najslabšem položaju je živinoreja

Kranj, 14. decembra - Odbor za agroživilstvo, ki deluje pri izvršnem odboru Medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko, je na seji v sredo obravnaval pet za gorenjsko kmetijstvo in prehransko industrijo pomembnih vprašanj - kakšno je stanje na področju kmetijskega šolstva, predvsem pri nakupu posestev v Strahinju za potrebe kranjske kmetijsko-mlekarske šole, kako se v zadrugah uresničujejo kooperacijske pogodbe in gorenjski sporazum pri prireji mleka in mesa, kako kmetijske in predelovalne organizacije izpolnjujejo proizvodne načrte, kakšne organizacijske spremembe je mogoče pričakovati v gorenjskem kmetijstvu in živilstvu po sprejetju zakona o podjetjih in za kakšno politiko materialnega pospeševanja pridelave hrane naj se zavzemajo občinske "preskrbovalne skupnosti".

Brez posestva se šola ne bo obdržala

Zdi se, da so na Gorenjskem še pravi čas začeli akcijo za nakup kmetijskega posestva, ki ga bo kranjska kmetijsko-mlekarska šola uporabljala za izvajanje praktičnega pouka. Kot je povedal ravnatelj šole, Štefan Oštr, je večina denarja že zbrana in če bodo tudi ostale interesne skupnosti za pospeševanje pridelave hrane in zagotavljanje oskrbe in kmetijske organizacije izpolnile obveznosti, se bo nabralo prek 500 milijonov dinarjev. In zakaj pravi čas? Zato, ker je vse bolj jasno, da se bodo ob pomankljani denarja v šolstvu in v razmeroma sla-

bem vpisu obdržale le tiste kmetijske šole, ki bodo imele tudi posestva za izvajanje praktičnega pouka. Pa ne le to: republika izobraževalna skupnost, ki v zaostrenih razmerah išče nove varčevalne ukrepe, je že predlagala, naj na Gorenjskem in na ljubljanskem območju ne bi bilo kmetijske usmeritve, temveč naj bi vsi, ki kažejo zanimanje za kmetijske poklice, hodili na šolanje na Grm pri Novem mestu. Na Gorenjskem se kajpak s takim predlogom ne strinjajo. "Mi lahko tiščimo mlade v novomeško šolo, vendar vem, da ne bodo šli. S tem imamo že izkušnje," je dejal Štefan Oštr. "Kmetije menijo, da naj šola obdrži in so

zato pripravljeni prevzeti nase tudi del bremena," je pripomnil Janez Šumi, direktor Gorenjske kmetijske zadruge. "Če bomo zagotovili dovolj velik vpis, vsaj en polni oddelek, in če bomo imeli posestvo, se bo kranjska šola obdržala," je dejal Jurij Kumer iz škofojloške kmetijske zadruge. "Šola naj ostane. Vsega pet odstotkov slovenskih kmetov ima ustrezno izobrazbo," je dodal Jože Kavčič, predsednik splošnega združenja kmetijstva, živilske industrije in prehrane.

Odbor za agroživilstvo je sprejel stališča, da je treba nadaljevati z odkupom posestev in zbiranjem denarja in pripraviti dokumentacijo, s katero bi najbolje utemeljevali nadaljnji razvoj kmetijskega šolstva na Gorenjskem.

Kam izginjajo najboljše goveda?

V razpravi o uresničevanju kooperacijskih pogodb in sporazumov o prireji mesa in mleka, je bilo največ govora o tem, ali kmetijske zadruge (s kranjskega območja) pri odkupu živine izpolnjujejo vse obveznosti do družbenih klavnic ali jih samo do zasebnikov. Janez Tavčar, direktor KŽK Gorenjske, je namreč dejal, da "najboljše blago nekam izginja", in da morajo njihove klavnice prav zaradi precej manjšega odkupa kupovati meso drugod, vendar je le-to ponavadi slabše kakovosti kot domače. In kam izginja najboljše živina? Kot smo slišali, se klanje živine na domu povečuje, več je "sivega trgovanja" med kmeti, res pa je tudi to, da jo nekateri zasebni mesarji plačujejo dražje kot klavnice oziroma toliko, kot jo v vzhodni Sloveniji ali v sosedni Hrvaški. V razpravi je bilo zato kar nekajkrat poudarjeno, da bodo morali tudi zasebni mesarji vlagati v rejo živino, da pa bodo morale klavnice postati prožnejše pri oblikovanju cen. V škofojloški občini so nezadovoljni tudi s selekcijskim napredkom.

Manj težav je pri prireji in odkupu mleka. Še pred leti so na Gorenjskem ob tem govorili le o količini, medtem ko je zadnje čase v središču pozornosti kakovost. Ker je precej potvarjanja mleka z vodo, bo treba razmisliti o nakupu posebne naprave, ki bi hitro odkrivala "grešnike". V bohinjski kmetijsko-gozdarski zadrugi predlagajo

plačevanje mleka po količini beljakovin, ki so za izdelovanje sira pomembnejše od deleža tolsche, v gorenjski pa menijo, da nima smisla "gajžlati" le proizvajalcev.

Mleko cenejše od mineralne vode

Zadnji podatki kažejo, da se pridelava hrane na Gorenjskem letos ni zmanjšala. V bohinjski zadrugi so doslej odkupili za desetino več mesa kot lani in za dva do tri odstotke manj mleka. V škofojloški zaostajajo za lanskim rezultatom pri krompirju, v gorenjski so načrte najbolj presegli v prašičerji, v kombinatu pa je bila proizvodnja večja kar za šest odstotkov. Zanimivi so predvsem naslednji podatki: v KŽK je prodaja konzumnega mleka porasla za skoraj četrtino (kar je tudi razumljivo, saj je cenejše od mineralne vode), prodaja sirov se je zmanjšala, prav tako tudi prodaja mesa (v Mesoizdelkih za 15 odstotkov) in mesnih izdelkov. Čeprav so na družbenih posestvih povečali prirejo mleka in mlečnost krav, se je zaslužek od mleka v primerjavi s celotnim prihodkom zmanjšal. Iz tega je mogoče preprosto sklepati, da gorenjsko kmetijstvo prav zaradi usmeritve v živinorejo precej izgublja. Sicer pa smo slišali tudi mnenja, da je stopnja in kakovost pridelave v gorenjskih obratih zaostala za drugimi in da bo tudi iz sanitarnih razlogov treba zagotoviti večjo vlaganost v klavnice in druge predelovalne obrate.

Organiziranost še v megli in oblakih

"Uradno še nič ne vemo, kaj bo prinesel zakon o podjetjih. Nekaj informacij pa smo vendarle dobili," je dejal Janez Tavčar. "Če bo novi zakon razbil vse dosedanje vezi v gorenjskem kmetijstvu in živilstvu, bo to korak nazaj in pot, ki vodi k prekupevanju, neredu... V KŽK bomo predlagali, da bi se sedanja delovna organizacija oblikovala kot združeno podjetje. Naloge, ki jih zdaj opravljamo na ravni delovne organizacije, bomo prevetrili, jih verjetno za polovico zmanjšali in ohranili le tiste, za katere ne bi bilo smotno, da bi jih opravljalo vsako podjetje posebej." Še več nejasnosti je v združništvu, kjer so razmišljanja tudi takšna, da bi na gorenjski ravni organizirali nabavno-prodajno in razvojno službo, vse ostalo pa naj bi bilo v pristojnosti sedanjih zadrug. Ker bo novi zakon dopuščal ustanavljanje novih zadrug, je tudi nekaj bojazni, da se sedanje zadruge ne bi preveč razbile (po proizvodnem in teritorialnem načelu), kar bi po mnenju nekaterih pomenilo konec združništva. C. Zaplotnik

Ukinitve uvoznih taks

Ukinitve uvoznih taks bi imela večkratni učinek, denarno celo večjega, kot je znašala devetmesečna akumulacija jugoslovanskega gospodarstva.

Še ob polletju so v Gospodarski zbornici Slovenije sramežljivo predlagali zmanjšanje oziroma ukinitve uvoznih taks, zdaj to zahtevajo glasno in odločno, saj se gospodarstvu vse bolj šibijo noge pod težo obremenitev. Hkrati pa predlagajo, naj bi na področju zunanjetrgovinske menjave zavrgli vso administrativno navlako, ki je zaradi delovanja deviznega trga postala tako rekoč nepotrebna.

Bistvenega pomena je seveda prva zahteva, saj bi imela ukinitve ali vsaj bistveno zmanjšanje taks na uvoz večkratni učinek, razbremenilo bi gospodarstvo, povečalo njegovo mednarodno konkurenčnost, večja bi bila seveda naša odprtost v svet, o kateri toliko govorimo, stvari pa se sučejo drugače, saj se svet očitno vse manj zanima za nas, morda se je naveličal čakanja. Razvite dežela namreč svoj uvoz minimalno obremenjujejo z uvoznimi dajatvami, ki so seveda pomemben predmet dogovorov v mednarodnih gospodarskih združenjih. Resno razmišljanje o našem vključevanju vanje, zahteva najprej kot dokaz dobre volje prav ukinitve visokih uvoznih dajatev, ki seveda pomenijo zaščito in potuho domačemu gospodarstvu. Da vse uvozne takse sploh niso legitimne, je seveda posebnost naše, balkanske folklore. Prav tako dejstvo, da so naše uvozne takse pravzaprav sistem brez sistema, saj jih država dejansko pokasira le tretjino, dve tretjini pa je izjem, torej dejanska, povprečna obremenjenost z uvoznimi taksami ni 27,8 odstotka, temveč 9,2 odstotka.

Kakšen bi bil denarni učinek ukinitve oziroma bistvenega zmanjšanja uvoznih taks? Večji, kot si morda mislite, saj nikakor ne gre za nepomemben denarni vir, ki polni zvezni proračun. Ukinitve dveh in zmanjšanje drugih dveh uvoznih taks (s 10 na 3 odstotke in z 4,8 na 1 odstotek) bi v devetih mesecih letošnjega leta znašala 5.436 milijard dinarjev. Za primerjavo povejmo, da je akumulacija gospodarstva v tem razdobju znašala 4.700 milijard dinarjev, izgub pa se je nabralo za približno 3.000 milijard dinarjev.

Torej bi bila to dokajšnja finančna operacija, neizvedljiva brez spremenjenega napajanja zveznega proračuna, ki temelji predvsem na prometnem davku in uvoznih dajatvah, kotizacija republik in pokrajin je zanimiva, vendar je razumljiva majhna zainteresiranost države za zbiranje inflacije, ki ji v bistvu ustreza. Ker zvezni proračun ne kaže resnih namer, da bi se pomembneje zmanjšal, realno seveda, preostane možnost zadolžitve federacije na finančnem trgu. Takšna ideja je bila že večkrat zavrnjena, z razloga, da je javni dolg že tako velik (60 tisoč milijard dinarjev), da ni opravičila za dodatno zadolževanje.

Če kaj, potem lahko grenko pripomnimo, da je res težko gospodariti na prezadolženem, tako rekoč zastavljenem posestvu. Pregovor pravi, da dve generaciji spravljata skupaj, tretja pa vse zapravi, da potem spet naslednja spet spravljata skupaj. Torej tista, ki zapravlja, stvari ne postavi na glavo, temveč mora priti naslednja.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Pogled skozi kristal

Brniško letališče je minuli teden praznovalo 25-letnico, ki so jo počastili s slavnostno sejo delavskega sveta, povabili so seveda tudi predstavnike naših in tujih letališč in letalskih prevoznikov, s kateri sodelujejo že vrsto let. Manjkali seveda niso predstavniki Adrie Airwaysa iz Ljubljane, ki ima kot edini letalski prevoznik na brniškem letališču svojo bazo. Zato je direktor Adrie Janez Kocjančič izročil delavcem brniškega letališča priložnostno darilo, kristalno vazo. Stvari seveda ne bi posebej omenjali, če Janez Kocjančič ne bi pikro pojasnil, zakaj jim izročajo prav kristalno vazo. Takole je dejal: skozi kristal se svetloba lomi tudi v zelo lep pogled, pogledje skozi vazo, ali vam bo prihodnje leto težko. Verjetno seveda ni mislil zgolj na delavce brniškega letališča, temveč na vse nas, upajamo torej, da nam kristalnih vaz prihodnje leto ne bo zmanjkalo.

Nova modela iz novomeškega IMV

IMV in Renault sta pred dnevi uradno predstavila nova modela avtomobilov, ki ju je moč kupiti tudi pri nas, stvar pa prav tako sodi v razvojno strategijo, ki jo uveljavljajo na osnovi sporazuma o skupni tovarni avtomobilov v Novem mestu. Gre za R 19 TS in R 21 TL 1.4. V devetnajstici polaga Renault veliko poslovnega upanja, pri nas so jih že začeli prodajati, vplačanih je že 240 avtomobilov, trenutna maloprodajna cena pa je 75.847.590 dinarjev. Za 310 tisoč dinarjev dražja je omenjena enainvajsetica.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Previdno dražili izdelke

Tekstilna industrija krepko občuti zaostrene gospodarske razmere, v devetih mesecih letošnjega leta je izvozila 18 do 25 odstotkov več kot lani v tem času, akumulacija pa je upadla za 60 odstotkov, tako rekoč poznajo jo še le konfeksionari. Ker morajo večino surovin uvoziti, namreč krepko občutijo breme uvoznih dajatev, ki so za nekatere stvari kar 36 odstotne. Zategadelj vse slabše poslujejo tudi še donedavne upešne tekstilne tovarne, kakršna je denimo Gorenjska predilnica v Škofji Loki. Po devetih mesecih ugotavljajo poslabšanje vseh kazalnikov kakovosti poslovanja v primerjavi z enakim lanskim razdobjem, gospodarnost poslovanja je padla za 10 indeksov, točje, še bolj donosnost in sicer kar za 21 indeksov, točje, akumulacija je resnično minimalna. Strahotnega stroškovnega udara (surovine, energija in obresti) v prvem polletju niso mogli prenesti, v prodajne cene, v poletnih, poslovno že tako bolj sušnih mesecih, pa so izdelke previdno dražili, da ne bi povzročili upada prodaje zaradi konkurenčnosti. To je eden bistvenih vzrokov, da se je kljub veliki skrbi za racionalnost poslovanja in hitrost obračanja sredstev, ki je dosegla že 5,38 obrata na leto, kar je 29 odstotkov več kot lani v tem času, kvaliteta poslovanja poslabšala. Odkar veljajo predpisi o revalorizaciji, jih po devetih mesecih prvič niso uspeli pokriti.

Nihče ne bo ostal brez dela

V LIP-ovem tozdu v Podnartu bodo bo srede prihodnjega leta temeljito prenovili proizvodnjo, ki zdaj ni bila več donosna, saj so že lani izkazali manjšo izgubo. Za delavce je seveda najpomembnejše, da nihče ne bo izgubil dela, zanje je poteka dveletno prekvalifikacijsko šolanje. Opustili bodo nedonosno izdelovanje zabojev in navadnih oblog, posodobili bodo tehnologijo navadnih, stilnih oblog in zaključnih letov ter uvedli izdelavo enoslojnih plošč, ki jih bo moč v celoti izvoziti, predvsem v Zahodno Nemčijo in Italijo. Preostali izdelki pa bodo namenjeni domačemu trgu, bodo pa bolj ši, tudi navadne obloge. Za vse te izdelke bodo uporabljali izključno lastni žagani les, tehnologija bo domača, delo LIP-ovih tehnologov, pretežno del strojne opreme pa bodo izdelali v Filbovih delavnicah in njeni kooperaciji. Nekaj besed velja reči še o novem izdelku, o enoslojnih ploščah, ki bodo sestavljene iz letvic, z odstranjenimi napakami, dolžinsko in širinsko bodo spojene, pravilno obžagane in gladko brušene. Njihova uporabnost bo velika, namenjene pa bodo predvsem za sobno in stavbno pohištvo.

ureja MARIJA VOLČJAK

Kadrovski delavci iz Kranja o odvečnih delavcih

Da bi bila mera polna - še kadrovski presežki

Kranj, 13. decembra - Povprečna zaposlenost v gorenjskem združenem delu bo letos za 1,6 odstotka manjša v primerjavi z lani. Možnosti za zaposlitev onih, ki iščejo delo, bodo še manjše: povprečno število iskalcev zaposlitve bo letos doseglo najvišjo raven od leta 1967, ko so začeli spremljati tokove zaposlovanja na Gorenjskem. Napovedi za drugo leto tudi ne obetajo nič dobrega, vrh vsega pa položaj otežujejo še tako imenovani kadrovski presežki.

Tako imenovani tehnološki in ekonomski presežki, ki jih iz tenkočutja ne imenujemo odvečni delavci, se prav tako utegnejo znajti na listi brezposlenih, če jim v delovnih organizacijah ne bodo mogli najti drugega dela, seveda ob ustreznih prekvalifikacijah. Že za letošni so na Gorenjskem, kot pravijo podatki skupnosti za zaposlovanje, napovedali okoli 1270 odvečnih delav-

cev, med katerimi bi jih 280 ostalo brezposelnih, vendar le napovedali. Očitno so presežke uspeli zaposliti na druga dela v domačih organizacijah, ali pa so še naprej ostali neproduktivno zaposleni. Najbrž bodo glede presežkov v delovnih organizacijah še naprej tako zadržani, saj se zavedajo težav ob razvrščanju delavcev med odvečne, pa tudi pravih meril za to še ni, če-

prav se je sindikat prvi trudil z njimi.

Pičle potrebe po novem zaposlovanju, ki ga je čutili v gorenjskem združenem delu, saj z novimi zaposlitvami pokrivajo le polovico naravnega odliva delavcev, so dokaz, da že obračunavajo s »podzaposlenostjo«, da razporejajo ljudi na druga dela, medtem ko je o dodatnem šolanju in o prekvalifikacijah slišati manj. Na posvetu kadrovskih delavcev v Kranju, uglasenem pretežno na temo kadrovskih presežkov, so zato poudarili primer tovarne, ki ji je uspelo načrtno odpraviti kadrovski presežek. Gre za žirovski Klavivar,

kjer so še pravi čas izdelali načrt za prezaoposlitev in prekvalifikacijo odvečnih delavcev in ga s pomočjo sredstev iz posebnega sklada za ta namen tudi izpeljali. Denar iz sklada (polnimo ga vsi zaposleni z oddvajanjem 0,30 odstotka iz dohodka) skupnosti za zaposlovanje pa ostaja v dobrih meri neizkoriščen, so povedali na posvetu, namesto da bi se v delovnih organizacijah pulili zanj, ga jim skupnost domala vsiljuje. Prihodnje leto, ko bo tovrstnih potreb več, bo najbrž drugače. Vendar bodo tudi merila za delitelve strožja.

D. Ž. Zlebir

Gorenjski gospodarski bolniki so pretežki za banko

Dodatna posojila samo povečujejo agonijo

Kranj, 14. decembra - Problematika petih največjih gorenjskih gospodarskih bolnikov (Telematika, Železarna, Veriga, BPT Tržič in Tekstilindus) je pogosto na dnevnem redu organov gorenjske banke. Zaradi likvidnostnih problemov, pa tudi zaradi dodatnih zahtev po posojilih, ki naj bi po sodbi vodstev teh kolektivov rešili vse probleme. Vendar je zadolženost teh podjetij že sedaj velika, banki pa za ta denar ne more biti vseeno, razen tega pa se v vseh kolektivih otepaajo z izgubo. Telematika jo ima za blizu 50 milijard, železarna 18 milijard, Veriga 3232 milijonov, BPT Tržič jo utegne do konca leta imeti 10 milijard, Tekstilindus pa je lani zgubo s pretiranim vrednotenjem zalog prikril, letos pa utegne biti blizu 25 milijard.

Na sredini seji izvršilnega odbora Temeljne banke Gorenjske so obravnavali vročo problematiko štirih (Železarna, Veriga, Lesce, Bombažna predilnica) in tialnica Tržič in Tekstilindus) na osnovi informacij, ki jo je dal podpredsednik poslovnega odbora banke Zlato Kavčič, na mizo pa smo dobili tudi gradivo zaupne narave, v katerih kar mrgoli pasti, ob katerih se naježijo lasje. Železarna je med četverico še na najboljšem. Izguba se je umirila, proizvodnja se dviguje, višina posojil je narasla zaradi tega, ker člani konzorcija in sologatelji niso vsi spoštovali dogovorjenega, zaloge se manjšajo, plačana rea-

lizacija ne sledi razmišljanj, razdolževanja pa še ni. Sanacijski program je zdrav in uresničljiv in ga organi banke sprejemajo, programe ostalih treh pa so zavrnili. Bančniki predlagajo, da se republiška sredstva družbenopolitičnih skupnosti, nad katerimi ima roko republiški izvršni svet, podvojijo, da se uporabi instrument moratorija in reprograma za nekatera posojila in proučijo možnosti dodatne pomoči. V Verigi je največji problem TIO, kjer proizvodnja pada, novi program pa se prepočasno uveljavlja. Sanacijski program se ne uresničuje, banka ga zavrača, z Verigo pa naj se temeljiteje pozabava nadoljški izvršni svet. BPT ima prisilno

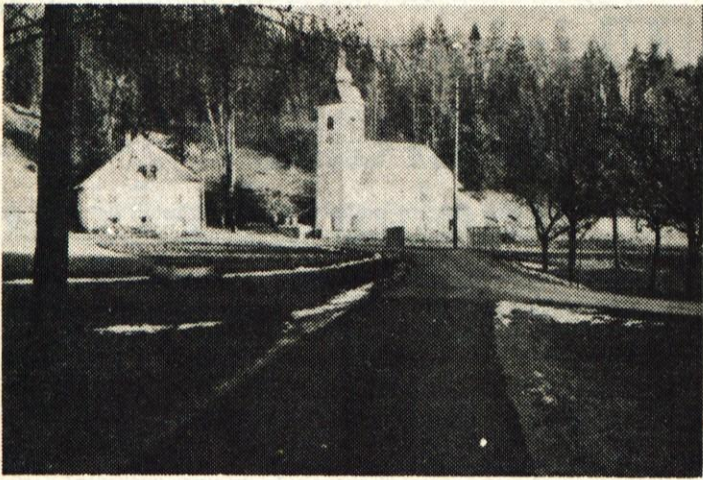
upravo, ki se trudi, vendar proces sanacije ni zadosti umirjen. Sanacijski program ni dober, realizacija je pod načrtovano ravno (novembra so napovedovali 9 milijard, dosegli pa so jih pet), problem je sestava proizvodnje in roki, na trg pa je šla zaradi premalo strokovne kalkulacije s preizkusi cenami in je zaradi tega tovarna zgubila 12 milijard. Tekstilindus je po oceni izvršilnega odbora najtrši oreh med vsemi štirimi. Že lani bi imel izgubo, pa jo je s pretiranim prevrednotenjem zalog prikril, letos pa mu očitno izguba ne bo ušla. Proizvodnja zaostaja za plani in obljubami, likvidnega denarja manjka, dolgovi je že za skoraj 40 milijard, tovarna pa želi še 30 milijard dodatnega posojila. Sanacijski program ni dober, angažira naj se denar gospodarskih rezerv v občini, vendar je vprašanje, so dejali na seji, ali ne bo ta denar usmerjen v Telematiko.

Banka se ne odreka odgovornosti, da pomaga, vendar je za vse zahteve prekratka. Banka ne pristaja na zahteve po odpi-

sih dolgov in hkratnem najemanju novih, saj posojila in obresti niso glavni razlog težav. Že samo to, da imajo v večini teh tovarnih 7,5 milijonov dohodka na zaposlenega, bi moral biti znak za alarm, je dejal Bedina. Če gledam te sanacijske programe, bi se vprašal, ali so jih sploh delali resni ljudje, je dejal Brane Selak. Ne moremo dajati denarja na račun drugih, ki še plavajo nad vodo.

Sanacijski programi naj bodo zdravi, so dejali na seji. Nobena od teh tovarni ni tako slaba, da bi jo ukinili, seveda pa je vprašanje, ali bomo zmogli nositi posledice zdravljenja. Kam bomo dali ljudi, saj jih ima Tekstilindus po teh informacijah 700 preveč, kako bomo splavali, ko smo v večini primerov s kadri na psu, pa tudi na splošno je strokovnost na vprašljivi ravni. O tem, kako bomo zdravili te bolnike, bo še govora, saj je bilo na sredini seji le dogovorjeno, da se banka vključi v pomoč, kakšna pa ta pomoč bo, pa bomo še pisali in govorili.

J. Košnjek

Urejene ceste in poti - V nedeljo so v krajevni skupnosti Koprivnik-Gorjuše v radovljiški občini svečano proslavili krajevni praznik. Že v petek pa so predstavniki krajevne skupnosti in krajevnih organizacij povabili na srečanje na Koprivnik vse tiste v občini in izven nje, ki so lani in letos kakorkoli sodelovali pri urenitvi programa krajevne skupnosti. Zadnji dve leti so namreč v krajevni skupnosti veliko skrb namenili cestam. Tako je danes že precej cest in poti s prispevkom in delom krajanov ter s pomočjo občinske skupnosti za ceste že urejenih. Delo na cestah pa imajo v programu tudi prihodnje leto. Prepričani pa so tudi, da bi s takšnim, dobrim sodelovanjem, kot je bilo zadnji dve leti, še v tem srednje-ročnem obdobju lahko uredili vse glavne krajevne ceste in poti. - A. Ž.

Pregreti motorji...

Tudi to se zgodi, bi lahko začeli tole razmišljanje. Po skrbnih pripravah, z veliko dobre volje v vodstvu, predvsem pa med vodilnimi posamezniki, so se ljudje na referendumu odločili za samoprispevek, da na ta način uresničijo željo in potrebo. Njihova odločitev je bila celo spodbuda širšemu območju in kar občinski skupnosti, da enkrat za vselej v tem delu zbršijo temno liso zaostalosti. Dobri dve leti je od takrat in prizadevanja posameznikov v vodstvu krajevne skupnosti so na širšem območju že dala rezultate. Marsikje že zvonijo telefoni, kot dokaz, da je akcija uspela in končana. V krajevni skupnosti, kjer so bili njeni pobudniki, ki so z njo začeli (na podlagi referendumskega samoprispevka), pa je zdaj odstopil predsednik gradbenega odbora.

Cepprav so komentariji o takšni predsednikovi odločitvi najbolj različni, ne morem razmišljati o njegovi neodgovornosti. Menim, da se je enkrat tudi to pač moralo zgoditi. V takšnih delovnih pogojih in pod takšnimi pritiski, pod kakršnimi marsikje na Gorenjskem danes delajo v krajevnih skupnostih predsedniki gradbenih odborov ali vodstev, je na trenutke težko zdržati. Svečana otvoritev po akciji in morda tu in tam še pohvala predsedniku za delo in prizadevanje je največkrat edino in vse, kar naj bi zbrisalo in pomagalo pozabiti vse težave in težke trenutke med akcijo.

Pa vendar takšno stanje, ko je strokovno in operativno delo v celoti prepuščeno gradbenemu odboru, največkrat pa predvsem predsednikom ali kvečjemu še kakšnemu članu, ni povsod na Gorenjskem. Za zgled, kako krajevnih gradbenih odborov ne bi smeli prepuščati (strokovno) samim sebi, so na primer na področju telefonije v škofojloški občini. Ni jim bilo žal v odgovorni službi imenovati posebnega strokovnjaka, ki bebi in pomaga gradbenim odborom pri vseh tovrstnih akcijah. Morda je tudi to odgovor za stanje, da so prav v škofojloški občini na področju telefonije daleč pred ostalimi Gorenjski. In prav gotovo se jim v tej občini zato ni treba bati, da bodo v krajevnih skupnostih čez čas splahnele pobude zaradi »pregreht motorjev« v dosedanjih akcijah...

A. Žalar

Veseli večer kot nekoč

Visoko - Jutri, v soboto, 17. decembra, ob 19. uri prireja skupina Albatros iz Naklega Veseli večer kot nekoč v Kulturnem domu na Visokem. Na kulturni in zabavni prireditvi bodo nastopili Oktet Sava Kranj, Nataša Meglič na citrah, Folklorna skupina Sava Kranj bo predstavila belokranjske in gorenjske ples, igral bo orkester iz Olševka. Skupina Albatros pa se bo predstavila s pevskim programom in domiselni mi skeči. - L. M.

DOPISNIKI SPOROČAJO

Letna skupščina TD Kranjska gora

Danes teden je bila v Kranjski gori letna skupščina Turističnega društva, piše **Ljotje Kerštan**. Udeležili so se je tudi predsednik Turistične zveze Slovenije Marjan Rožič, predstavniki gorenjske in občinske turistične zveze ter krajevnih družbenopolitičnih organizacij. Pred štirimi leti je društvo imelo 250 članov, danes jih ima 700. V štirih letih pa je društvo izvedlo tudi več pomembnih akcij. Med drugim so kupili unimog za zimsko službo, uredili promet v središču Kranjske gore, pridobili so investitorja za obnovo hotela Špik v Martuljku, bili pobudniki za izgradnjo pred kratkim odprtega Trgovsko-gostinskega centra. Še vedno pa je živa ideja za izgradnjo večnamenskega dvorane in še enega trgovskega centra. Vsako leto društvo organizira akcije za ureditev kraja, veliko denarja pa namenijo tudi za hortikulturno ureditev in novoletno okrasitev. Turistični delavci sodelujejo na različnih prireditvah, kot so Ski tour, Pokal Vitanc, Srečanje na tromeji, oživeli pa so tudi delo pevskega društva in poskrbeli za folkloro. Pa tudi drugim društvom v kraju pomaga Turistično društvo. Letošnja sezona je bila v Kranjski gori rekordna, saj so bili vsi hoteli v Kranjski gori poleti zasedeni 90-odstotno. Seveda pa marsikaj še manjka. Predvsem med sezono v Kranjski gori pogrešajo dežurno zdravstveno službo, boljše trgovino v Podkorenu in vršiško obvoznico. Na skupščini so podelili tudi nagrade in diplome za ureditev kraja. Nagrade je prejelo devet kmetij in deset zasebnih hiš, diplome pa deset počitniških hiš in trije počitniški domovi. Izvolili so tudi nov odbor društva, predsednik pa je še naprej Jože Borštnar.

Dve srečanji

Ivan Petrič pa piše, da bosta danes (16. decembra) dve, že tradicionalni srečanji. V Planiki v Kranju se bodo zbrali upokojeenci iz tega kolektiva na prednovoletnem pogovoru. Ob tej priložnosti si bodo ogledali tovarno, kolektiv pa jim pripravljata tudi pogostitev. - V Čirčah pa bo danes popoldne letna konferenca zveze združenj borcev. V krajevni organizaciji je trenutno še 55 borcev, ki so še vedno aktivni v družbenopolitičnih organizacijah v krajevni skupnosti.

ureja ANDREJ ŽALAR

Problematika Lipniške doline podobna kot pred letom dni

Nezadovoljstvo zaradi ceste, kamnolomov...

Podnart, 12. decembra - Skupni sestanek, ki ga pripravijo enkrat na leto vodstva vseh petih krajevnih skupnosti in delovnih organizacij v Lipniški dolini v radovljiški občini, in ki se ga vedno udeležijo tudi odgovorni predstavniki iz občine in posameznih interesnih skupnosti, je že nekaj let ustaljena delovna oblika. Letošnji je bil v ponedeljek v Podnartu, sklican pa ga je predsednik krajevnih konference socialistične zveze Kamna gorica Tone Kapus. Prvi del je bil sicer namenjen javni razpravi o osnutku sprememb in dopolnitev družbenega plana občine do leta 1990 oziroma v nekaterih opredelitvah do leta 2000. Vendar, kot kaže, desetina prebivalcev celotne občine v Lipniški dolini na predlagane opredelitve nima pri-pomb. Že na začetku je prevladala razprava o neuresničenih programskih opredelitvah iz minulih obdobj in iz sedanjega, za katere pa v dolini ocenjujejo, da jih ne bi smeli spet kar enostavno odložiti.

Sicer pa tudi problemi, ki so jih v ponedeljek uvrstili na dnevi red in ponovno opozorili nanje predsednika izvršnega sveta občinske skupščine Pavleta Žirovnika, direktorja Komunalnega gospodarstva Radovljica Matijo Marklja, direktorja Alpdoma Jožeta Kapusa, pa predstavnike Cestnega in Vodnogospodarskega podjetja Kranj (direktor Špecerije je pred koncem sestanka že odšel), kažejo, da v dolini niso in ne mislijo pozabiti na zapisane obljube.

Cesta je že stara obveza

Ena takšnih je prav gotovo cesta Radovljica-Kropa-Podnart, katere urejanje in reševanje sega v začetek sedemdesetih let, ko so bile v občinski skupščini precej burne razprave o dovoljenju za odprtje kamnoloma v Kamni gorici. Ljudje in odgovorni v krajevnih skupnostih v dolini niso pozabili, da bodo v zameno za kamnolom dobili rekonstruirano in varno cesto od Kamne gorice do Podnarta, v drugem delu pa tudi proti Radovljici. Približno polovica vseh obljub je morda do zdaj izpolnjenih. Že, od nekdaj, danes pa sploh, so najbolj kritični odseki še vedno takšni, kot so bili. Zato so tudi tokrat na sestanku odločno poudarili, da je treba spoštovati tedanjo pogodbo med Cestnim podjetjem Kranj in občinsko skupščino in cesto tudi urediti. Čeprav so se potem nekajkrat zamenjali upravljalci te ceste in je zdaj v pristojnosti Skupnosti za ceste Slovenije, v Lipniški dolini ocenjujejo in vztrajajo, da morajo neuresničene obljube biti izvršene v program tega srednjeročnega obdobja. Sicer, kot so poudarili, bodo prisiljeni uveljaviti zaprtje obeh kamnolomov; tako v Kamni gorici kot na Brezovici.

Kamnoloma - ekološki bombi

Ceste, za katere so v razpravi tudi objektivno in kritično ocenili, da je bilo v zadnjih dveh letih na njih v dolini vendarle precej narejenega, pa so neposredno povezane tudi z obema kamnolomoma. Oba, tako v

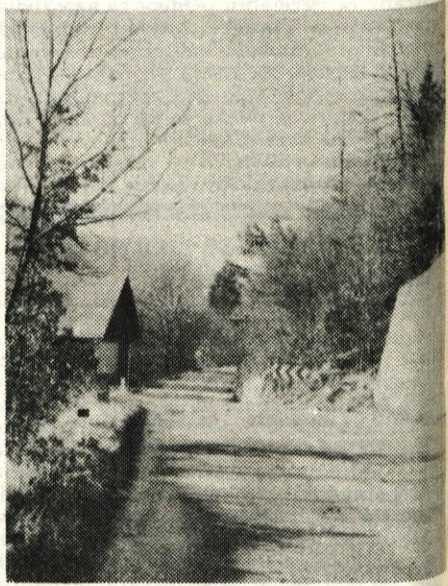
Kamni gorici kot na Brezovici, sta že daleč prerasla tiste osnovne pridobitne namene, za kar sta bila odprta. Čeprav imajo menda v Cestnem kot v Vodnogospodarskem podjetju več poslovnih oziroma ekonomskih težav z njima, kot koristi, ne eni, ne drugi ne razmišljajo, da bi ju zaprli. Nasprotno, načrtovane so celo razširitve. Ljudje v dolini pa temu niso ravno naklonjeni; posebej še zaradi zadnjih dogodkov v kamnolomu na Brezovici, ki je nerazumljivo, čeprav v Vodnogospodarskem podjetju trdijo, da so za to imeli soglasje, postal čez noč »sežigalna naprava« za posebne odpadke. Sežigali so namreč odpadni mazut! Ogorčenje zaradi tega v dolini ni majhno in še najbolj zgovorno ga je ilustriral eden od razpravljalcev na sestanku: »Kar razjezite prebivalce Lipniške doline, pa jutraj še v službo ne boste prišli, ne pa da razlagate, da je kamnolom vaš...«

Vode je več, ni pa dobra

Takšnih težav, kot so jih imeli v dolini pred dvema letoma, s pitno vodo in pomanjkanjem le-te zdaj sicer nimajo. Celotno letošnjem sušnem poletju je voda bila. Vendar pa kljub zatrditvam direktorja Komunalnega gospodarstva Radovljica, da je drenažno zajetje strokovna in ustrezna rešitev, v dolini ne mislijo tako. Predvsem ocenjujejo, da je to slaba rešitev, ker bi, če bi zajetje (in pred izgradnjo sedanjega vrtali) zgradili le slabih 100 metrov višje, dobili veliko boljše pitno vodo. Kvaliteta sedanje pa je po mnenju mnogih zelo vprašljiva. Zato so tudi tokrat na sestanku opozorili, da problema pitne vode v dolini še ne bi smeli črtati z dnevnega reda in ponovno proučiti izgradnjo zajetja malo višje.

Šola v Lipnici, trgovina na Srednji Dobravi

»Bistvo problema, kar zadeva šolo v Lipnici, poznamo,« je v uvodni razlagi poudaril ravnatelj šole. Tudi ostali niso ponavljali že večkrat poudarjenih in utemeljenih razlo-

Ureditev najbolj kritičnih odsekov na cesti so stara obveza...

gov za potrebno adaptacijo po že dogovorjenem tovrstnem programu v občini. Od predsednika izvršnega sveta pa so vendarle želeli slišati neke vrste zagotovilo, da se vrstni red prenove po tem programu ne bi morda menjal na škodo lipniške šole. Pavel Žirovnik je odgovoril, da ne vidi nobenih ovir, da za blejsko šolo ne bi prišla na vrsto lipniška, vprašanje pa je, kako bo to časovno izvedljivo zaradi denarja...

Soglasno podporo vseh v dolini pa ima tudi predlog vodstva krajevne skupnosti Srednja Dobrava. V programu sedanjega tretjega samoprispevka imajo namreč v krajevni skupnosti tudi prenovo Doma in v njem ureditev preskrbe. Celotna investicija pa je za samo krajevno skupnost prav gotovo prezahtevna. Zato so tudi tokrat na sestanku sporazumno s ostalimi menili, da bi obnovo doma in s tem tudi trgovine veljalo reševati skupaj z delovnimi organizacijami v dolini, Špecerijo Bled in Samoupravno stanovanjsko skupnostjo oziroma Alpdomom. Takšni primeri so tudi v dolini že bili in bi z njimi veljalo nadaljevati. Direktor Alpdoma tovrstnim razmišljanjem ni oporekal, opozoril pa je, da so tudi takšne možnosti pri iskanju rešitev ob sedanjem naraščanju stroškov, vedno bolj skromne. Vendar je nazadnje vseeno obveljal dogovor, da bodo na ta način skušali uresničiti predlog krajevne skupnosti.

A. Žalar

Drevi na Hujah

Mladi odpirajo svoje prostore

Kranj, 16. decembra - Ne le v krajevni skupnosti Huje, marveč tudi v obeh sosednjih (Planina in Bratov Smuk) so v vodstvih tako organizacij kot skupnosti že nekaj časa ugotavljali, da tudi med mladimi ni pravih pobud, da bi zaživelo njihovo organizirano delo. Ob prizadevanjih in tovrstnih željah pa se je zdaj kot kaže premaknilo.

V prostorih krajevne skupnosti Huje, Planina - na Cesti 1. maja v Kranju bodo drevi ob 20. uri slovesno odprli klubske mladinske prostore. Že ob 17. uri pa bo v njih tudi skupščina mladinske organizacije.

Zdravko Lakotič

»Zares zadovoljni smo bili v vodstvu krajevne skupnosti Huje na začetku leta, ko smo zvedeli za posamezne pobude in želje, da si mladi v kletnih prostorih uredijo svoj mladinski prostor. Brez pomislekov smo jih podprli in jim pri delu tudi pomagali. Želimo pa, da bi dobro delali tudi zdaj, ko so si prostore zares lepo uredili,« pravi predsednik sveta krajevne skupnosti Huje Zdravko Lakotič.

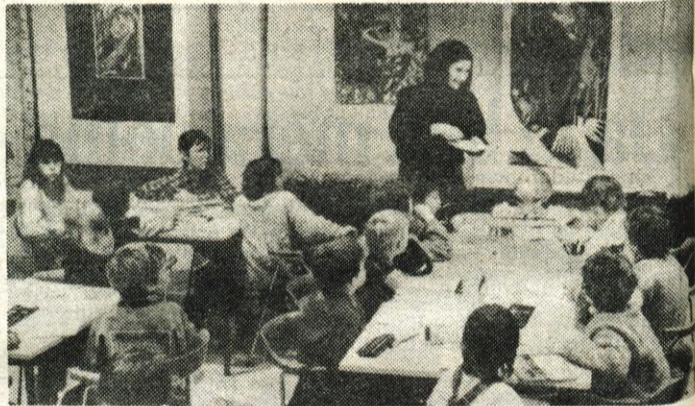
»V kletnih prostorih je bilo svoje čase že precej, da ne rečem preveč, živahno,« razlaga predsednik mladinske organizacije Bojan Selan. »Ko smo se potem dogovorili, da jih obnovimo, uredimo in opremimo, smo se tudi odločili, da to ne bo disco, pač pa bodo prostori namenjeni srečevanju mladih s Huj, Planine in morda bodo prišli tudi iz KS Bratov Smuk. V njih bomo imeli različne dejavnosti; vendar brez alkohola in brez izgrediv.«

Več kot 900 prostovoljnih ur so mladi naredili, da so uredili prostore. Tudi svoje prihranke so vlagali vanje. Na pomoč pa so jim priskočile delovne organizacije Gorenjska oblačila, Ikos, Ibi, SGP Gradbinec, Iskra Kibernetika, zasebnik Dušan Jagodnik in na samem začetku Slaščičarna Čebelica-Isak Ramadani.

Boštjan Bernik

»Z Bojanom sva se veliko pogovarjala in usklajevala moje načrte,« je povedal Boštjan Bernik, ki je poleg svojih prihrankov, ki jih je vložil, tudi od vsega začetka vodil vsa dela in tudi delal. »Veliko zaslug, da imamo takšno opremo, pa ima prijatelj Marko, ki je mizar. Ni mi žal ne denarja, ne truda, in najbrž tudi ostalim ne, saj imamo zdaj mladi na tem območju Kranjski prostor, kjer se bomo vsak dan lahko dobivali. Vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, pa se še enkrat zahvaljujemo za pomoč. A. Žalar

Marta Kunaver z najmlajšimi in najstarejšimi otroki - Z otvoritvijo razstave barvnih oken in slik avtorice dipl. arh. Marte Kunaver in njenih otrok ter pogovorom z avtorico in njenimi štirimi otroki se je v torek v Stražišču pri Kranju začel tradicionalni kulturni teden, ki se bo z različnimi prireditvami končal jutri. Skupina Galerija Dom, ki je ena od starih sekcij DPD Svoboda Stražišče, je že v sredo pripravila srečanje Marte Kunaver in njenih otrok z najmlajšimi in najstarejšimi stražiškimi otroki (pod geslom od 1. do 80. leta). Vsi skupaj so slikali. Razstavo so med tednom popestrila tudi srečanja z Markom Pogačnikom in dr. Tarcom Kermaunerjem v sredo in četrtek. Danes (petek) bosta lutkovno popoldne priredila Saša Kump in Cveto Sever. Teden prireditev pa bodo zaključili jutri, ko bo ob 19. uri v večnamenski dvorani osnovne šole v Stražišču Večer slovenskih pesmi in plesov. Nastopila bosta Mešani pevski zbor DPD Svoboda Stražišče in Folklorna skupina Sava. Na slikah Srečanje Marte Kunaver v sredo popoldne z najmlajšimi in najstarejšimi otroki... A. Ž., Foto: F. Perdan

Na Dovjem in v Mojstrani praznujejo

Mojstrana, 15. decembra - V Mojstrani in na Dovjem praznujejo 16. decembra svoj krajevni praznik. Letos so krajeane na osrednjo proslavo povabili v v kulturni dom na Dovjem, na prireditvi, na kateri so sodelovali recitatorji z osnovne šole, kulturniki iz KUD Jaka Rabič in pevec Vintgarja z Blejske Dobrave. Prireditev je potekala pod naslovom Bo moj jutri še svoboden. Danes, v petek, 16. decembra, bo v šoli prodajna razstava pogrinjkov, v soboto, 17. decembra, pa bo občni zbor Turističnega društva Dovje - Mojstrana.

D. Sedej

V Poljanah praznujejo

Poljane - Vsako leto 19. decembra v krajevni skupnosti Poljane v škofojloški občini praznujejo v spomin na Poljansko vstajo 1941. leta. Letos bodo praznovali že konec tega tedna. Tako se bo jutri (v soboto) ob 8. uri izpred spomenika NOB v Poljanah začel Pohod po poteh Poljanske vstaje v Vinharje, kjer bo potem na domačiji pri Brdarju v Vinharjih udeležbenec pohoda o današnjih aktualnih vprašanjih govoril podpredsednik republiške konference SZDL Viktor Žakelj. V nedeljo pa bodo ob 14.30 na spomeniku v Poljanah najprej odkrili spominsko ploščo Prešernovi brigadi, ob 15. uri pa bo v kulturnem domu v Poljanah osrednja proslava, na kateri bodo podelili tudi priznanja krajevne skupnosti.

A. Ž.

Knjižni dar SPZ za leto 1989

KOROŠKI KNJIŽNI PROGRAM

Celovec - Če je bilo morda za vsa povojna leta značilno, da so v knjižnem programu, ki ga v zbirki Knjižni dar pripravlja Slovenska prosvetna zveza v Celovcu, prevladovali knjige avtorjev iz matične domovine, pa je zadnja leta založniška politika nekoliko drugačna. Kakšna je torej zdaj, je na tiskovni konferenci v začetku tega tedna v Ljubljani razložil dr. Janko Malle, tajnik SPZ.

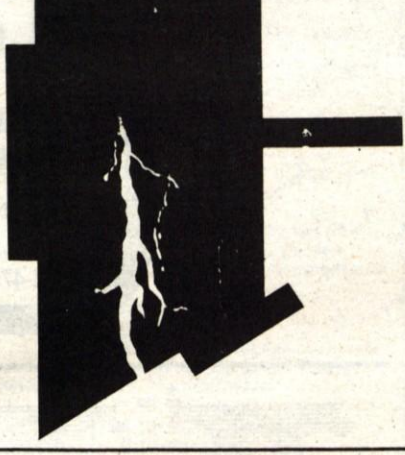
Zadnja leta se pravzaprav uresničuje dolgoletna želja, da bi v tem knjižnem programu izhajale predvsem knjige koroških avtorjev. Kot kaže, gre Slovenski prosvetni zvezi ta program kar dobro od rok, saj od letošnjih petih knjig, ki so prav zdaj izšle pri založbi Drava, prav nobene ne bi mogli pripisati nekoroškemu avtorjem. To pa seveda pomeni tudi to, da koroška književnost uspeva v toliki meri, da ni zadreg, ko je treba izbrati knjige za omenjeni knjižni program. Izjema je le knjiga Travniške rastline na Slovenskem avtorjev Andreja Selinškarja in Toneta Wrabra, ki je že pred časom izšla pri Prešernovi družbi v Ljubljani.

Stalnica tega knjižnega programa je vsekakor **Koroški koledar**, ki poleg koledarskega dela prinaša celo vrsto prispevkov o problemih sedanje koroške stvarnosti. Med problemi, ki zaslužijo posebno pozornost, je prav gotovo šolski problem, ki z zakonom o spremembi dvojezičnega šolstva na južnem Koroškem posega na vedno občutljivo jezikovno in seveda tudi politično področje. O tem piše dr. Vladimir Wakounig v prispevku Šolska diskusija in njen pravi dialog.

Koledar se loteva tudi pomembnih dogodkov, ki jim je bilo posvečeno to leto - namreč obletnici priključitve Avstrije tretjemu rajhu. Med leposlovnimi prispevki je tudi razmišljanje lužiškosrbskega pisatelja Jurija Koča o bolečem izginjanju neke narodnosti. Poezijo je prispeval pesnik Andrej Kokot. Kar trije sestavki se lotevajo delovanja klubov koroških Slovencev pri nas. Kaže, da se še ni polegla polemika zaradi dogodka v Krki na Koroškem letos poleti, ko je papež »spregledal« koroške Slovence - o tem piše Franci Zwitter. Koledar med drugim prinaša tudi bogato slikovno gradivo o družbenem in kulturnem dogajanju na avstrijskem Koroškem.

»Razprava o nacističnem obdobju v avstrijski zgodovini prihaja presenetljivo pozno. Za to je več vzrokov,« piše v knjigi **Koroški Slovenci in leto 1938** njen avtor dr. Teodor Domej. Kot že naslov sam pove, je knjiga nastala v spomin na dogodek pred petdesetimi leti. Čeprav se je dela lotil avtor, ki je strokovni sodelavec Znanstvenega

KOROŠKI KOLEDAR 1989

instituta celovške univerze, pa nikakor ne gre za strogo znanstveno razpravo, pač pa za poljudno napisano knjigo posvečeno letu 1938, ko je vsa Avstrija (tudi koroški Slovenci) glasovala za priključitev k Hitlerjevemu rajhu. Vsekakor koristno branje predvsem za mlajše, ki prav gotovo manj poznajo dogodek tistega časa ali pa poznajo o tem najrazličnejše verzije. Kot so povedali na tiskovni konferenci, bo Domejeva knjiga v kratkem izšla tudi v nemškem jeziku.

Pesmi avstrijskega pesnika **Ericha Frieda** v prevodu Andreja Kokota se v knjižni obliki prvič predstavljajo slovenskemu bral-

cu. Prav gotovo bodo zelo zanimive tudi za širši slovenski kulturni prostor, saj gre za znanega borca za pravice ponižanih in razžaljenih narodov. Avtor je bil znan tudi po tem, da se je močno zavzemal za pravice koroških Slovencev, nekaj pesmi je posvetil prav temu. Avtor, ki je pred kratkim umrl v Londonu in ni dočkal izida svojih pesmi v slovenskem jeziku, se je sicer vsa leta vračal v rodno Avstrijo, vendar pa se za dokončno vrnitev kar ni mogel odločiti. Leto 1938 se je namreč zaradi protesta proti priključitvi Avstrije rajhu odsejal v tujino.

Posebnost letošnjega Knjižnega daru je prav gotovo knjiga znanega koroškega pisatelja Janka Messnerja **Gorše storije**. Knjiga pravzaprav zaokrožuje prejšnje knjige, ki jih je avtor začel z izdajo Skurnih storij in so izšle v izboru tudi pri založbi Mladinska knjiga in pred tem pri mariborskih Obzorjih. Če je morda kdo pomislil, da se je avtor, za katerega je vsekakor tako značilna ostra politična misel, tokrat kaj spremenil, se je vsekakor zmotil. Naslov bralca pač zavede, saj beseda gorše v pliberskem narečju res pomeni lepše, toda v slovenskem besednjaku najdemo tudi drug pomen - jezen, hujši.

Avtor je na predstavitvi v Cankarjevem domu zagotovil, da v knjigi bralec ne bo našel »stare žagovine«, saj je na primer vrsto »storij«, ki so pred časom že izšle v nemškem jeziku, napisal na novo. Knjiga ima tri dele, od katerih je v prvem delu, katerega naslov si je Messner izposodil pri Cankarju, nekakšno vračanje travm iz vojne. V tretjem delu Iz ljubezni do bližnjega se Messner predstavlja z ironično, žgočo, celo samoironično prozo, s katero slika brezizhodnost sodobne duhovne situacije na Koroškem ter tako ostaja zvest sebi in svojim mesnerjanskim izhodiščem. Vsekakor dovolj provokativno branje, ki pač ne zasluži, da bi ostalo neprebrano tudi tostran meje. Vse knjige bodo, kot so zagotovili predstavniki Slovenske prosvetne zveze, v kratkem naprodaj tudi v naših knjigarnah. H knjigam zbirke Knjižni dar sodi tudi zvočna kasetna **Pravljica o Zlatorogu**, ki jo pripovedujejo znani slovenski igralci.

Lea Mencinger

Prireditve na Loškem odru

NAGRADE STANETA SEVERJA

Škofja Loka - V dvorani Loškega odra bodo v nedeljo, 18. decembra, ob 18. uri podelili - že osemnajstič - nagrade sklada Staneta Severja. V spomin na velikega slovenskega dramskega igralca bodo podeljene nagrade za najboljše stvaritve poklicnih igralcev v pretekli sezoni, nagrada za najboljšo stvaritev v slovenskem amaterskem gledališču ter nagrada za stvaritev študentov gledališke umetnosti.

Podelitev se bo pričela s spominskim nagovorom igralke Mile Kačičeve, ki je bila letošnja predsednica strokovne žirije za podelitev Severjevih nagrad. Po slovesni podelitvi bo z odlomki iz monokomedije Alda Nicolaja Blagi pokojniki, dragi možje nastopila gledališka igralca Polona Vetrh, Severjeva nagrajenska 1983. Njen nastop bo na klavirju spremljala Alenka Čontala - Naber.

L.M.

NOVOLETNI KONCERT

Kranj - Naslednji teden, v petek, 23. decembra, bo v kinu Center tradicionalni novoletni koncert kranjskega Pihalnega orkestra. Orkester, ki te dni vadi kar trikrat na teden, bo predstavil vever glasbeni program kot se za prednovoletno razpoloženje pričite. Igrali bodo Straussove valčke, glasbo Webra, Adamiča, ne bodo pa pozabili tudi Avsenikov niti ne slovenskih narodnih.

Pihalni orkester, ki ga vodi Branko Markič, je letos pripravil tudi novost, saj so k sodelovanju povabili tudi solo pevca: slovenske narodne bo z orkestrom pel Miha Plajbes. Med orkestralnimi solisti pa velja omeniti oba solista na pozavni Toneta Pogačnika in Roberta Jerončiča ter soliste na trobenti Stanka Praprotnika, Davida Špeca in Igorja Dajčmana. Program bo povezovala Alenka Bole - Vrabec. Prireditve bo obiskal tudi dedek Mraz. Vstopnice se že dobe pri članih orkestra, na dan prireditve pa pri blagajni kina Center.

L. M.

Burkališče sester kranjskih

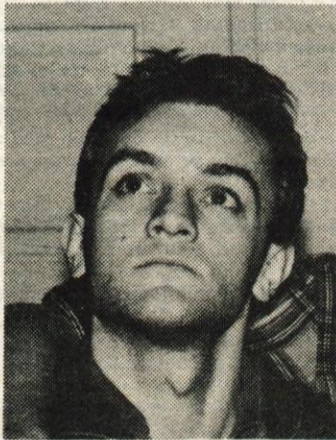
PLESNO BUČNI OBHOD

Kranj - V Prešernovem gledališču bo v ponedeljek, 19. decembra, ob 19.30 uri zanimiva plesna predstava, ki jo pripravlja Plesni studio ZKO Kranj. Predstavi so nadeli naslov **Vse, kar ste že vedeli o sebi, pa ste pozabili**. Ideja, scenarij, koreografija, dramaturgija je skupinsko delo dveh avtorjev Iztoka Kovača in Sama Jurečiča.

Že sam podnaslov - bučni obhod - da misliti, da si je plesna skupina izbrala za svoj letošnji odski nastop plesni izraz obogaten z veseljem, komedijskim izrazom. Štirinajst deklet, pa Matjaž in oba avtorja Iztok in Samo so si predstavljali zamislili v več slikah, skozi katere se prepleta glasba Tantaldujev - ob njihovi živi prisotnosti na odru, in ob odlomkih druge glasbe.

»Predstavo smo si zamislili nekoliko izven tradicionalnih

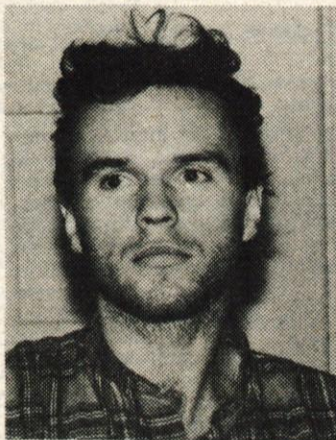
okvirov: gre za sodobni ples, ki ga dopolnjujemo tudi z govorno besedo. Osnovna zgodba ali boljše rečeno rdeča nit - je pojavljanje dveh otrok, okoli katerih se vse dogaja. Seveda sploh ne gre za otroško predstavo, saj bo predstava za gledalce od 1. do 99. leta. Radi bi gledalcem ponudili nekaj sproščenosti, vedrine, skušali bomo priklicati nazaj otroka, ki je skrit v vsakem od nas. Sploh ne skušamo skriti namena, da bi radi slišali smeh v

Iztok Kovač

dvorani, radi pa bi seveda tudi dosegli, da bi se spomnili ob naši predstavi, da je življenje še vse kaj drugega, ne le delo, obveznosti, skrbi, turobnost, itd., pravita avtorja.

To, kar bodo predstavili mladi plesalci združeni v burkališče ne bo prav nič podobno nekaterim predstavam, v katerih se pri nas tako rado odraža predalpska otožnost, pač pa temu popolno nasprotje: s plesom in igro nameravajo potrkati na vse tiste

Samo Jurečič

skorje, ki si jih ljudje navlečemo nase, tako da ne vidimo, kako je pravzaprav v življenju lahko tudi drugače. Za vse »izgnance iz dežele Smejalke«, kot piše o odraslih v svoji knjigi pisatelj Zvonimir Balog, je predstava kot nalašč. Naučila nas bo morda znova uživati, se radostiti, dihati, gledati, smejati in kar je še drugih stvari, ki jih vsakodnevno pozabljamo.

Lea Mencinger
slike: Gorazd Šinik

Dekleta iz Plesnega studia med pripravi na predstavo.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši je odprta razstava **Sodobna prizadevanja za likovno opremo Prešernove knjige in Krst pri Savici Ivana Seljaka - Čopiča**. V galeriji Mestne hiše razstavljajo umetniki iz **Zemuna**. V Stebrični dvorani Mestne hiše je na ogled razstava **Miniature z Julijskih Alp v letih 1915-1917**. V Mali galeriji pa je na ogled **razstava** akad. kiparja **Borisa Sajovica**.

V **Prešernovem gledališču** bo v ponedeljek, 19. decembra, ob 19.30 uri predstava **Vse, kar ste vedeli o sebi, pa ste pozabili** v izvedbi Plesnega studia ZKO Kranj.

Danes, v petek, bo v galeriji Dom Strazišče **Lutkovno popoldne s Sašom Kumpom in Čvetom Severjem**.

Jutri, v soboto, ob 19. uri bo v osnovni šoli Lucijan Seljak Strazišče **Večer slovenskih pesmi in plesov**.

CERKLJE - Gledališka skupina DPD Svoboda Duplica gostuje jutri, v soboto, ob 18. uri v Cerkljah s satiričnim kabaretom Miloša Mikelnja **Zaradi inventure odprto**.

JESENICE - V nedeljo, 18. decembra, ob 10. uri bo v Gledališču Tone Čufar v okviru Vaše naše matinee lutkovna predstava J. Strede **Pravljica o Rdeči kapici**.

V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava likovnih del članov **Relika** iz Trbovelj.

Danes, v petek, ob 19. uri bodo v razstavnem prostoru Viktorja Gregorčiča v Delavskem domu na Javorniku odprli **razstavo** slikarjev Franca Berceta, Vojka Otoviča, Marka Rolca in Marjana Žiganika. S poezijo pa se bo predstavil pesnik Damjan Jensterle.

Jutri, v soboto, ob 19. uri bo v dvorani Delavskega doma Julke in Albina Pibernika **novoletni koncert** okteta LIP Bled.

KRANJSKA GORA - V Lienzki hiši bodo jutri, v soboto, ob 10. uri odprli prodajno **razstavo izdelkov domače in umetne obrti**.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši je odprta **novoletna prodajna razstava** likovnih del.

ŠKOFJA LOKA - Jutri, v soboto, ob 19.30 gostuje na Loškem odru Gledališče T. Čufar s komedijo J. Anouilha **Valček toreadorjev**.

V galeriji ZKO - Knjižnica razstavlja akad. slikar **Zmago Puhar**.

KONCERT V ŽUPNIJSKI CERKVI

Kranj - V torek, 20. decembra, ob 20. uri prireja kranjska Glasbena šola tretji koncert letpšnje sezone. V župnijski cerkvi bodo nastopili glasbeni gostje z Reke: Zdenko Kranželič - tenor, Sanja Kranželič - orgle in Silva Katavič - violina.

Tenorist Zdenko Kranželič je že s svojimi nastopi v Mariboru, Zagrebu in na Reki opozoril na svoje izredne glasovne sposobnosti. Vse strokovne kritike s teh nastopov naglašajo izjemne kvalitete, ki sta jih pokazala oče in hči Sanja, ki je tudi ena najboljših učenk na oddelku za klavir in orgle na ljubljanski Akademiji za glasbo. Pri treh točkah programa se jima bo pridružila še Silva Katavič, študentka iste Akademije.

Za kranjski nastop so glasbeniki pripravili sakralna dela skladateljev A. Stadelrele, G. F. Händla, Cherubini, W. A. Mozarta, Buxtehudeja, G. Verdija, C. Francka, Ch. Gounoda, Ch. Widorja, G. Rossinija, F. Schuberta, G. Bizeta in A. Adama. Vstopnice po 4000 din in po 3000 din za študente in dijake se dobe v Glasbeni šoli in na dan koncerta pri vходу v cerkev.

85 LET KULTURNEGA DELOVANJA

Boh. Bistrica - Konec tega tedna v Bohinju praznujejo 85-letnico kulturnega delovanja. Danes, v petek, bodo ob 17. uri v Domu Joža Ažmana odprli foto razstavo jeseniških srednješolcev in razstavo likovne sekcije DPD Svoboda Tomaž Godec Boh. Bistrica. Ob tej priložnosti bodo podelili tudi priznanja Krajevne skupnosti.

Jutri, v soboto, ob 19.30 pa bo v Domu Joža Ažmana Večer slovenske besede, pesmi in plesa v izvedbi dramske skupine, moškega in ženskega pevskega zbora, odrasle in otroške folklorne skupine DPD Svoboda Tomaž Gorec iz Boh. Bistrice.

KOLEDVA

Kropa - V nedeljo, 18. decembra, ob 16. uri bo v Sindikalnem domu v Kropi novoletni koncert. Moški pevski zbor Stane Žagar - Plamen iz Kroke se je že pred časom odločil za novoletne koncerte, s katerimi želi obuditi in obenem ohraniti starožitne sege, ki so zlasti v tem žebljarskem kraju in okolici dolga desetletja obeleževale tedne, ko se staro leto poslavlja in ga zamenjuje novo. Koledva - kot imenujejo te svoje novoletne koncerte, niso nikoli povsem enaki, saj k sodelovanju vabijo tudi različne največkrat instrumentalne izvajalce ter tako v kombinaciji z njimi koncertom dajejo vedno novo zvočno podobo. Tokrat sodeluje na koncertu mlada kitaristka Mateja Blaznik, ki bo imela najprej solistični nastop, nato pa bo spremljala moški zbor.

JAVNI NATEČAJ MALE ČUFARJEVE KNJIŽNICE

Potem ko so lani prenehali izhajati LISTI in je bila nedolgo zatem ukinjena tudi bralna stan Železarja, ke ostala založba MALA ČUFARJEVA KNJIŽNICA še zadnja oaza, kamor se stekajo upi in želje jeseniških listov in njihovih bralcev. Vendar je videti, da to ožjenje prostora na uredništvo MČK ni slabo vplivalo - ravno nasprotno: letos je pomagalo na beli dan kar trem mladim knjigam »Spominom na Dovje« Franceta Voge, ki so izšli v novi zbirki Dolina, jeseniškemu pesniškemu almanahu »84 pesmi«, pravkar pa je prišla iz tiskarne pesniška zbirka Stefana Remica »Opazovalnica«, s katero je MČK dala duška svojim skritim željam, da bi nekoč morda prerasla občinske okvire in postala regionalna založba.

Ker namerava Mala Čufarjeva knjižnica tudi v naslednjem letu izdati vsaj toliko knjig kot letos, torej dve v redni zbirki in eno v zbirki Dolina, razpisuje: **že tretji javni natečaj za književno delo**.

Uredništvo bo izmed rokopisov, ki bodo do 8. februarja 1989 prispeli na naslov **Občinska knjižnica, Čufarjev trg 4, Jesenice**, z oznako »za natečaj MČK« izbiralo za knjižni natis primerna dela in ta izbor v roku enega meseca od zaključka natečaja tudi javno objavilo, po potrebi pa tudi utemeljilo. Za redno zbirko MČK bodo prišla v poštev predvsem leposlovna dela (poezija, proza, esejistika), za zbirko DOLINA pa tudi ostala publicistika s področja etnologije, arheologije, zgodovine, družboslovja idr., ki bi lahko predstavljala nov kamenček v mozaiku znanja in vedenja o Gorenjski dolini in jeseniški občini nasploh. Tako prva kot druga zbirka pa se ne bosta branili kvalitativnih del avtorjev iz drugih (predvsem gorenjskih) občin, vendar bo natis le-teh pogojen z dotacijami iz teh občin. Natečajniki naj svoja dela pošljejo v dveh izvodih, obseg rokopisov pa naj bo 5 do 15 avtorskih pol.

Edo Torkar

ureja LEA MENCINGER

PREJELI SMO

RAZMERE V
DOMU
UPOKOJENCEV
RADOVLJICA

Upokojenci v Radovljici so ostali brez prepotrebnih prostorov v Domu upokojencev. Ostala jim je na razpolago le pevska soba in pisarna za vsa njihova delovanja in zborovanja.

V juliju 1987 je Občinski odbor Zveze društev upokojencev Radovljica kot lastnik Doma sklenil, da se celoten gostinski del Doma odda v najem. Najemnik je postal gostilničar iz Ljubljane. Na isti seji je bilo odločeno, da se pogodba sklene za 10 let, ter najemniku proda kompletna oprema gostišča z vsem porcelanom, steklenino in vsemi obratnimi sredstvi. Prodano je bilo kot iztrošeno, čeprav je še vse v uporabi.

Po desetih letih ostanje upokojencev le zidovi. Nihče se ni vprašal, kaj se lahko zgodi, če najemnik predašno odpove. V vsakem primeru ostarejše upokojencev le zidovi.

Kako preuranjena je bila ta odločitev ZDU Radovljice in kritična za radovljiške upokojence, se je izkazalo v letošnjem maju z otvoritvijo igralnice. Najemnik lokala je namreč odprl s partnerjem igralnico biljarda v večjem gostinskem prostoru. Ta prostor je pred tem služil upokojencem za: občne zbornice, sekcij s pogostitvami, za vsa praznovanja, za pogostitve starejših občanov, za srečanja športnikov, za razstave, ples, za sestanke krajanov itd.

Soglasje za otvoritev biljardne igralnice je dal predsednik ZDU tov. Kos, brez uradnega soglasja odbora ZDU, niti ni o tem predhodno obvestil DU Radovljice.

ČE JE TUNEL POD
STENOM VIZIJA
PRIHODNOSTI,
ZAKAJ NE BI
ISKALI CESTE
SEDANJOSTI

Krajan Puštala smo z zanimanjem prebrali članek v GLASU z naslovom: Če je tunel pod Stenom vizija prihodnosti, zakaj ne bi iskali ceste sedanosti. Sicer se sprašujem ali ni to naroden članek, da se bodo odgovorni lahko izognili zahtevi po zboru krajanov, ki ga krajan Puštala zahtevamo. Avtorici lahko le očitamo, če se je lotila tematike, bi veljalo, da se le malo obo-

roži s podatki in vsebinsko pregleda do sedaj sprejete dokumente, sklepe, pogodbe in obveze, ki so bile sprejete, pa ne realizirane. Glede na zelo občutljivo problematiko ji zamerimo tudi, zakaj se izogiba poimenovanja nekaterih predhodnikov, ki naj bi bili zaradi pretirane »demokracije« krivi, da obvoznice še danes ni.

Razočarani smo nad izjavami predsednika OS tov. Albrehta. Pričakovali smo, da se bo tov. predsednik z vso energijo in zagnanostjo spustil v bitko, da bi realizirali planirano obvoznico. Ne moremo razumeti, da je lahko pristal na razmišljanje o tem, da so na Republiški skupnosti za ceste odločno dejali, da nimajo denarja. Za kilometre rovo-
vov, ki jih vrtajo po Žirovskem

vrhu ni bilo problemov najti sredstva in dokončati investicijo. Za dokončanje ceste pa je premalo sredstev, čeprav je bilo v pogodbi med RSC in EGS točno določeno, da se sfinancira cela obvoznica v razmerju 50 : 50. Zakaj, tov. predsednik, pri tem ne vztrajate! Ali vam ni v oporo tudi to, da je SO že dvakrat zavrnila poročilo o RUŽV-ju. Zakaj razmišljate o odstopanju od pogodb, sklepov in planov in hočete na breme okolja, prostora in velikih nespornostov povzročiti škodo. Ali nam ni že dovolj slaba izkušnja, ko smo pod sliko konjunkturm razmer in nenačrtnega razvoja, delali velike dolgoročne napake, od stihijske pozidave kvalitetne zemlje Podlubnika, nenačrtne pozidave Trate, do velikih pro-

stajajo razlogi za spremembe in dopolnitve plana.

2. Kakšno pristojnost si jemlje komisija, da išče že neka soglasja?
3. V imenu katere stroke je v pretresu »vzhodna« trasa od Puštalskega gradu.

Ali komisija ne pozna sprejetih urbanističnih dokumentov, kjer so vse trase ovrednotene? Ali bomo spet izhajali iz obrambe privatnih interesov, kakor v svoji izjavi nakazuje.

Krajevnim funkcionarjem na njihove izjave zamerimo le to, da so se prehitro zadovoljili s tem, da je treba začeti iskati nove rešitve, namesto da bi od odgovornih profesionalcev v skupščini in IS zahtevali odgovornost za izpolnjevanje planov oziroma, kaj je konkretnega

Handwritten signatures and notes:
Krajan Puštala, 16. 12. 1988
Tape 303
Selaljak Paula

blemov industrijske cone vključno s TERMIKO. Pripominjamo tudi, da se kot predsednik niste vsaj toliko potrudili, da bi po kakšni strokovni oceni zahtevali izdelavo predračuna na sprejeto varianto obvoznice, ampak kar po »cehovsko« ocenjujete, da bo »bojda« stala 800 do 1000 milijard dinarjev.

Krajan Puštala, tov. predsednik, se bomo takim nameram odločno uprli, kajti nikakor si ne želimo, da bi naredili v tem primestnem delu Škofje Loke poligona kratkoročnih in dolgoročnih cest. Verjetno bi bilo umestno, tov. predsednik, da bi razmišljali, kako v ta prelep del Škofje Loke, ki je nekdanj priljubljen turist, vlagati v infrastrukturo in na propadlih družbenih objektih in zemljiščih razvijati določeno del družbenega standarda, ki ga Škofjeločani še kako potrebujemo. Ali ni sramota pogledati kopališče v Puštalu, Hudičevo brv, ki je zaradi svoje dotrajanosti že kar nevarna za hojo, grad, igrišče...

Vse to je del mesta Škofja Loka in je družbeno bogastvo pod spomeniško zaščito. Vi pa si skozi ta del prizadevate speljati obvoznico — mestno cesto.

Iz izjav v članku izhaja, da je komisija IS naročila idejno študijo obvoznice (nove mestne ceste, op. krajanov). Krajan Puštala javno vprašujemo predsednika komisije izvršnega sveta tov. Dagarina glede na njegove izjave naslednje:

1. Kdo je dal pooblastilo komisiji IS, da naroči idejno študijo? Kakor nam je znan skupščinski sistem, je edino skupščina tista, ki lahko taka pooblastila da takrat, ko ugotovi, da planske naloge ne bo mogoče realizirati, oz. da ob-

sploh bilo narejenega na varianti »Predor pod Stenom«.

Krajan Puštala zato zahtevamo, da SO preda pročilo, kaj je naredila od leta 1980-88 za realizacijo obvoznice. Vprašujemo tudi predhodnike, ki so botorovali sprejetju variante »predor pod Stenom« ali so brez kakršnih koli osnov, že leta 1980, ob takrat aktualnem problemu začetka obratovanja RUŽV, imenovali sprejeto varianto »vizijo prihodnosti«.

Na koncu pa bi krajan radi poudarili še naslednje: Slovenska javnost je bila precej okupirana v osemdesetih letih s poljansko obvoznico. V letu 1988 je še nimamo, razmišljamo pa celo

o tem, da je ne bi imeli, ampak bi kar z mestno cesto reševali ta problem po načelu »iz večjega naredimo manjše zlo«. V Sloveniji je bilo v teh 8 letih narejenih veliko cest, avtocest, obvoznice, nam pa je problem obvoznice ostal. Ostal je problem RUŽV-ja in njegove ekologije, okužene Sore. Ali Škofjeločani res nismo sposobni z argumenti dokazati, da je prioriteta naloga Cestne skupnosti Slovenije v obdobju 1991 — 95 izgradnja obvoznice »predor pod stenom«. Nenaadnje menimo, da je to tudi dolžnost voljenih predstavnikov občine, saj smo jih zato izvolili.

Krajan Puštala

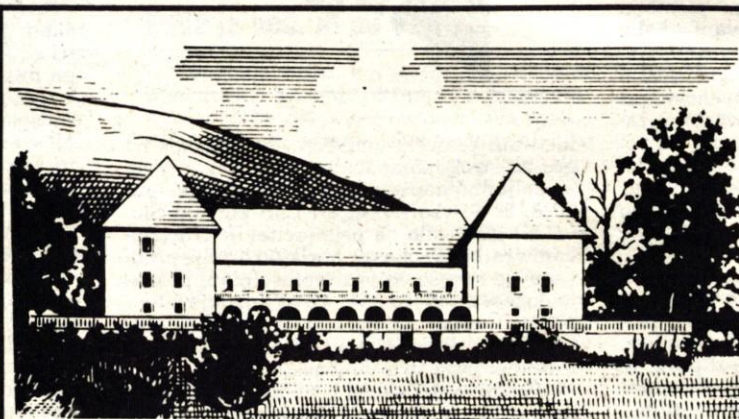

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

SILVESTROVANJE V
BLANSKEM - Češkoslovaška

Po zelo ugodni - konkurenčni ceni!

Informacije in prijave Kompas KRANJ, tel.: 28-472, 28-473

HOTEL KOKRA
BRDO PRI KRANJU
prireja prvo

GALA SILVESTROVANJE

poje

MIŠO KOVAČ

in narodni ansambel

TONIJA SAVNIKA S PEVCIMA

ORGANIZIRAN BOGAT SREČELOV

SNEMANJE RTV ZAGREB IN JUGOTON

Silvestrska gala večerja 180.000.-

Rezervacije na telefon, 064/22-454 ali recepciji hotela KOKRA na Brdu.

VABLJENI!

Slavka Šarčević

IZ BELEŽNICE SOCIALNEGA
DELAVCA

5

»Najina otroka, sin in hčerka, sta bila na očeta zelo navezana,« se je nekako izmikala neprijetni temi, »in tudi oče ju ima zelo rad, vse bi dal za otroka, vse bi naredil zanj. Ker ima otroka tako zelo rad in pravi, da ima tudi mene, sem ga neštokrat prosila, naj vsaj zaradi otrok preneha piti. Moje prošnje nekaj časa upošteva in se drži obljub, a kaj kmalu pozabi na vse in se ponovno napije.«

Sicer reči moram, da je moj mož dober človek. Je zelo delaven in je, kako naj rečem, človek za vse. V službi so z njim zadovoljni, doma zna postoriti marsikaj, opravi vsa manjša popravila v stanovanju, pa tudi pospravlja in kuha. Otrokom se popolnoma preda in če je trezen, je tudi do mene zelo dober in pozoren.

»In če je vse tako v redu, zakaj govorite o njem s toliko prikritimi jezi. Pričakovala bi, da bo v vaših besedah več želje, da bi možu pomagali.«

Toda s temi besedami sem ga polomila, saj se je užaljena zadržala name:

»Že vidim, da držite s pijanci in da je res, kar pravijo, da dajete pijancem vso potuho in da me uboge žene zama pričakujemo od vas pomoči in razumevanja.«

Poskušala sem ji dopovedati, da ne držim ne s pijanci ne z nikomer, a da je moje delo takšno, da se moram dokopati do resnice. Pot, po kateri pridemo do resnice, pa je tako različna, kot smo različni ljudje in da delo na področju alkoholizma nikakor ni božanje z mehkiimi dlanmi, dostikrat je boleče tako za eno kot za drugo stran, a tako mora biti, ker drugih možnosti ni. Ostala sem mirna, od-

bila Majdine očitke, ki so se kot umazana cunja prilepile na moj obraz, in jo prosila, naj mi pove, koliko časa že njen mož pije in naj mi čim več pove o tem, kje pije, kdaj in če je mogoče, s kom itd.

»Marko se največkrat napije doma in to najraje takrat, ko mene ni. Otroka pravita, da gre oče, kadar mene dalj časa ni, ven in se vrne nazaj pijan, včasih pa pride trezen in prinese pijačo s seboj ter pije doma. Sicer pa verjetno to ni najbolj pomembno.«

Tudi črv, ki se je sprehajal po mojih možganih, je hotel že nekaj več, a sem ga potisnila nazaj, češ počakaj, saj bova videla! Majdi sem postavila osnovno vprašanje, ki se ji je zdelo provokativno: »Pravite, da pije, kadar vas ni doma. Če sem vas prav razumela, delata oba dopolne in če je temu tako, kakšno službo pa opravljate, da ste v službi prek rednega delovnega časa. Saj je tako, saj ste tako rekli, ali ne?«

»Moja služba je zahtevna in delo je vezano na roke. Delam v finančni službi, če veste, kaj je to. In če veste, boste vedeli tudi to, da je v tej službi delo vezano na roke in da moram zaradi tega delo podaljševati, če hočem ali ne,« mi je že kar malo nesramno odgovorila in komaj zadržala izbruh jeze.

Kot naročeno je tisti trenutek zazvonil telefon in tako nama je bila dana možnost, da se že kar naelektrono ozačje malo prečisti in ko sem odločila slušalko, je moja sogovornica nadaljevala:

»Tako sva se z mojem razumela. Tako zelo sva se imela rada, vse dokler ni prišla med naju tista ženska in nato še pijača. Sedaj je v naši družini res nevzdržno, živimo kot v peklju. Ne vem, če ne

bi bilo najbolje, da se razveževa in greva vsak svojo pot,« je končala vsa v solzah.

Poskušala sem se vključiti v razgovor, jo pomiriti ter usmeriti v razmišljanje. Rekla sem ji, da če je bila med njima resnična ljubezen, če je le-ta še kolikor toliko prisotna, če med njima ni sovraštva, če imata oba otroka rada in če želita pomagati drug drugemu in spraviti morda medsebojne odnose na raven, kot so bili prej, tedaj bi se bilo smiselno pogovarjati o tem, da bi moža pripravili do zdravljenja.

Povedala sem ji, da bi ona v tem primeru morala sodelovati in da bi imela med zdravljenjem obe možnosti, da se naučita živeti novo, zdravo in polno življenje.

To sem povedala počasi, tako rekoč zlog z zlogom, besedo za besedo in razgrnila pred Majdo svoje mnenje ter ji prikazala tudi njeno bodočnost.

Majda je nekaj časa molčala, nato pa spregovorila:

»Ne vem, če bi bilo zdravljenje pri Marku uspešno, saj on ni samo alkoholik, on je tudi nor, kako bi me mogel sicer tako pretepati. Ne, ne morem verjeti, da bi se lahko spremenil.«

Še dolgo sva se pogovarjali in pripravila sem jo do tega, da je obljubila, da bo sicer sodelovala pri moževem zdravljenju, vendar pod določenimi pogoji. Postavila me je pred dejstvo:

»Dobro, bom sodelovala pri moževem zdravljenju, a na zdravljenje ga pripravite vi ali kdor hoče. Mene tako in tako ne poslušam in kadar sem mu kaj takega rekla, mi je zabrusil v obraz, da bi ga rada spravila v bolnišnico zato, da bi lahko nemoteno hodila z drugimi moškimi. Pri tem me je zmerjal s prostakiimi izrazi. Zato naj ga pripravi na zdravljenje, kdor hoče,« je bilo zadnje, kar sva si rekli glede zdravljenja. Potem sem Majdi še povedala, da bom povabila moža, da se bom morala z njim večkrat pogovarjati, da se bo sva še tudi midve srečali, da bom morda prišla celo k njim domov. Pa tudi na podjetje, kjer je mož zaposlen, se bom morala obrniti.

Majda tega ni komentirala ne tako ne drugače. Zahvalila se mi je z besedami: »Hvala za čas, ki ste ga porabili zame,« z neko pikrostjo v glasu in od-

šla z visoko dvignjeno glavo. V meni, v mojih možganih pa je pustila črva, ki je vse bolj glodal in se ni dal pomiriti. Niso ga umirile ne Majdine besede ne njene solze in tudi jaz ga nisem mogla potisniti v globino ali ga izriniti na površje. Ostal je tam, kjer je bil, in glodal.

Povabila sem Marka na razgovor, prišel je torej ob določeni uri. Bil je mlajši možki, srednje postave, prijeten na pogled, urejen in trezen. Ko sem ga takole gledala, me je prešinilo, da sta z Majdo lep in prijeten par. Pa tudi sicer je Marko deloval dokaj prijetno. Nasmejale se je in vprašal, ali je prišel prav, ter mi pokazal vabilo. Rekla sem mu, da sem ga povabila in mu ponudila, naj sede, nakar sva spregovorili nekaj besed o neznosni vročini, ki je pritiskala tistega julijskega dne.

Rekel mi je, da je prišel naravnost iz službe in da upa, da bo najin razgovor kmalu končan, ker bi šel rad čimprej domov. »Saj veste,« je rekel, »kjer sta zaposlena mož in žena, je doma še zadosti dela za oba!«

V nekaj besedah sem mu povedala, zakaj sem ga povabila in ga prosila, naj si vzame toliko časa, kot ga bova potrebovala, ne da bi gledala na uro in se vznemirjala. Koliko časa se bova pogovarjala, pa ne morem reči, odvisno od potrebe in od tega, kako se bova pogovarjala.

Vprašala sem ga, ali ve zakaj sem ga vabila. »Da,« je rekel »žena mi je povedala, da je bila pri vas in da ste ji rekli, da boste tudi mene vabili na razgovor. Rekla mi je tudi to, da sta se pogovarjali o tem, da pijem in da bi se moral zdraviti. Vse ostalo pa mi boste povedali vi.«

Marko je čakal, da spregovorim, in spregovorila sem. Povedala sem mu, da sva se z ženo pogovarjali o njunem življenju, o tem, kako in kaj je pri njih, in da sva se res pogovarjali tudi o tem, da pije in da bi bilo morda potrebno, da bi se začel zdraviti in tako naprej, sem končala.

»In tako naprej,« je rekel Marko, se nasmehnil, a se takoj zresnil. Prosila sem ga, kot v razgovoru z ženo, naj mi še on pove čimveč o razmerah v družini, o njihovih medsebojnih odnosih, o njegovemu odnosu do alkohola in naj mi še kaj pove o družini, iz katere izhaja, in tudi o ženi in njeni matični družini.

(SE NADALJUJE)

TV SPORED

PETEK

16. decembra

8.40 Video strani
8.50 Propagandna oddaja
8.55 Altenmarkt: Svetovni pokal v alpskem smučanju — slalom (ž), prenos 1. teka
9.50 Propagandna oddaja
9.55 Kranjska gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju — veleslalom (m), prenos 1. teka
10.55 Altenmarkt: Svetovni pokal v alpskem smučanju — slalom (ž), prenos 2. teka
11.45 Tednik, ponovitev
12.50 Propagandna oddaja
12.55 Kranjska gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju — veleslalom (m), prenos 2. teka
13.45 P. Moustiers: Afera Caillaux, ponovitev francoske nadaljevanke
14.45 Video strani
14.50 Propagandna oddaja
14.55 Svetovni pokal v alpskem smučanju — slalom (ž), posnetek iz Altenmarkta
15.35 Mozaik, ponovitev
16.35 Poročila
16.45 Video strani
16.50 Spored za otroke in mlade, Vrnitev »Antilope«, angleška nadaljevanke
17.20 Človek in čas: Dan pozneje, izobraževalna oddaja TV Novi Sad
17.50 Propagandna oddaja
17.55 Svetovni pokal v alpskem smučanju — veleslalom (m), posnetek iz Kranjske gore
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 TV okno
19.18 Zrno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Zrno
20.15 Propagandna oddaja
20.40 R. McDonald: Melba, avstralska nad, 6/8
21.30 Propagandna oddaja
21.25 Čas negotovosti
22.25 TV dnevnik
22.40 Rose, ameriški film
0.45 Video strani
II. program. TV Ljubljana:
16.00 Goeteborg: Tenis za Davisov pokal
16.35 Švedska: ZRN, prenos
19.00 Domači ansambel: Bratje iz Oplotnice, ponovitev

19.30 TV dnevnik
20.00 Glasbeni večer
22.10 Hokej — SZ: Kanada, posnetek iz Moskve
Zagreb I. program
8.25 Poročila
8.25 Odaja za otroke
8.55 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli
12.30 Poročila
12.35 Svetovni pokal v alpskem smučanju — veleslalom (m), posnetek iz Kranjske gore
13.10 Kranjska gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju — veleslalom (m), prenos
14.20 Francoski jezik
15.20 Poročila
15.25 Nočni program, ponovitev
17.25 Poročila
17.30 Poletni, pesem, otroška serija TV Skopje
18.00 Znanost
18.30 Risanka
18.40 Številke in črke, kviz
19.00 TV kolektor
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Kriminalistične zgodbe
20.50 Kviz
21.55 TV dnevnik
22.20 V petek po deseti, oddaja o kulturi
23.50 Bis
1.50 Poročila

SOBOTA

17. decembra

8.05 Video strani
8.15 Ponovitev otroških oddaj
8.30 Lonček kuhaj: Majonezne omake
8.35 F. Rudolf: Kuža Iaja mijav
8.55 Ljubo doma, kdor ga ima, oddaja TV Zagreb
9.25 Čira čara, angleška nanizanka
9.50 Propagandna oddaja
9.55 Kranjska gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju — slalom (m), prenos 1. teka
12.20 Propagandna oddaja
12.25 Kranjska gora: Svetovni pokal v alpskem smučanju — slalom (m), prenos 2. teka
13.45 Izbor tedenske programske tvornosti
15.40 Maljavin in tovarišija, 2. del sovjetskega mladinskega filma
16.45 Poročila
16.55 Video strani
17.00 Beograd: DP v košarki — Partizan: CZ, prenos
18.25 Da ne bi bolelo

18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Knjiga
19.13 TV okno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Zrebanje 3 x 3
20.35 S. Sheldon: Diamantna dinastija, ameriška nadaljevanke
21.20 Propagandna oddaja
21.25 Panonski mornar, zabavnoglasbena oddaja
TV Novi Sad 5/6
22.25 TV dnevnik
22.40 Kvartet Basileus, italijanski film
0.45 Video strani

II. program. TV Ljubljana:

14.00 Goeteborg: Tenis za Davisov pokal: dvojic — finale, prenos
17.30 Otroška predstava
18.30 Več kot igra, ponov. dramske serije, 2/9
19.30 TV dnevnik
20.10 Štirje Mušketirji, ameriški film
21.55 Športna sobota, vključitev

TV Zagreb I. program

9.00 TV v šoli, ponovitev
10.20 Poročila
10.35 BIS, ponovitev
15.30 Narodna glasba
16.00 Kritična točka
16.45 Poročila
16.50 TV kolektor
17.00 Beograd: DP v košarki — Partizan: CZ, prenos
18.30 Med nami, dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Rezerviran čas
20.15 Prijatelj Eddija Coyle, ameriški film
21.50 TV dnevnik
22.10 Noč in dan
0.10 Poročila

NEDELJA

18. decembra

8.55 Video strani
9.05 Otroška matineja: Živ žav
9.50 Propagandna oddaja
9.55 Val Zoldana: Svetovni pokal v alpskem smučanju — veleslalom (ž), prenos 1. teka
10.45 Vrnitev »Antilope«, ponovitev angleške otroške nadaljevanke
11.15 Domači ansambli
11.45 Kmetijska oddaja TV Novi Sad
12.50 Propagandna oddaja
12.55 Val Zoldana: Svetovni pokal v alpskem smučanju — veleslalom (ž), prenos 2. teka
12.00 Poročila
12.05 Otroška matineja
12.10 Kmetijska oddaja
13.00 Kulturni dediščina, izobraževalna oddaja
13.30 Družinski magazin, izobraževalna oddaja
14.00 Iznad mavrice, sovjetska glasbena pravljica
15.00 Koncert resne glasbe
15.45 Dokumentarni mozaik
17.20 Starec in morje, ameriški film
18.55 Risanka
19.10 TV sreča
19.30 TV dnevnik
20.00 Djekna, TV nadaljevanke
21.05 Principi, ameriški dokumentarno igrani film
22.40 TV dnevnik
23.00 Noč in dan
1.00 Poročila

13.45 Diamantna dinastija, ameriška nanizanka
14.30 Video strani
14.40 Ujetnik v dvorcu Zenda, ameriški film
16.15 TV karavana
17.15 Video strani
17.30 Kolo sreče, ponovitev
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 TV okno
19.18 Zrno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.10 A. Minghella: Kaj pa če bo dež?
21.00 EPP
21.05 Aktualno
21.50 Dinar
21.45 Glasbena oddaja
22.15 TV dnevnik
22.30 Video strani

II. program. TV Ljubljana

7.30 Danes za jutri
13.00 Goeteborg: Tenis za Davisov pokal — Švedska: ZRN, vključitev v prenos
16.30 Moskva: Hokej — Finska: SZ, prenos v odmorih
18.45 Športno popoldne, vključitev
19.30 TV dnevnik
20.00 Poljudnoznanstvena serija
20.30 Mali koncert
21.45 Včeraj, danes, jutri
21.00 Mali koncert
21.20 Reportaža z nogometne tekme
Vojvodina: Partizan
21.50 Športni pregled

TV Zagreb I. program

10.20 Poročila
10.30 Otroška matineja
12.00 Kmetijska oddaja
13.00 Kulturni dediščina, izobraževalna oddaja
13.30 Družinski magazin, izobraževalna oddaja
14.00 Iznad mavrice, sovjetska glasbena pravljica
15.00 Koncert resne glasbe
15.45 Dokumentarni mozaik
17.20 Starec in morje, ameriški film
18.55 Risanka
19.10 TV sreča
19.30 TV dnevnik
20.00 Djekna, TV nadaljevanke
21.05 Principi, ameriški dokumentarno igrani film
22.40 TV dnevnik
23.00 Noč in dan
1.00 Poročila

PONEDELJEK

19. decembra

9.50 Video strani
10.00 Mozaik
10.10 Zrno
10.30 Od obale do obale, ameriški film
12.00 Video strani

16.35 Poročila
16.45 Video strani
16.50 Mozaik, ponovitev
17.20 Spored za otroke in mlade
18.05 Čas, ki živi
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 TV okno
19.18 Zrno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.10 A. Minghella: Kaj pa če bo dež?
21.00 EPP
21.05 Aktualno
21.50 Dinar
21.45 Glasbena oddaja
22.15 TV dnevnik
22.30 Video strani

II. program. TV Ljubljana

16.30 Moskva: Hokej — Kanada: Finska, prenos
18.45 Slovenija v pesmi in plesu
18.55 Srečanje slovenskih združenih folklornih skupin v Ulmu
19.00 Indirekt
19.30 TV dnevnik
20.00 Umetniški večer

TOREK

20. decembra

9.50 Video strani
9.50 Propagandna oddaja
9.55 Courmayeur: Svetovni pokal v alpskem smučanju — Slalom (ž), prenos 1. teka
10.45 Mozaik
11.45 Angleščina, 58. lekcija
12.50 Propagandna oddaja
12.55 Cormayeur: Svetovni pokal v alpskem smučanju — Slalom (ž), prenos 2. teka
13.35 Video strani
14.50 Svetovni pokal v alpskem smučanju — slalom (ž), posnetek iz Courmayeura
16.10 Poročila
17.25 Spored za otroke in mlade
18.20 Ažbetovalna slikarska šola
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 TV okno
19.22 EPP
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.10 Nenad Prokić: Dom Bergmanovih, TV drama
21.35 Propagandna oddaja
21.40 Osmi dan, oddaja o kulturi
22.20 TV dnevnik
22.35 Videoogoda
23.20 Video strani

Oddajnik II. TV mreže

16.10 Angleščina, 58. lekcija
16.30 Moskva: Hokej — Švedska: SZ, prenos

19.00 Mostovi
19.30 TV dnevnik
20.00 Kolo sreče
21.05 Zrebanje lota
21.15 Zda pa po slovensko, izobraževalna serija
21.45 Koncert v Reziji, ponovitev

SREDA

21. decembra

9.30 Video strani
9.40 Mozaik
11.05 Osmi dan, oddaja o kulturi, ponovitev
11.50 Propagandna oddaja
11.55 St. Anton: Svetovni pokal v alpskem smučanju — smuk (m), prenos
12.30 Mostovi
13.00 Video strani
15.05 EPP
15.10 Svetovni pokal v alpskem smučanju — smuk (m), posnetek iz St. Antona
15.40 Mozaik, ponovitev
15.40 Osmi dan, oddaja o kulturi
16.20 Mostovi
16.50 Poročila
17.00 Video strani
17.20 Angleščina, 58. lekcija
17.25 Spored za otroke in mlade
18.15 Po brezkončnosti sveta
17.25 N. Simončić: Čmrli iz Colorada
17.55 V. Bitenc: Zlati čevljički
18.15 Po brezkončnosti sveta: Po inkovskih in sončnih poteh, izobraževalna oddaja TV Zagreb

18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.13 TV okno
19.18 Zrno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.10 Film tedna: Pravica za vse, ameriški film
22.05 Propagandna oddaja
22.10 Plesni nočno: Prerjenje
22.20 TV dnevnik
22.35 Spomin na Soško fronto, dokumentarna oddaja
23.25 Video strani

II. program

16.30 Moskva: Hokej — SZ: ČSSR, prenos
18.45 Zagrebška panorama
19.30 TV dnevnik
20.00 Sava center: Koncert ob dnevu JLA, prenos
21.05 Svet na Zaslону
21.35 Svet poroča
Zagreb I. program
8.25 Poročila
8.30 Pripovedovalec, oddaja za otroke
9.00 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli

12.30 Poročila
14.20 TV v šoli
15.20 Poročila
15.25 Prezli ste, pogledajte
17.25 Poročila
17.30 Pripovedovalec, oddaja za otroke
18.00 Vaški urbanizem v Sloveniji, izobraževalna oddaja
18.30 Risanka
18.40 Številke in črke, kviz
19.00 TV kolektor
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Sava center: Koncert ob dnevu JLA, prenos
21.10 Umetniški večer
22.40 TV dnevnik

ČETRTEK

22. decembra

9.40 Video strani
9.50 Propagandna oddaja
9.55 St. Anton: Svetovni pokal v alpskem smučanju — slalom (m), prenos 1. teka
11.00 Mozaik
12.50 Propagandna oddaja
12.55 St. Anton: Svetovni pokal v alpskem smučanju — slalom (m), prenos 2. teka
13.40 Video strani
15.20 Propagandna oddaja
15.25 Svetovni pokal v alpskem smučanju — slalom (m), posnetek iz St. Antona
16.05 Poročila
16.15 Video strani
16.20 Mozaik
17.20 Spored za otroke in mlade
17.45 Naša pesem 88
18.15 Zgodbe iz življenja rastlin: Izvirni življenja — alge, poljudnoznanstvena serija
18.45 Risanka
18.55 Video strani
19.00 Vreme
19.01 Obzornik
19.12 TV okno
19.18 Zrno
19.22 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.10 Tednik
21.10 Propagandna oddaja
21.15 P. Moustiers: Afera Caillaux, francoska nadaljevanke
22.15 TV dnevnik
22.30 Retrospektiva Jugoslovanskega filma
23.45 Video strani

II. program. TV Ljubljana

19.00 Alpe Jadrana
19.30 TV dnevnik
20.00 Split: Košarka — Jugoplastika: Nashua, prenos
21.30 Poročila
21.35 Dober večer: Djelo Jusič, zabavnoglasbena oddaja TV Zagreb
novice - 16.45 Obvestila - 17.00 Aktualno: Aktivnost jesenjskih sindikatov - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.25 Športni pregled - 18.35 Minute za resno glasbo - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa.

Torek, 20. decembra:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Obvestila - 17.00 Torkov utrip - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.25 Novosti iz zabavne glasbe - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa.

Sreda, 21. decembra:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Obvestila - 17.00 Aktualno - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.35 Novosti iz narodnozabavne glasbe - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa.

Četrtek, 22. decembra:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Obvestila - 17.00 Tema dneva: Socialno ekonomski položaj delavcev v jesenjski občini - 17.45 Obvestila - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.25 Danes so rekli... 18.35 Vedno zelene melodije - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa.

RADIO

PETEK, 16. decembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program - glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 11.05 Rezervirano za... - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 14.05 Jeziki jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Vrtljak želja in EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.00 Minute z ansambлом Slovenski muzikantje - 18.15 Gremo v kino - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Pojemo in godemo - 20.00 Mladi mostovi - 20.30-23.00 Slovenci po svetu - 23.05 Literarni nočno - Helena Giacomelli: Ljubzenske in izseljenske - 23.15 Oddaja o morju in pomorščaki in glasba - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 17. decembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.00 Poročila - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Pionirski tednik - 9.05 Pogovor s poslušalci - 10.05 Sobotna

matineja - Prizma optimiza - Voklo - 11.05 Naši umetniki pred mikrofonom - 11.20 Minute za staro glasbo - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.00 Poročila - 14.05 Glasbena panorama - 15.00 Radio danes, radio jutri - 15.10-15.25 Popoldanski mozaik - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.30 Srečanje republik in pokrajin - 17.00 Studio ob 17.00 - zunanje politični magazin - 18.00 »Odmevi izpod lestencev« - 18.30 S knjižnega trga - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Minute z ansambлом - 20.00 Radio na obisku - Ljotica domačih - 23.05 Literarni nočno - 00.05-5.00 Nočni program, glasba

NEDELJA, 18. decembra:

Prvi program
5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 5.50 Rekreacija - 7.30 Zdravo, tovariši vojaki - 8.07 Radijska igra za otroke - Jaša Zlobec: Čestni davek - 9.05 Še pomnite, tovariši - 10.05 Nedeljska matineja - 11.00-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Ljotica domačih - 17.05 Nedeljska reportaža - 17.30 Pojo amaterski zbori - II. del sporeda letnega koncerta APZ Tone Tomšič iz Ljubljane - 18.00 Zabavna radijska igra - Francček Rudolf: Pogled v prihodnost - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 23.05 Literarni nočno - Predrag Marković: Ruska cer-

kev - 24.00 Poročila - 00.05-4.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 19. decembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.00 Poročila - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Glasbena lepljenka - 8.25 Ringaraja - 10.05 Tekoča repriza - 11.05 Izbrali smo... Mendelssohna in Schuberta 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Pihalne godbe vam igrajo - 14.05 Ponedeljski krizemkraj - 14.15 Mladi na glasbenih revijah in tekmovalnih oddajah - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.00 Vrtljak želja in EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.00 Minute z ansambлом Mihe Dovžana - 18.25 Zvočni signali - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Pesmi različnih slovenskih skladateljev - 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nočno - Mare Cestnik: Vračanje v odhod - 00.05-5.00 Nočni program, glasba

TOREK, 20. decembra:

Prvi program
5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 9.05 Glasbena matineja - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Od vasi do vasi - 14.05 Za mlade radovedneže - 14.20 Iz glasbenih šol - 14.45-15.25 Popoldanski mozaik - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 18.00 Minute z ansambлом Slavka Žnidaršiča - 20.00 Slovenska

zemlja v pesmi in besedi - 21.05 Radijska igra - Janez Povše: Odstop - 22.10 Iz naših sporedov - 23.05 Literarni nočno - E. C. Sely-Hayford: Jutranji vlak - 00.05-5.00 Nočni program, glasba

SREDA, 21. decembra:

Prvi program
5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Za knjižne molje - 8.30 Instrumenti se vrstijo - 10.05 Posebna oddaja - 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo - 11.05 Danes smo izbrali - 12.10 Pod domačo marelo - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17. in glasba - 18.00 Minute z Alpskim kvintetom - 18.15 Naš gost - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Koncert za besedo - Gozd - 23.05 Literarni nočno - Boris Gaberšnik: Danes - 00.05-4.30 Nočni program - glasba

ČETRTEK, 22. decembra:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.05 Glasbena matineja - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Od vasi do vasi - 14.05 Za mlade radovedneže - 14.20 Iz glasbenih šol - 14.45-15.25 Popoldanski mozaik - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 18.00 Minute z ansambлом Jože Kam-

radio triglav jesenice

Petek, 16. decembra:

16.00 Pričetek programa - 16.05 Pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna - 16.30 Domače novice - 16.45 Obvestila - 17.00 Kamen splošne: Jeseniška stanovanska problematika, težave na avtobusni progi Jesenice - Blejska dobrava - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.20 Povabljeni ste - 18.55 Zaključek programa

Sobota, 17. decembra:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.45 Šparovček radia Triglav - zabavnoglasbena oddaja - 17.45 Ekonomska propaganda in obvestila - 18.00 Čestitke poslušalcev - 18.55 Zaključek programa

Nedelja, 18. decembra:

11.00 Mi pa nismo se uklonili:

Smrt je kosila izdajalce na Jesenicah decembra 1943. leta - 11.30 Obvestila - 12.00 Nedeljsko popoldne Radia Triglav - vmes čestitke poslušalcev - vmes čestitke poslušalcev in EP - 16.00 Zaključek programa

Ponedeljek, 19. decembra:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače

KINO

KRANJ CENTER

16. decembra: amer. akcij. film JEKLENA ROKA PRAVICE ob 16. in 20. uri, 17. decembra: amer. komedija JEKLENA ROKA PRAVICE ob 16. in 20. uri, predpremiere amer. erot. film DESERT S SMETANO ob 22. uri, 18. decembra: amer. risanka ČUDEŽNI GOZD ob 10. uri, amer. akcij. film JEKLENA ROKA PRAVICE ob 15. in 19. uri, premiera amer. mlad. akcij. filma DEKLE IZ KITAJSKE ČETRTE ob 21. uri, 19. decembra: amer. mlad. akcij. film DEKLE IZ KITAJSKE ČETRTE ob 18. in 20. uri, 20. decembra: amer. mlad. akcij. film DEKLE IZ KITAJSKE ČETRTE ob 16. in 20. uri, 21. decembra: amer. akcij. film PROGRAMIRANA ZA UBIJANJE ob 18. in 20. uri, 22. decembra: amer. akcij. film PROGRAMIRANA ZA UBIJANJE ob 16. in 18. uri, FILMSKI ČETRTEK: šved. film MOJE PASJE ŽIVLJENJE ob 20. uri

KRANJ STORŽIČ

16. decembra: amer. komedija ROKSANA ob 16. in 20. uri, 17. decembra: amer. krim. film

KOBRA ob 16. uri, amer. komedija ROKSANA ob 18. in 20. uri, 18. decembra: amer. komedija MASČEVANJE PERNATE KACE ob 14. in 18. uri, amer. erot. film SVET SEKSA ob 16. uri, film ni primeren za otroke, premiera ital. erot. komed. MONTE CARLO — RAJ ZA BOGATE ob 20. uri, film ni primeren za otroke, 19. decembra: Ni kinopredstav, 20. decembra: ital. erot. komedija MONTE CARLO — RAJ ZA BOGATE ob 16. in 20. uri, 21. decembra: ital. erot. komedija MONTE CARLO — RAJ ZA BOGATE ob 16. in 20. uri, film

murka na novoletnem sejmu v Kranju od 16. do 24. decembra

**BARVNI TV GORENJE
PRALNI STROJI
GOSPODIJSKI APARATI
NOVOLETNI OKRASKI
FLANELASTE SRAJCE
TERMO NOGAVICE**

Ugodni kreditni pogoji in popust za gotovinsko plačilo.

Kupce pralnih strojev čaka lepo novoletno darilo!

OBIŠČITE NAS!

M-Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske

TOZD Agromehanika
Kranj, Hrastje 52 a

Centrala (064) 36-461, 36-751, 36-764, 34-033,
34-034, 34-032 PSC Hrastje 064 34-035

KREDIT ALI POPUST za traktorje TOMO VINKOVIĆ
TV 523 in TV 420 ter za program lastne proizvodnje:
škropilnice, atomizerje in drugo.

- Možnost ugodnega nakupa traktorjev in priključkov iz proizvodnega programa IMT Beograd.
- Za vse omenjene programe vršimo servis in druga popravila ter skrbimo za vse potrebne rezervne dele.

Obiščite nas v HRASTJU pri Kranju.

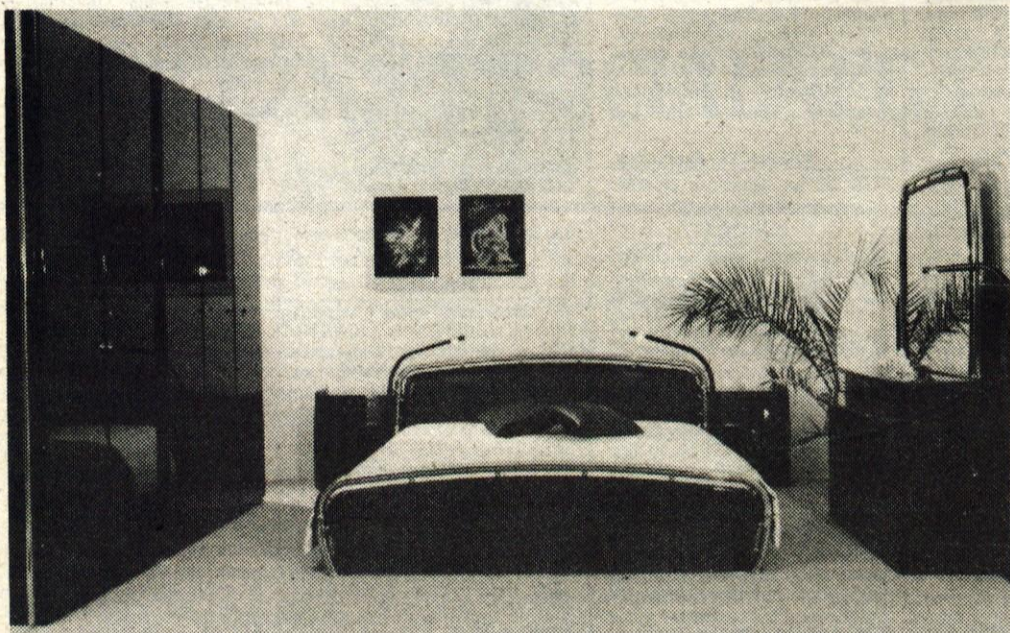
Vljudno vas vabimo in pričakujemo na novoletnem sejmu v Kranju od 16. do 24.12.1988

Vsem poslovnim partnerjem in kmetovalcem Gorenjske želimo srečno in uspešno novo leto 1989.

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

lesnina

iz Kranja razstavlja na novoletnem sejmu v Kranju najbolj ekskluzivno spalnico, od dosedaj izdelanih v Jugoslaviji. Spalnica je na stanovanjskem sejmu v Beogradu zbudila veliko pozornosti in pohval. Po beograjskem sejmu pa bo prvič prikazana na Gorenjskem. Spalnica je izdelana iz lesa, usnja in pozlačenih cevi, z halogenskimi lučmi ter premikajočimi nočnimi omaricami. Zaradi izbranih materialov in visoke kakovosti izdelka, je temu primerna tudi cena, ki se bo gibala okoli 2,7 stare milijarde dinarjev.

Vse, ki se navdušujete za lepoto novih oblik pohištva vabi Lesnina, da si na Novoletnem sejmu ogledate njihov paviljon.

Lesnina vam nudi ugoden nakup obročnega odplačevanja na 3, 6 in 12 mesecev.

Prevoz pohištva do 30 km je brezplačen.

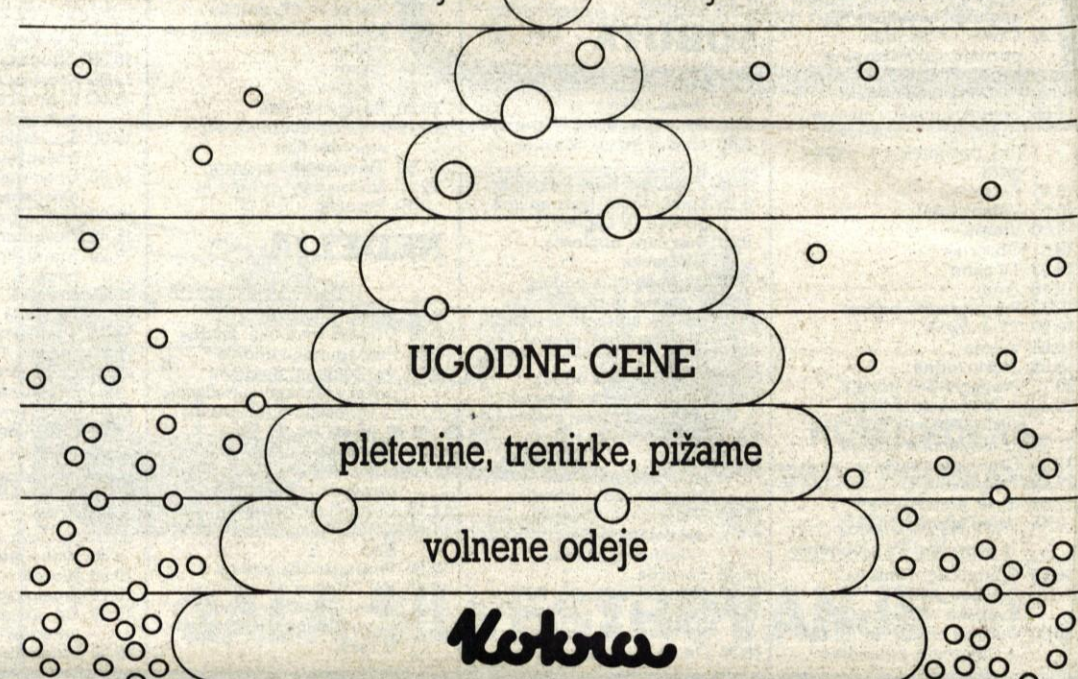
NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

PLANIKA

ponovno na novoletnem sejmu
v Kranju
od 16. do 24.12.1988
ŽENSKA IN MOŠKA OBUTEV

UGODNE CENE!!!

Kotna na novoletnem sejmu v Kranju od 16. do 24. 12. 1988

MERKUR KRAJ

**OBIŠČITE NAS
NA
NOVOLETNEM SEJMU
V KRANJU**

od 16. - 24. decembra 1988

RAZSTAVNO-PRODAJNI PROGRAM

- bela tehnika
- drobni gospodinjski aparati
- električno ročno orodje
- varilni aparati
- verige za motorne žage
- posoda za gospodinjstvo
- šivalni stroji
- smučarske vlečnice
- praktična novoletna darila

MOŽNOST PLAČILA V 5. OBROKIH BREZ OBRESTI.
PRVI OBROK JE 30 % ALI S ČEKI VNOVČLJIVIMI V 5.
MESEČNEM ZAPOREDJU.

OB GOTOVINSKEM PLAČILU V VREDNOSTI NAD 200.000
DIN **20 % POPUSTA**

OB NAKUPU V VREDNOSTI NAD 1.000.000 DIN
KUPEC DOBI PRAKTIČNO DARILO.

DEMONSTRACIJE IN INFORMACIJE:

- za električno ročno orodje Iskra in Blac & Decker vsak dan od 15.30 - 18.30 ure
- za varilne aparate MIG - MAG Iskra v torek 20. decembra

OBISK NA NOVOLETNEM SEJMU POMENI DOBER NAKUP

Zakaj ne bi novoletnega darila izbrali med bogato knjižno ponudbo ČZP KMEČKI GLAS na novoletnem sejmu v Kranju?

Obiščite njihov paviljon, kjer vas čakajo tudi njihove knjižne novosti:

Slavko Krušnik - SMEH NI GREH
Polona Škrinjar - PLAZ
Viktor Bajec - VRTNARJENJE POD FOLIJO IN STEKLOM
Anton Skaza - KLETARJENJE JE UŽITEK

VABI VAS

KMEČKI GLAS

GORENJSKA PREDILNICA ŠKOFJA LOKA

ZOPET NA NOVOLETNEM SEJMU V KRANJU

OD 16. DO 24.12.1988

Cenjene kupce Loka volne za ročno pletenje in jersey pletiva obveščamo, da bomo na gorenjskem novoletnem sejmu tako kot lani nudili vse naše proizvode za široko potrošnjo v polnem asortimanu z najnovejšimi proizvodi.

NAŠE IZDELKE BOSTE LAHKO KUPILI Z DO 25 ODSOTNIM POPUSTOM. VABIMO VAS TUDI V NAŠO INDUSTRIJSKO PRODAJALNO, KI JE ODPRTA VSAK DAN OD 7. DO 19. URE IN OB SOBOTAH OD 7. DO 13. URE.

VABLJENI

SREČNO NOVO LETO 1989

HOTEL CREINA **KRANJ**

Vas vabi na

SILVESTROVANJE

31. 12. 1988 ob 20. uri

V RESTAVRACIJI
VINOTEKI
DISCOTEKI
v restavraciji vas bo zabavala skupina

SAMO TAKO

v vinoteki

TRIO ERJAVEC

Rezervacije na recepciji hotela
tel.: (064) 23-650

Mercator

**TOZD
PRESKRBA
TRŽIČ**

na novoletnem sejmu od 16. do 24. decembra 1988 v Kranju

- pohištvo
- bela tehnika za prekajevanje mesa TIKO
- mali gospodinjski aparati
- električno ročno orodje
- zimskošportna oprema

UGODNOSTI:

- sejemске cene
- prodaja na obroke
- pri gotovinskem plačilu poseben popust
- ob večjem nakupu čaka kupce presenečenje
- nasveti ob nakupu in brezplačna dostava do doma

Telefon na razstavnem prostoru: 26-761

TRADICIJA

KAM PO
TOPLE
COPATE ZA
VSO
DRUŽINO?

Na novoletni sejmu v Kranju v

paviljon
MARKIČ
KATARINE
iz Tržiča

KVALITETA

TOVARNA POHIŠTVA
AJDOVŠČINA

V SALONU POHIŠTVA
V PRIZIDKU
VEČNAMENSKE
DVORANE PPC
GORENJSKI
SEJEM KRANJ

LIPA
POHIŠTVO

ZA PRIJETNO POCUTJE
V VAŠEM DOMU

murka - ELGO Lesce

V Elgu v Lescah vas že pričakujejo v novoletnem vzdušju.

V lepo dekorirani trgovini še nikoli niso bili tako dobro založeni z novoletnimi darili. Izbirate lahko med novoletnimi okraski, porcelanom, steklom, kristalom, malimi gospodinjskimi aparati, belo tehniko in še in še.

Pridite in se sami prepričajte!

Elkroj formula

POSEBNI 20 % NOVOLETNI POPUST

za vse izdelke v tovarniški trgovini v trgovskem centru **DETELJICA** v Bistrici pri Tržiču

**HLAČE ZA VSO DRUŽINO
SMUČARSKI KOMBINEZONI IN HLAČE**

Obiščite nas in izkoristite priložnost, saj bodo nekateri izdelki tudi **60 % cenejši!**

agrotehnika - gruda
PE GORENJSKA, Kranj, Dražgoška 2

vam nudi na prodajnih mestih: Kranj, Dražgoška 2, tel.: 26-681, Škofja Loka, Novi svet 21, tel.: 622-166, Skladišče mehanizacije, Naklo, tel.: 47-171

- traktorje TORPEDO, IMT, ZETOR, TOMO VINKOVIČ
- vse priključke za traktorje, ki se izdelujejo v Jugoslaviji in tudi iz uvoza
- drobno kmetijsko mehanizacijo in orodje za vrtničarje
- rezervne dele za kmetijsko mehanizacijo
- rezervne dele za osebne avtomobile ZASTAVA
- vse vrste gum, klinasta jermena, ležaje, akumulatorje, avtolake, servisno orodje

Prodaja po starih cenah. Na program CREINA, Kranj, dajemo 15 % popusta. Informacije na prodajnih mestih.

Obiščite nas tudi na novoletnem sejmu v Kranju

Občanom in kmetovalcem Gorenjske želimo srečno novo leto 1989.

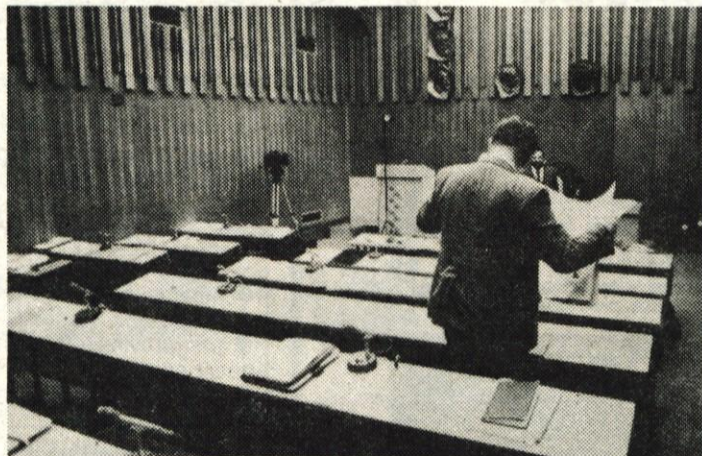
Socialistična zveza o gospodarski reformi in ekonomski politiki v prihodnjem letu

Konji so upehani, vsaj malo razložite voz

Ljubljana, 13. decembra - Nedorečenost in zmeda spremljata začetek gospodarske reforme in snovanje ekonomske politike za prihodnje leto, ki je v bistvu njen predpogoj, saj reforma za svojo izvedbo potrebuje ustrezne materialne pogoje. Konsenz o nujnosti gospodarske reforme je vsekar dosežen, ni pa še o tem, kakšna bo njena konkretna vsebina in kako jo bomo izpeljali, različna so tudi mnenja, ali naj bi z njo hiteli, kar pomeni pospešeno sprejemali nove zakone, ali pa preudarno in počasi gradili nov gospodarski sistem ter se pri tem, kolikor je najbolj mogoče, izognili neumnostim, za katere doslej naš gospodarski sistem ni imel dobrega obrambnega mehanizma. Kako nedorečene so stvari, je pokazala tudi torkova seja predsedstva republiške konference SZDL, katere edina točka dnevnega reda, poleg razno, je bila gospodarska reforma in ekonomska politika v prihodnjem letu. Ponovno, kakor že na mnogih sestankih v zadnjih tednih, ki se navadno zavlečejo v debele ure (ZIS je denimo sejal 20 ur, zvezni CK 16 ur, pri Gospodarski zbornici Slovenije so pred kratkim o tem govorili vse dopoldne, tja do popoldanskih ur, itd.), so stvari dolgo obračali in prevračali, vendar jasnega odgovora, kakšna bo gospodarska reforma in kakšna bo ekonomska politika v prihodnjem letu nismo slišali, preveč je vse še ovito v meglo, preveč se izogiba bistvenemu problemu naše vrtoglave inflacije, javnim financam, natančneje rečeno radikalnemu rezu v proračunsko in izvenproračunsko porabo na zvezni ravni. Vsem je že dodobra jasno, da so konji upehani in da bo treba vsaj malo razložiti voz, toda vse kaže, da nihče ni tako močan, da bi to napravil. Tudi ponovno prebuje, posamične zahteve po odstopu zvezne vlade, so na torkovi seji zavrnili.

Predpise pisali različni strokovnjaki in "strokovnjaki"

Gradivo naslovljeno "Temeljni reforme gospodarskega sistema" je rezultat dela avtorjev z različnimi teoretičnimi in praktičnimi pogledi na bistvene vzroke nakopičenih problemov v gospodarskem sistemu. Zato so usmeritve pogosto nekonstantne in nedorečene in pogosto so takšni tudi predlogi za spremembe gospodarskega sistema. Različni pogledi na sistemske rešitve

Željko Cigler

Ekonomska reforma in racionalna poraba družbenega proizvoda v Jugoslaviji je izrazito politično vprašanje, konflikti bodo veliki, reforma gospodarskega sistema bo zelo spremenila odnose v ustvarjanju in razporejanju dohodka v Jugoslaviji, vzpostavila bo nova razmerja v odnosih moči oziroma oblasti, to pa je zelo konflikten proces, ki bo verjetno vzpostavil tudi drugačne odnose med republikami in pokrajinami. Konsenz o potrebnosti gospodarske reforme je vzpostavljen, ni pa o tem, kako naj jo izpeljemo. Ureditev financ, makro ekonomskega reguliranja in organizacijska rekonstrukcija socialističnih podjetij so nujne za vzpostavitev normalnega gospodarskega sistema. Bistvo razbremenitve je v zmanjšanju stroškov javnega sektorja, gre torej za to, da cesar dobi manj, saj je ta strošek že tako visok, da se krepko vgrajuje v inflacijo. Gospodarstvo je dobesedno razlašeno, saj je 85 odstotkov odvisnih od bank, ker ne razpolagajo s svojimi sredstvi. Nekatere stvari v zvezi z inflacijo stalno ponavljamo, nič pa se ne spremeni. Terjatve do dežel v razvoju znašajo 6 milijard dolarjev, klirinški presežek 2 milijardi dolarjev, zvezni proračun in znotraj njega sredstva za JLA realno rastejo.

očitno izvirajo iz različnih ekonomskih sistemskih teorij, ki jih posamezni avtorji zastopajo. Velika pomanjkljivost gradiva je ne celovitost, kar skuša prikriti s splošnimi formulacijami, vendar se pokaže v konkretnostih, pri posameznih predpisih, ki so v razpravi.

Tako je med drugim gradivo ocenil republiški družbeni svet za vprašanja družbene ureditve. Zategadelj je razumljiva zmeda in nejasnost ki spremlja razpravo o gospodarski reformi, sestanki se vrstijo, nikjer pa nimajo konkretnih pripomb in amandmajev, temveč poslušamo predvsem načelno besedovanje, kritike in pozive, naj ne bomo vendar preveč kritični.

Razumljivo pa je tudi to, da nenehno govorimo o novih različnih zakonov, saj delovna gradiva oziroma osnutki predloženih zakonov v Beogradu, kot vse kaže, vneto popravljajo, marsikateri ima že tretjo, četrto varianto. Seveda ne le zaradi različnih strokovnih

stališč, temveč tudi zaradi ne sposobne zvezne administracije, ki je bila dolgo vrsto let navajena pisati povsem drugačne zakone. Necelovitost je torej posledica dejstva, da so predpise napisali različni strokovnjaki in "strokovnjaki". Morda pa je na koncu koncev to le posledični vzrok, saj izvirni greh tiči v dejstvu, da sprejeti ustavni amandmaji ne dajejo tako širokega okvira reforme, kot ga je zastavila Mikuličeva komisija.

Konferenca delegacij

Kaj torej napraviti v tej zadregi, ko nekateri sodijo, da bi bilo pametno zakone hitro sprejeti, predpisati vsaj dveletni uvajalni rok in tako "prehiteti" vse tiste, ki nad spremembami niso navdušeni in jim je bolj všeč dosežani sistem ali pa vsaj status quo. Drugi pa sodijo prav nasprotno, da bi morali zdaj gospodarsko reformo resnično resno in odgovorno pripraviti, nove zakone počasi uveljaviti in sproti doreči kar najbolj pametne rešitve. Kajti, če smo z resnično

vsaj dveletni uvajalni rok, če bodo že zakoni hitro sprejeti. Predsednik zbornice Marko Bulc pa je članom izvršilnega odbora obljubil, da jih bodo sproti obveščali o spremembah oziroma novih popravkih novih zakonov, če bo potrebno, pa bo sklical še eno sejo pred novim letom, sicer pa bodo skušali uveljaviti dobro znana in v slovenski gospodarski zbornici že dorečena stališča o uvajanju tržnega gospodarstva.

Predsedstvo republiške konference SZDL Slovenije pa se je odločilo, da skliče razširjeno konferenco delegacij, ki bo v torek, 20. decembra, v prostorih slovenske skupščine, zbrala pa bo delegacije samoupravnih organizacij in skupnosti, po dodatnem predlogu na torkovi seji predsedstva tudi tistih organizacij in društev, ki so se že vključile v razpravo oziroma opredelile do gospo-

Peter Novak

Skrbi nas, kakšen je celovit pogled, dokumentov še nisem videl, zato ne morem govoriti o tem ali je koncept celovit ali ne. Pri nas ZIS piše zakone, pisati bi jih vendar morala skupščina, ki pa žal ni tako organizirana, če bi bilo tako, bi bilo ZIS kot izvrševalca zakonov lažje klicati na odgovornost. Veliko je izgubil v teh dveh letih, dinar je štirikratno razvrednoten, naš nacionalni ponos tega vendar ne more več prenašati, kljub temu pa je težko verjeti, da prihodnje leto inflacija ne bo 600 odstotna. Predlagam, da bi v Slovenijo preselili Zvezni zavod za standardizacijo, Zvezni zavod za plemenite kovine in mere ter Zvezni zavod za patente, lahko bi jim nudili strokovno pomoč.

darske reforme in torej želijo povedati svoje mnenje, kot primer je bila navedena Slovenska kmečka zveza.

Najprej ukrotiti inflacijo

Predpogoj, ustrezeni materialni okvir za izvedbo gospodarske reforme pa bo seveda stabilizacija razmer v gospodarstvu in družbi nasploh, kar pomeni predvsem in v prvi vrsti ukrotitev oziroma vsaj primerno znižana inflacija. Kajti pri 500, 600 odstotni inflaciji, kakršno brez ustrezne ekonomske politike napovedujejo ekonomisti, bo korenite spremembe v gospodarskem sistemu težko ali nemogoče uveljaviti. Kako naj vendar bolniku z visoko vročino predpisujemo in dopovedujemo, kaj vse bo počel, ko bo zdrav, njega vendar najbolj zanima, kako bi ozdravel.

Tudi na torkovi seji predsedstva socialistične zveze je bilo veliko besed, celo več kot o gospodarski reformi in novih zakonih, izrečenih o vrtoglavi inflaciji, ki že podira vse sproti, saj je tako rekoč na pragu hiperinflacije. Tudi uvodničar na seji Jože Korinšek je dejal, da so ustavne ovire za reformo gospodarskega

Viktor Žakelj

Dva konkretna predloga imam, za drugega bom povedal šalo, turobna je, vsebuje pa globoko, tudi ekonomsko sporočilo. Strinjamo se, da je inflacija osrednji problem, znotraj nje pa proračunska potrošnja na vseh ravneh, razumljena v najširšem smislu, kratka javne finance, zato predlagam, da bi dali zgled in zaprosili izvršni svet in še koga, naj pripravi seznam tistih institucij in ustanov, ki bi jih v 1. 1. ali 1. 3. ali 1. 6. preprosto zaprl. Skratka predlagam, da ne delamo samo spiskov podjetij, ki jih bomo ukinili, zaprli. Naredimo to tudi za institucije v upravi, v družbenih dejavnostih in v politiki, seznam tistih, ki so jalovo početje, mešanje vetra in ne prinašajo nobenega učinka. Konkreten primer bi imel pozitiven učinek, zgled za druga okolja. Za drugi predlog bom v tej resni turobnosti povedal šalo, kako je Hasan delal v Ameriki in zaslužil 2 milijona dolarjev, klical je domov Fatimo, ki ni vedela, koliko to je in mu je odvrnila naj ji pove v markah. V naši valuti, torej smo pri ekonomskem jedru. Trdno sem prepričan, da smo že v eksperimentalni funkciji, se pravi, da se pospešeno giblomo proti vse večjim številkam, ko nobena beseda, nobene verbalne obljube ne pomagajo več. Jugoslovanska in slovenska družba dinarju ne priznava več merila vrednosti, zato predlagam, da od določenega dne naprej nemška marka postane merilo vrednosti, tako bomo dobili realni meter, s katerim bomo merili našo neučinkovitost, tako bi se bori-li za boljši tečaj dinarja.

Neobhodna so radikalna krčenja javne porabe

Še nikjer v svetu noben protinflacijski program ni bil uresničen brez zmanjšanja javne porabe, še nikjer se z inflacijo niso resno spopadli, če ni bilo v tem smislu odločne politične volje, če niso temeljito prečesali in prerešali javne porabe. To je grenka resnica, s katero se v Jugoslaviji doslej nismo sprijaznili, men-camo in negujemo iluzije, da

Andrej Marinc

Predlagam aktiven odnos, ne pa, da smo le proti. Povejmo, zakaj smo proti in kako naj bo. Najbolj dozorel je zakon o podjetjih, poskušajmo ga sprejeti, saj je najpomembnejši sistemski zakon. Opozoriti pa velja na nekatere dezintegracijske tendence, toda tudi nekateri veliki sistemi so žreli za razgradnjo. Z vsjo odgovornostjo pa opozorimo tozde, ki težijo k samostojnosti, da se bodo znašli v povsem novih razmerah, če bo gospodarska reforma dosledna, bodo sami nosili tveganje, imeli bodo polno odgovornost za svoj obstoj, sistem jih ne bo reševal. Osnovni pristop je napreden, od treh reform je reforma gospodarskega sistema strokovno najbolj dodelana, zato zavračam generalne napade, saj nas čakajo nasprotniki reforme, ki želijo ohraniti status quo ali dosežani sistem. Res pa je prelivanje iz osnov v zakone slabo, kar je posledica nestrinjanja in neznanja, v tem smislu pa moramo biti kritični. Bojim se odporov, mislim, da je treba odigrati afirmativno vlogo, kritični moramo biti tudi do slovenske organiziranosti.

sistema odpravljene, največja ovira pa so zdaj gospodarska gibanja, ki gredo radikalno stran od zastavljenih ciljev. Lanska 167 odstotna inflacija se je letos povzpela na 250 odstotkov, torej smo že na meji delovanja hiperinflacije, ki odnose postavlja v zelo nepregleden položaj in kjer se marsikaj dogaja. Ta grozeč ekonomski pojav pa ni dan od zunaj, temveč je posledica povsem naravnih človeških odločitev, torej napačnih odločitev, ki pa zmanjšujejo možnosti za uspešnost gospodarske reforme.

nam tega ne bo potrebno storiti. Tudi koncept ekonomske politike za prihodnje leto ni nič drugega kot odsev tega mnenja, saj naj bi javna poraba še naprej rasla, zvezni proračun naj bi ob 133 odstotni ciljni inflaciji porasel za 173 odstotke, znotraj njega pa obseg sredstev za JLA za 182,2 odstotka. Človek se torej resnično vpraša, kaj ni to mnenje, ki ni drugega kot nemoč, da bi preverili pravice velikih porabnikov, predvsem JLA, ki ima v sredstvih zveznega proračuna 93 odstotni delež.

Problem pa je seveda dvo-

Bogomir Kovač

S političnega vidika nimamo jasno trasirane poti iz krize, med ustavnimi amandmaji, gospodarsko reformo in zakoni, ki so prišli v javnost, je nastala zmeda in izhodiščna različnost. Ustavni amandmaji so počistili nekatere politične dileme, vendar pa sami po sebi ne odpirajo poti v tržno ekonomijo, saj so nekakšna sterilna mešanica dogovorov in tržne ekonomije. Mikuličeva komisija pa je zastavila kapitalistično tržno reformo, ki v bistvu nasprotuje temeljnemu konceptom dodejanje družbene ureditve Jugoslavije, tako družbeni lastniki kot samoupravljanju, zato je verjetno odprla, trasirala pot, seveda pa je prišla v kolizijo z ustavnimi amandmaji, ki tako drastičnih oblik ne omogočajo. Ponujeni zakoni pa ponavljajo stare grehe retroaktivne, administrativne ekonomije, pomešane s kapitalistično tržno ekonomijo. V takšni zmeda ni moč pričakovati konsistentnega okolja, v katerem bi se porajala ekonomska politika za prihodnje leto. Popolnoma razumljivo je, da je skok v gospodarsko reformo nujen, saj zamujamo že dvajset, trideset, če ne štirideset let. Popolnoma nesmiselno je, da bi bil ta skok zaradi nekega apriornega datuma 1. 1. 1989 strokovno tako slabo pripravljen, da bi imeli medsebojno skregane zakonske akte. Ekonomske reforme v Jugoslaviji ne bo, v kolikor radikalno ne stabilizira svojega gospodarstva, v tem dokumentu pa ne vidim konsistentne antiinflacijske politike, ki je nujna, sicer bo prihodnje leto izgubljeno. Sprašujem se, je sploh smiselno dajati pripombe. Vlada, ki je v dveh letih ponudila dva antiinflacijska programa, oba sta doživela neuspeh, naj zdaj pripravi tretjega. Mislim in predlagam, da se sproži postopek odgovornosti vlade, vključno s predlogom o odstopu, tudi v povezavi z odstopom Oskarja Kovača. Potrebujemo novo vlado, nov program, ki bo imel zaupanje ljudi.

gospodarsko reformo odlašali dvajset, trideset, morda celo štirideset let, potem zdaj le ni treba na vrat na nos sprejeti novih zakonov, temveč počasi in zanesljivo spreminjati gospodarski sistem, predvsem pa se ne več sprenevedati, ker so navidezno gospodarsko reformo časi že zdavnaj prerasli. Možnosti za popravni izpit ne bo več.

Ko so na Gospodarski zbornici Slovenije pred kratkim obravnavali nove zakone, so si skušali izgovoriti dovolj dolg,

Janez Kopač

Ne gre za vprašanja prosvetljenosti in ekonomske vede, temveč za izključno politična vprašanja. Potrebni sta predvsem pravilna in omejitvena kreditno denarna politika in manjša proračunska poraba, saj s prvo pri nas ne uravnavamo le denarne mase, temveč prerazporejamo dohodek in premoženje. Zvezni proračun in v njem sredstva za JLA pa se stalno povečujejo. Preden se sploh pogovarjamo o ekonomski politiki, mora biti jasno trenutno stanje. Mislim, da je pri tem pomemben naš pristop iz Ljubljane, saj se pogovarjamo, pripravimo in zamerimo zaradi obrobni stvari, morali pa bi se o tako imenovanem namenskem financiranju, terjativah do neuvrčenih, prijateljskih in dežel v razvoju, presežkih klinške menjave, itd.

Tomaž Banovec

Dokument je prežet z materialističnim konceptom produkcije, na storitve še vedno gleda kot na stroške, bo torej pri nas še naprej 45 odstotkov zaposlenih svoje delo povezovalo z modro haljo, propulzivne storitve kot transport, zlasti pa turizem, pa bodo še naprej potisnjene na rob. Sploh pa me je dokument razočaral, ne vsebuje elementov socialnega programa, brez katerega tudi najbolj grobi kapitalizem ne more živeti, tudi švedski, ki mu pravimo kar socializem, ne. Nekateri zakoni ne vsebujejo ideje realizacije. Bomo torej imeli dobre zakone, ki ne bodo izvedljivi? Nekateri, kakor zakon o finančnem poslovanju in zakon o podjetjih, pa so sodobno, evropsko koncipirani, sprašujem se, kako bomo njihovo uresničevanje informacijsko spremljali, saj na to nismo pripravljeni.

jen, saj zvezna vlada zaradi inflacijske sestavljenega zveznega proračuna ni in ne more biti zgled za druge, vsi po vrsti si mislimo, zakaj tudi mi ne bi ravnali tako. In seveda ravnamo. Bomo toliko časa, da bodo veliki javni porabniki še vedno zahtevali svoje, v boljših časih pridobljene pravice, ko bo jugoslovansko gospodarstvo že hudič jemal, kakor je nekdo dejal na nedavni seji izvršilnega odbora Gospodarske zbornice Slovenije.

M. Volčjak

NEŽA MAURER

Umetnost je kot sonce

Zbrali smo se v imenu kulture, umetnosti — v imenu tistih dejanj in dosežkov, ki so najrazkošnejše cvetje v bogatem vrtnu — ali pa samo cvetoč regat in trptec ob poti.

V vsakem primeru nas umetnost razveseli s svojo lepoto, dviga nam moralo, podžiga upanje in samozaupanje. Podvoji nam moč za vsakdanje delo. Je luč na koncu dolgega, temnega predora.

V kriznih razmerah, ko preveč glasno zakričijo o prestanih krivcah — delovni in iskreni ljudje pa se malce otožno, skoraj osramočeno zapirajo vase — postane kultura s svojo nespremenljivostjo, trajno vrednostjo in človečnosti zavetje in opora vsega lepega, poštenega.

Dneve, tedne, leta živimo skupaj. Dosti zlega si lahko naredimo z besedami, dejanji. Včasih pa še več s tem, ko ničesar ne ukrenemo, ko preprosto pustimo, naj bo, kakor hoče. Trdimo, da je to nekaka demokracija — je pa brezbrzičnost. Na čas se izgovarjamo — gre pa v bistvu za komodnost, lenobo.

In vendar: vsi pomnimo ure, ko smo doživeli kaj resnično žlahtnega, naj gre za osebnostno srečo ali za kulturno doživetje, koncert, igro, ples, razstavo, dober članek, knjigo... Dragoceno nam je tudi dejstvo, da nam vsega tega ni bilo treba »drago plačati«, da nam je bilo tako rekoč — podarjeno.

Često so nam taka doživetja pripravili ljudje, ki se z umetnostjo ukvarjajo iz ljubezni in ne vprašajo ob vsakem ko-

raku, ko ga naredijo: »Kdo in koliko mi bo pa to plačal?«

Navadili smo se, da sodimo izdelek po plačilu; da se za denar vse dobi. In zdaj, ko ga je iz dneva v dan manj, nam je vse hladneje v srcu in glavi. Mrzlovoljni postajamo. Vsako stvar, vsako delo v mislih že vnaprej ocenjujemo, prodajamo, kupujemo... ne pretehtamo pa, kolika je njena resnična vrednost za nas, za življenje, za družbo. Tako se nam občutek življenjske ogoledenosti iz dneva v dan poglablja.

A glejte — po drugi strani pa vsakdanje in kulturne dejavnosti izredno delovnih, prizadevnih ljudi sprejemamo tako sami po sebi umevno, kot da za nekatere pač ne obstaja na svetu nič drugega kot delo; tudi neplačano, ljubiteljsko delo. Nenavadno in lepo je, če kdo osvetli njihove dosežke — kot

reflektor iz brezoblične teme izlušči umetniško pročelje, cvetoči vrt — in se nenadoma zavemo: Čudovito! Koliko so nam ti nadarjeni in prizadevni ljudje s svojim delom podarili! Zasluzijo si priznanje in našo najprisrčnejšo zahvalo.

Brez takih članov naše družbe bi težavno življenje bilo še težje. Vsakdanjost bi ostajala siva kot oblačen jesenski večer, v katerega tu in tam pade kakšna kaplja ali solza. Dopolnimo to podobo: ljudje, ki nam iz lastne ljubezni do lepega poklanjajo dragoceno kulturno doživetja, presijejo sivo meglo kot luč, kot luna, kot sonce; da nam je manj pusto, lepše in morda celo topleje.

Umetnost nas razveseli. Ogreje pa nas spoznanje, da so nam soljudje podarili del sebe, svojega znanja, časa in čustev. Torej kljub sodobni odtujenosti — ki jo tako pogosto poudarjamo — vendarle nismo tako osamljeni in nikomur nič mar. Zavest, da je nekdo za nas, za skupnost storil nekaj umetniško dragocenega, da je lepota torej tudi za nas na svetu, večja v nas občutek skupnosti in prijateljstva. Tako se lažje živi.

Umetnost sama ne rešuje težav — toda z nami je ob vsakdanjih zagatah in spopadih. S svojo lepoto in trajno vrednostjo utrjuje smisel našim dejanjem. Celotno trpljenje tako rekoč — pozlati. Dragocena je kot sonce in k sreči — čisto po zaslugi ljubiteljev, amaterjev — tudi daruje sebe vsem ljudem, kot se nam vsem brez razlike daje sonce.

(Ob podelitvi Prešernovih plaket v Kranju, 5. decembra 1988)

Odprite strani 20

RADO JAN

Sedem desetletij Jugoslavije in socializma

Sedemdesetletnica nastanka prve jugoslovanske države in njene mednarodne državnopravne nepretrganosti sovпада tudi s sedmero desetletji socializma kot svetovnega procesa in, v kolikor gre za države sovjetske orbite, tudi socialističnega sistema, medtem ko jugoslovanski socializem v svoji državosocialistični in izvorni samoupravnosocialistični različici preživlja svojo petinštiridesetletnico.

Skupni imenovalec občutij, ki nas spremljajo ob teh obletnicah, pa bi lahko bil zaobsežen v sodbi, da ta hip nismo prav z ničimer zadovoljni; ne z jugoslovansko federacijo, takšno, kot dejansko je, še manj pa s socializmom, kakršen je. Ne v prvem ne drugem primeru pa ne gre za izraz golega zanikanja, pač pa za globoko nezadovoljstvo z obstoječim stanjem. Prav to vsesplošno nezadovoljstvo z obstoječimi razmerami pa je najboljši porok, da bomo naposled prisiljeni poiskati prave odgovore in rešitve vprašanj, iz katerih se to nezadovoljstvo poraja.

Ob tem, ko vsi po vrsti (na mitingih, stavkah, itd.) izražamo nezadovoljstvo z obstoječimi razmerami, pa je vsekakor prav, da ob sedemdesetletnici jugoslovanske države jasno in nedvoumno povemo, da šteje mo sam njen nastanek, ki je izraz volje in odločitve jugoslovanskih narodov (razen Makedoncev, ki se niso mogli svobodno izraziti o vstopu vanjo), ne le za prelomno, marveč tudi pozitivno dejstvo. Vsi njeni narodi so na tak ali drugačen način soprispevali k njenemu nastanku, hkrati ko so tudi vsi skupaj in vsak zase gojili različna pričakovanja in imeli različne predstave o tem, kakšne narave naj bo ta država in kakšni naj bodo odnosi med narodi in ljudmi v njej. Menim, da bodo tak minimum soglasja delili z menoj tudi bralci.

Predleč nazaj v zgodovino bi morali seči, če naj bi osvetlili dialektiko nastajanja jugoslovanske ideje v celoti. Zato se omejimo zgolj na dejstvo, da je bilo slovensko vprašanje kot del celovitosti jugoslovanskega vprašanja večkrat predmet neprincipielnega omahovanja. Naši bratanci so bili,

če naj jih cankarjevsko poimenujem, malce sebični, ko so v strahu za svoje interese (slovenske dežele so bile namreč v državnopravnem smislu tretirane v svetu kot nemške dedne dežele) izločali slovensko vprašanje iz jugoslovanske celovitosti vprašanj, meneč, da vsi skupaj nismo dovolj močni, da bi v tem uspeli. Zato je gibanje za samoodlobo v času med prvo svetovno vojno za pridružitve k Jugoslaviji tem bolj pomembno. Ne gre zato, da bi ob tej priložnosti komu kaj očitali, pač pa zato, da ima človek včasih občutek, kot da imajo nekateri potomci teh dedov še danes slabo vest, ko nas tako vneto proglašajo za separatiste.

Dejstva pa, seve, govore prav o nasprotnem: noben slovenski narodni program, vključno z Manifestom ustanovnega kongresa KP Slovenije, ne gradi na slovenskem separatizmu. Vsi programi hkrati, ko poudarjajo samostojnost slovenskega naroda, vključujejo tudi jugoslovansko razsežnost. Slovenstvo in jugoslovanstvo se v nacionalnih programih ne izključujeta, pač pa harmonično dopolnjujeta. Izjemo predstavlja le manjšinski program slovenskih liberalcev, ki v slovenskem ljudstvu niso imeli potrebne opore, pa so zato bolj jugoslovenili, kot je sploh bilo treba, da bi si tako namesto doma utrdili svoje pozicije zunaj Slovenije.

Zato je pomembno izpostaviti, da smo Slovenci tako v prvo kot drugo jugoslovansko državo vstopili na osnovi lastnih prizadevanj in na osnovi pravice naroda do samoodločbe, vključno odepitve oziroma združitve z drugimi narodi v skupni državi — federaciji. V prvo državo smo vstopili na osnovi posledic, izhajajočih iz

majske, krfske 1917 in ženevske deklaracije (nov. 1918), s katero je bil s strani vlade Kraljevine Srbije de facto priznan obstoj Države Slovencev, Hrvatov in Srbov — države, ki je nastala že 29. oktobra 1918. Ta dan so slovenske, in hrvške dežele prekinile državno-pravne odnose z Avstrijo in Ogrsko in je Narodni svet Slovencev, Hrvatov in Srbov postal nosilec državno pravne volje Slovencev, Hrvatov in Srbov na ozemljih poseljenih s Srbi, Hrvati in Slovenci v dvojni monarhiji. Dejstvo, da smo Srbi, Hrvati in Slovenci stopili v skupno državo kot formirani narodi, je tako prišlo v opreko s predstavami, ki so jih imeli o jugoslovanski združitvi 1. decembra 1918 ključni nosilci v jugoslovanskem zedinjevanju. Konflikt

no razmerje med nosilci unitarne (enostavne) države-naroda na eni ter zagovorniki sestavljene države-federacije enakopravnih samostojnih narodov in narodnosti Jugoslavije spremlja jugoslovansko družbo vseh sedemdeset let

njenega obstoja in ostaja temeljni vir nezadovoljstva prvih in drugih.

Unitaristi so ob sedemdesetletnici razočarani, ker se narodi niso pretopili v en narod, avtonomnosti in federalisti pa zato, ker jasno spoznana dejstva o avtohtonosti in revolucionarnem boju izborjeni suverenosti narodov niso v zadostni meri upoštevana na vseh toriščih ekonomskega, političnega in kulturnega življenja tako v prvi in delno še vedno tudi drugi Jugoslaviji.

Jugoslovanskih dežel ne nasečuje en sam narod, kot na primer Nemčijo ali Italijo. Zato je v jugoslovanskem primeru lahko šlo le za združitev narodov v skupni državi in ne za zedinjenje malih držav v državo — narod, kot v primeru zedinjena Italijanov ali Nemcev. Zgodovinska praksa je namreč dokazala, da bismarkizacija Jugoslavije ni mogoča. Slovenski narod je vstop v novo državo plačal z razčetrjenjem. Zato se ni čuditi, če se v novi državi, ki temu dejstvu navkljub predstavlja premik na poti k idealu Zedinjene Slovenije iz leta 1848, sprva ni znašel. Zbeganost in potrtost

va ni mogla uresničiti. Zato je najbolj avtentičen reprezentant teh teženj postala komunistična delavska stranka KPJ. Zavrtje pa so bile tudi opazne težnje narodov po suverenosti in enakopravnosti.

Tako prva kot še bolj druga jugoslovanska ustava je unitaristični značaj Jugoslavije še bolj poudarila 1931 in zato še bolj okrepila notranje napetosti. Prav to dejstvo pa je omogočilo KPJ, da se je že med vojnama pozitivno opredelila do makedonskega vprašanja (1923) in da je razmeroma zgodaj (po 1.1926) začela opuščati unitaristično koncepcijo v nacionalnem vprašanju države s tem, ko je, če je hotela postati vodilna družbena sila prihodnosti, priznala obstoj narodov in se uveljavila v njih kot socialnorevolucionarna in narodnoosvobodilna sila.

Obnova Jugoslavije v NOB je bila možna in uspešna v največji meri ravno zato, ker je njegov pobudnik — revolucionarna delavska stranka — osvobodilni boj povežala tudi z bojem za nove odnose med narodi, kakor so trajno utemeljevali v Kočevskem zboru odposlancev slovenskega naroda in Avnojskih sklepov. Na ta dejstva ne smemo in ne moremo pozabljati tudi danes, ko v iskanju nove identitete Jugoslavije iščemo hkrati izhod iz globoke družbene krize. Ta kriza je — o tem zdaj ne more več biti dvoma — kriza državosocialističnega birokratskega etatizma, ki nepresežen parazitira na samoupravnem združenem delu in mu ne da prostora, da bi se moglo udejaniti. Pri tem smo priča zgodovinskemu paradoksu, da je prav ZKJ prva v mednarodnem delavskem gibanju postavila pravilno diagnozo o naraščaju birokratskega etatizma in velikosrbskega šovinizma že v začetku petdesetih let, ko smo v boju z velikodržavnim hegemonizmom izoblikovali pravilne teoretične zaključke in v praksi začeli graditi sistem socialističnega samoupravljanja. Vse do da-

našnjega dne pa ZK ni uspela sestopiti z oblasti, se torej razdržaviti in tudi država je vse do današnjih dni bolj partijska kot pravna država, zakaj prav ta sestop bi ji omogočil, da znova postane idejna gibalna sila v celotnem tkivu socialistične družbe.

Birokratski etatizem je poglavitni vzrok vseh naših zablod, če to hočemo priznati ali ne. Zato mora Zveza komunistov dobiti soigralca bodisi v pluralno profilirani socialistični zvezi ali v povečanem političnem pluralizmu, ki bo omogočil zadovoljstvo propustnost v artikuliranju vseh vrst interesov v družbi in hkrati ustvarjalno sintezo. Birokratski etatizem je na vseh ravneh deformiral odnose v gospodarstvu in družbi, razlastil delavce, povzročil neučinkovitost socialističnega samoupravnega sistema, kar vse ustvarja napetosti med narodi in narodnostmi, dejansko pa gre za konflikt med etatizmom in samoupravljanjem med centralizmom in pretirano državno regulativo na eni in samoupravnimi organizmi družbe na drugi strani. Takšno izprevrženo stane pa se reflektira ideološko kot konflikt med nacionalnim in razrednim, ki dejansko nastaja prav zato, ker delavec in ustvarjalec nimata več vpliva na oblikovanje pogojev in razpolaganje z rezultati dela.

Tako Jugoslavija kot socializem sta potrebna temeljite prenovi, ali bolje rečeno vrnitve na svoja izvirna izhodišča oblikovana pred nepolnimi štiridesetimi leti v odnosu do državnega socializma, to je birokratskega etatizma. Tedanja kritika ima v celoti svetovno zgodovinski pomen. Treba jo je udejaniti v praksi, to pa pomeni ustvariti socializem, ki bo ekonomsko politično in kulturno demokratičen. Odtod zahteva po tržno blagovnem gospodarstvu, političnem in kulturnem pluralizmu. Socializem bo demokratičen, ali pa ga ne bo. Diktature — vseeno katere, nimajo nobene prihodnosti več — čeprav bi se morda utegnile vrniti na prizorišče.

Glasova preja

Glasova preja

Glasova preja

Glasova preja

Glasova preja

Glasova preja

Glasova preja

VIKTOR ŽAKELJ: To govorjenje o Jugoslaviji in socializmu vzemite kot dve koordinati, ki zadnjih sedemdeset let na neki način določata našo pot, ki pa je bila dokaj različna, ko sta se jugoslovanstvo in socializem v začetku povsem odbijala, sovražila, in sta se v nekem obdobju prav platonsko ljubila in je sedaj čas, da dozorita in zorita in ustvarita neki ustvarjalni medsebojni odnos. Tebi, Milan, skusam prvo vprašanje takole zastaviti. Revščina trka, pravijo, že na 60 odstotkov jugoslovanskih domov. V mnogih, kot statistika ugotavlja, že domuje. To ljudem na neki način zamegljuje prihodnost, kot da se jim ta prihodnost na neki način jemlje. V tej ihiti, v tej nemoči, se vsi oziramo v preteklost, po njej brskamo in se na njeni osnovi delimo. Kateri bi bili še razlogi, da je zavest povprečnega Jugoslavana in politike retrogradno naravnana.

MILAN KUČAN: "Revščina gotovo ni spodbudna za tehtnejše razmisleke, ki bi bili pripravljene upoštevati vsa relevantna dejstva o tistem, kar bi danes lahko imenovali z jugoslovanstvom in socializmom, kaj danes oboje pomeni. Revščina lahko imenujemo različno, vendar jaz mislim, da ne gre samo za materialno, čeprav je ona najpomembnejša, ampak gre za občutek, da smo v razvojnem zaostanku, ki nas pritiska na mesto, kjer capljamo, svet pa doživlja velike gospodarske in tudi druge družbene aktivnosti. Ta zaostanek doživljamo civilizacijsko, kulturno, materialno, in kar je najtežje, zamegljuje nam pogled in povzroča nezadovoljstvo, nemir in tudi nezaupanje. Človeško je to razumljivo, še posebej pri tistih narodih in ljudeh, ki se jim zapira perspektiva, to pa so mladi ljudje. Moj prvi odgovor bi torej bil, da ta brezperspektivnost, ki jo izražamo z besedo kriza, zahteva mnoge nove premisleke, novo definiranje nekaterih pojmov. Nič ni prepričljivejša kot uspeh. Če bi naš projekt rezultate dal, bi bilo kritičnih premislekov manj."

VIKTOR ŽAKELJ: Vendar pogled, veliki narodi so stoletja živeli v neslogi, krvavih spopadih do zadnje vojne, pa so prevzeli latinsko misel, da mora biti zgodovina učiteljica v tem smislu, da se napake iz zgodovine ne ponovijo. Balkanski narodi, oziroma narodi v Jugoslaviji, tako prvi kot drugi, ne sprejemamo te modrosti. Gre res samo za materialno stisko ali za tako močne zgodovinske usledine.

MILAN KUČAN: "Misel o zgodovini kot učiteljici se lahko razlaga na različne načine. Eni jo razumejo kot vedo, ki nas naj nauči nekaj dejstev, drugi želijo ob dejstvih še razloge zanje, tretji, vsaj tako si mi razlagamo, pa želijo iz zgodovine potegniti nauke. V zgodovini sedaj iščemo predvsem razloge, da tako neproduktivno in neperspektivno skupaj ne moremo živeti. Jaz sem imel nedavno velike težave, ker sem se morda po nemarnem znebil misli, da si v razmerah zamegljenih perspektiv ljudje v Sloveniji vedno bolj zastavljajo vprašanje, ali morda nismo po pomoti prišli v to skupnost, ki se ji reče Jugoslavija. Ta dva elementa bi kazalo prevrednotiti. Kaj razumemo s socializmom in kaj z jugoslovanstvom. Evropa se poenostavljeno jemlje kot dokaz, da ne delamo prav, ko govorimo o dezintegraciji, saj se Evropa integrira, po drugi strani pa se skuša dokazovati, da ni nobenih možnosti za integracije po evropskem vzoru. Vendar mislim, da je pred tem vprašanje, na čem se Evropa integrira, da gre

čez dejstva, da so narodi stoletja živeli v vojni in da so kulturno, etnično in nacionalno različni. V osnovi so to ekonomski interesi. Mi bi se morali sprijazniti z resnico, da nas integracija na etatičnih in birokratskih osnovah socializma, kakršen je, predvsem razdvaja. Za integracijo v Jugoslavijo je treba iskati nove osnove, treba je iskati novo identiteto Jugoslavije, novo definicijo socializma. Različnosti in specifičnosti otežujejo skupno življenje v Jugoslaviji. Nemogoča pa dela neuspešnost sedanjega koncepta, zaradi katerega smo sedaj v krizi."

Brez priznavanja razlik ni mogoče živeti skupaj

VIKTOR ŽAKELJ: Morda sta ekonomija in trg v najširšem pomenu besede res tisto, kar bi nas povezovalo z razvitimi ekonomijami. Vendar je večjih poudarkov, da je Jugoslavija teritorialno in nacionalno nekaj posebnega, je v obdobju ene kulture in na začetku druge. Tudi v zgodovini je bil ta prostor vedno prehodni. Delil se je v rimskem času, tu se je razletela Petrova cerkev, tu sta se delila avstrijski in turški imperij. Tudi Churchillov fifty - fifty ni bilo samo dejanje politike, ampak njegovo videenje občutljivosti tega prostora. Jugoslavlani te specifične, te različne, nočemo priznati. Ali se ti danes, v evforiji zajedništva in ujedinjanja, zdi, da bi priznali to razliko.

Razdor divjega zakona ali sestop z oblasti

"Če je vprašanje mojega sestopa z oblasti, se bo to v doglednem času zgodilo. Sedaj sem po ustavi še član predsedstva te republike na sončni strani Alp. Vprašanje sestopa partije z oblasti pa je v nekaterih delih Zveze komunistov še zelo sporno. Mi smo to formulirali kot sporočilno, transparentno parolo, ki naj sintetično in mobilizacijsko izrazi tisto, kar mora danes pomeniti zahteva 6. kongresa KJP, ko se je KJP spreminila v ZKJ. To vprašanje je danes vprašanje prihodnosti ne le komunistične organizacije, ampak komunistične ideje na Slovenskem. Sestop je opuščanje političnega monopola in širitev političnega prostora za vrsto novih idej, za izražanje nove družbenosti in političnosti, za uveljavljanje alternativnih gibanj, za demokratično sintezo teh različnih pogledov. V ospredju bi moralo biti tisto, kar je v Sloveniji zastopljeno: to je državljani s svojo suverenostjo in človeško, moralno in politično integriteto. Partija se mora ločiti od države in tudi država se mora ločiti od partije. Kar je v naših glavah, ni tako enostavno zlomiti. Za vladno, ne le zvezno, je bilo pomembnejše, da je imela verifikacijo svojih stališč na centralnem komiteju, ni bila pa zaskrbljena, kaj bodo rekli poslanci ali delegati. Glavni argument je bil: to je dogovorjeno na cekaču. Ta divji zakon mora prenehati. Vlada mora odgovarjati skupščini, javnosti. Nič ne za vladno odgovoren razen ne same. V skupščino že prihajajo zakoni, ki so daleč od korektnih izpeljave reforme. Umestna je zahteva, naj se pod tak izdelek ljudje, ki so ga napisali, podpisajo. Ta ideološki politični monopol je naredil največ škode partiji sami. Ubil je kreativnost, ki pa jo mora imeti vsaka politična organizacija in se potrjevati vsak dan s svojo idejo in akcijo."

MILAN KUČAN: "Mislim, da ni nobenega nocoj v tej dvorani, ki bi mislil, da je mogoče živeti v Jugoslaviji, ne da bi si priznali razlike v duhovnem, kulturnem, civilizacijskem, materialnem in socialnem pogledu. Vsak poskus narediti Jugoslavijo po meri ene kulture vodi v nezmožnost. Niti pred sedemdesetimi leti ni bila ambicija združiti v prvo Jugoslavijo, da bi vsi jugoslovanski narodi postali Slovenci ali Srbi. Danes se to vprašanje postavlja v bistvu na enak način: ali bomo živeli vsi kot Slovenci, ali kot Slovenci, Hrvati, Srbi, Črnogorci, Makedonci, itd. Prostora za to je veliko in tudi možnosti za

Morda bo kdo po nocojšnjem večeru vprašal: se nista ta dva pogovarjala o dveh mrličih, o socializmu kot mrtvi ideji in jugoslovanstvu kot mrtvi ideji, o nečem, kar sodi v zgodovino, kar je treba temeljito menjati ali celo pozabiti. Teh ni malo, je razmišljal Viktor Žakelj in vprašal Milana Kučana, kako bi odgovoril kritikom pogovora na Glasovi preji. To bi bila najbolj črnogleda varianta, je dejal Kučan. Socializma v Jugoslaviji ne bo, potem tudi Jugoslavije ne bo na tem prostoru. Socializem pa gotovo bo. Težko se življam v vlogi preroka, vendar moramo vse narediti, da Jugoslavija bo, da bo po naši meri, po meri progresivnih ljudi Jugoslavije. Modrost naj ne gre v razmišljanje, ali bomo ali ne bomo, ampak kdo in na kakšnem družbenem projektu smo lahko Jugoslavija in na tem projektu iskati zaveznike, kot smo dejali v Sloveniji, kar povsod ni bilo dobro razumljeno. Sil za to je veliko več kot jih na prvi pogled izgleda. Želja po življenju v Jugoslaviji, po uspešni graditvi socializma je veliko več, kar kažejo tudi javnomnenjske ankete. Po teh socializem ni ogrožen, seveda pa so razlike v razumevanju socializma. Zato se jaz o mrličih ne bi pogovarjal, pač pa, kako bolnike ozdraviti, je odgovoril Kučan.

Kdo je kriv za težave

"Če bi jaz vedel, bi tudi povedal. Mislim pa, da je glavna krivda na neuspešnem projektu družbenega razvoja, ki je odstopal od dogovora in svoje zasnove. V biti birokratske družbe je, da niso dovolj uveljavljeni odnosi odgovornosti, ne mehanizmi kontrole javnosti. Sprejemo se ob etavnih programih, potem pa se sprevržejo v svoje nasprotje. Najbolj svež primer je majska ekonomska politika. Na ključnih točkah, kjer smo terjali celovitost in koherentnost, ni bilo nič narejenega. Precej se je naredilo pri uveljavljanju realnih faktorjev gospodarskega, ker pa drugi mehanizmi temu niso bili prilagojeni, se je vse skupaj spremenilo v svoje nasprotje. Problem finančne reforme, se mi zdi, je ostal ključni problem. Zdravila za odgovornost so jasna. Nosilec izvršilne oblasti je treba najti sogovornika. Biti mora tudi v demokratični javnosti. Ko do te kontrole pride, ni težko ugotovljati konkretne odgovornosti, ne po načelu kadija tuži, kadija sudi."

in stimulativen za miselno in vsako drugo ustvarjalnost ljudi, ki bi dajal občutek popolne svobode, afirmiral demokratične vrednote človeške civilizacije predvsem s pravicami človeka kot posameznika in ki bi zmogeti biti temeljna integracijska vez znotraj vsakega naroda in potem tudi znotraj Jugoslavije. Ta integracijska vez pa je uspešen projekt socializma."

Prva Jugoslavija: zasilni izhod, mašilo ali utelešenje romantičnega panslavizma

VIKTOR ŽAKELJ: Kaj je bila torej prva Jugoslavija: zasilni izhod narodov po razpadu dveh imperijev, mašilo, dokler se stvari ne zavrtijo drugače, ali pa utelešenje romantične ideje panslavizma, realizacija časa ilirizma. Če gledamo genezo, razvoj in propad prve Jugoslavije, potem vprašanje ni depilirano. Zakaj je prva Jugoslavija ni nastala kot federativna?

MILAN KUČAN: "Prva realizacija te ideje je gotovo rezultat mnogih faktorjev in gotovo ni v nobeni različni čista, kot se ideje v praksi nasploh ne uresničujejo v čisti obliki. Je rezultat mnogih romantičnih pogledov, zlasti pri jugoslovanskih narodih, ki so bili pod Avstroogrsko, ki so v Jugoslaviji videli neko možnost drugačnega, suverenejšega, vrednejšega, ponosnejšega življenja. Ali je bila prva Jugoslavija tudi prehodna oblika. Bral sem predavanje srbskega pisatelja Dobrice Čosića na zboru slovenskih razumnikov v Dragi pri Trstu. On je tam naredil zelo ostro razliko, aplicirano na današnji čas, glede obnašanja Srbov in Slovencev v današnji Jugoslaviji. Rekel je, poeno-

Viktor Žakelj je na Glasovi preji zastavil vprašanje z Milanom Kučanom, predsednikom predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije o sedmih desetletjih Jugoslavije in sedmih desetletjih socializma v svetu

Pred odprtim grobotom sta ideji socializma in jugoslovanstva

zanikajo legitimnost temeljnega načela, po mojem trdnem prepričanju pa ima vse to globoko politično in sedmih desetletjih Jugoslavije in sedmih desetletjih socializma v svetu

Nebes ne bo, pekla pa bo

"Kaj bo, če reforma ne uspe? Pekel ali nebesa? Nebes ne bo, pekla pa bo. Izhodišče bo, vendar drugačen, ki ne bo imel z demokracijo nobene zveze. To bo stihija, zanjo pa vsi politični sredstva se umirijo. Vzpostaviti moramo položaj, v katero lahko živel od svojega dela, od svoje pameti, od svojih podlagi predvsem sam zagotavljal socialno varnost svoji družini in otrokom. Gospodarska reforma je vendar je vezana z politično. Ob tem se postavljajo vprašanja reforme države. Mi potrebujemo moderno državo, ki ni to relikvija. Te diskusije zahtevajo zapuščanje mnogih dogovorov. Zato je gospodarska reforma v prvi vrsti reforme države, ki se je doslej dogajala v partiji na ideološki, je praktično blokiralo delovanje države. Za reformo prav drugačnega vloga države. Potrebni so materijalni začetki reforme. To je sedaj naloga ekonomistov. Te ambicije so to veliko proračunsko potrošnjo. Spoznamo se, da se bo morali ali pa bo konfrontacija je govoriti, da je treba v reformo stopiti s politično gospodarske rasti. Gospodarska rast ob obstoju politične, brez ambicij po njeni spremembi, je samo kuriozno raznim kotlom, ki na koncu pregori. Za Kraigherja je bila motivacija večja kot za sedanjost. Tega nam ni treba razmišljati. Treba je doseči nacionalni konsenz, da se reforme in to delo dati tistim, ki jim zaupaš, da se reforme in to delo do te točke in to je prvo

skupinah, ki so se povezovali, da se je izpolnjevana, ne glede na vobodilno fronto, preprečeno, da se je prav zadnje čase sli- da gre za vojaško, civilno in v Sloveniji veliko velikih vobodilno dejanje, uporabljen, ne samo o izdaji, ampak za formiranje suverene volje interesov slovenskega nalne države, ki se je vedno bolj niso tako preproste, da bi tvorili jugoslovanskih, ampak postavljalji iz dneva v dov in je krepila zavezništvo, brez zgodovinske kontinuitete demokratičnimi silami, kakšna naj federacija sploh bo. Se vedno so realne osnove za premik k centralistično urejeni državi ali k takšnemu sožitju, ki je blizu konfederativni ureditvi. V sedanjosti ustavni razpravi smo se uspeli sporazumeti, razprave o novi ustavi pa te razmisleke lahko ponovno postavijo na mizo z enako ali še večjo nestrpnostjo, če ne bomo začeli uspešno uresničevati reformnih programov. Naša predstava, da smo z NOB enkrat za vselej rešili nacionalno vprašanje, se je pokazala za naivno. Nikjer na svetu ga niso uspeli rešiti. Rusija ima proble-

Pravica manjšine

"Pri demokratičnem centralizmu gre za odnos med večino in manjšino. Na dimenzije demokratizma se je v demokratičnem centralizmu pozabljalo. Ta razsežnost bi morala biti prevladujoča. Če organizacija izhaja iz človeka, njegove motiviranosti, ustvarjalnosti, identifikacije s programom, potem mu je treba pustiti, da se lahko s konkretnimi opredelitvami strinja ali ne. Nima samo pravice obdržati svojega mnenja. Jaz mislim, da ga nič ne more prisiliti, da ravna s stališčem, s katerim se ne strinja. Ne bi pa smel delati v nasprotju s sklepom večine."

Ponoven razmislek o nacionalnem vprašanju

VIKTOR ŽAKELJ: Če bomo Čebine, smo slovenski komunisti vendarle neka posebna skupina. Sploh smo Slovenci zaradi svojih razlogov vključeni v nacionalno, kar je izšlo tudi v formi ranju Komunistične partije, saj je bilo od tega veliko od- tedanjih odnosih KP do slovenskih vprašanj. To je v bistvu slovenska obsedenost z nacionalnim vprašanjem, ki je bilo v slovenski misli, da ni bilo gore- njem. Komunistična misel je bila na zatožni klopi in pred očmi ostrih kritik.

MILAN KUČAN: "Če se prav spominim, smo že v prvem razredu v čitanki prebrali, da ta vojna ni mogla biti samo osvobodilna, ampak tudi revolucija. Sedaj lahko beremo mnogo stvari, ki

Kdo nam bo povedal

"Mislim, da gre za informacijo, ki ni več skriv- loti ali napol javna tajna. Naša armada ima str- nizacijo. To je strateško vojaško vprašanje, ki sledice v političnem in javnem življenju. Mi začetka zahtevali, da se javnost o tem obvesti obveščena iz tujih časopisov, kar se bojim, da Nedavno tega smo to vprašanje vnovič postavili javnosti. Samo v zbirokratiziranih družba pi- rečeh do ocen, ali je stvar pametna ali ne. To je Potreben je stalen pritisk in na to je treba stal-

razmisleke o zunanjepolitični usmeritvi Jugoslavije. Prihaja do nesporazumov okoli našega zavzemanja, da mora biti Jugos- slavija veliko bolj prisotna v Ev- ropi in evropskih procesih. Tol- mači se, da nas to pelje iz giba- nja neuvrščeni. Mi smo si ved- no predstavljali, da je avtoriteta Jugoslavije v svetu, tudi v giba- nju neuvrščeni, kjer imamo še vedno veliko vlogo, v prvi vrsti odvisna od naše avtoritete v Ev- ropi, kjer smo doma. Če smo se sposobni meriti samo še z Al-

Je partiji več do oblasti in reform

Z aplavzom je bilo pospremljeno vprašanje St- iz Kranja, ki je razmišljal in spraševal: mar n- stališču o socializmu po meri Lenina, mar marksizma, leninizma preživeta in je vzrok k- vah, ki malikujejo to ideologijo. Švedsko lah- spremenimo sistem in iz ustave vržemo ideolo- Sooblikoval sem to družbo in pravico imam r- vzrok zamočuje. Partija z armado želi r- oblasti. Oblast je njena največja vrednota, ki je ljudstvom. Šele sekundarnega pomena je izho- partiji prvi izhod iz krize, potem naj se spusti še s kakšnim drugim programom. Pomembno v boj in se v tem boju potrdi.

Milan Kučan je odgovarjal, da je naredil mono- de prav naši organizaciji: "Govoril sem, da na- ca potrebna, govoril o programskoprognetnem ene demokracije, saj je to pogoj za socializem- ka. Danes mi je antipod o socializmu po meri- lojke nistem nikoli razumel kot zaprega si- preživeto, česar se braniti ne da, česar praksa- do konca neproduktivno. Prav je, da iz oblasti- iztrošeni ljudje gremo, prav pa bi bilo, da bi tu- ni, pa naj ji rečemo opozicija, iztrošeni odli. M- prav, da ljudje, ki so na ZK vezani samo z den- Skrb pa me tista vrsta odhodov, ki se je zgod- hodom mlajših intelektualcev, ljudi, ki so bili i- tej organizaciji. Jaz sem prepričan, da je naš- lizma po meri človeka Slovencev najbolj pisa-

Reforma zadeva tudi armado

"Vprašanje likvidacije slovenske partizanske vojske zahteva osvedetice. Potrebni bi bilo treba nekaj javnih razgovorov. S tem se mnogo manipulira na osnovi polresnic ali hotenih res- nic. Do nekaterih razlik, ki niso zvezane samo z vojsko, je prišlo že na prelomu let 42 in 43 z obiskom Lole Ribarja v Sloveniji. Ta zapis bi bilo treba objaviti in tam se vidi nerazu- mevanja vstaje in osvobodilnega gibanja v Sloveniji. To, kar so nam Rusi očitali leta 1948, da se partija utaplja v SZDL, je bila v zametkih že takrat osnovna pripomba. Skupina oficir- jev pod vodstvom Arse Jovanovića je delala enake nesporazu- me. Slovensko vodstvo se je uprlo in nobena slovenska parti- zanska enota do velikosti korpusa se ni nikdar umaknila z ozemlja, ki ga je pokrivala. To ponuja razmislek, kako naprej razvijati koncept SZL in kakšna je vloga armade. Družba je obnavljajo, vendar z velikimi pričakovanji zakorakala v pro- ces reforme, iz katere ne bo prišel nihče s čevlji in klubokom na glavi. Vsak bo šel skozi ta palni stroj. Gotovo je, da bo ne- ki politični usodi odločala kot transformacijo doživela tudi armada, je pa to občutljiv mehanizem, ki ne prenese pretiranih eksperimentov."

MILAN KUČAN: "Napor za pra- kontinuiteto je bil razum- saj je bilo od tega veliko od- to ali bo tudi o svoji notra- politični usodi odločala kot- nena in priznana država. vidik politične kontinuite- razumljiv, da ni bilo gore- po stari ureditvi, saj so bi- nali nosilci drugi. Vse sku- je pomembno tudi za naše

način iskanja pa z afirmac- njemu lastne- cializem in je

Socializem iskanje sovražnega alternatnega kapitala

VIKTOR ŽAKELJ: Socializma je v vsem diskor- dal se je evro- deevpropiziral- re druge drža- elja) niso h- predhodnicar- bolj papeški i- meni danes- lizma tudi pr- smo zavrgli- Kaj je po sr- razmere ali i- listična misel- nega kroga. **MILAN KUČAN:** in socialistič- la kot rezulta- stoletja. Razv- ropski duhov

Glasova preja Glasova preja Glasova preja Glasova preja Glasova preja Glasova preja

Viktor Žakelj je na Glasovi preji zastavil z Milanom Kučanom, predsednikom predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije o sedmih desetletjih Jugoslavije in sedmih desetletjih socializma v svetu

odprtim grobom sta ideji socializma in jugoslovanstva

išal: se nista ta dva pogovarjala o jugoslovanstvu kot mrtvi ideji, o temeljito menjati ali celo pozabiti. praisal Milana Kučana, kako bi od- . To bi bila najbolj črnogleda vari- iviji ne bo, potem tudi Jugoslavije ovo bo. Težko se življam v vlogo ugoslavija bo, da bo po naši meri, drost naj ne gre v razmišljanje, ali em družbenem projektu smo lah- veznike, kot smo dejali v Sloveniji, za to je veliko več kot jih na prvi laviji, po uspešni graditvi socializ- enske ankete. Po teh socializem evanju socializma. Zato se jaz o ke ozdraviti, je odgovoril Kučan.

stavljeno, približno takole. Srbi so v Jugoslaviji delovali integrativno in so v kraljevini videli izpolnitev svojega zgodovinskega poslanstva, za Srbe in Hrvate pa je bila to prehodna faza do lastnih nacionalnih držav. Današnje obnašanje kaže na to osnovno razliko. Vsakemu od nas je prepuščeno, ali se s Čosičem strinja ali ne, vendar pa za nas Slovence, za naš nacionalni program od Čebina naprej, pa skozi NOB in OF, o naših predstavah o Jugoslaviji kot prehodni obliki ni bilo mogoče govoriti. Šele z ogroženostjo od fašizma se je rodila ideja jugoslovanstva na novih osnovah, s poudarjanjem federacije. Vsi programski razmisleki so kasneje pisani na tej osnovi, oefovski, avnojski. Še vedno so razmisleki, kakšna naj federacija sploh bo. Še vedno so realne osnove za premik k centralistično urejeni državi ali k takšnemu sožitju, ki je blizu konfederativni ureditvi. V sedanjih ustavnih razpravah smo se uspeli sporazumeti, razprave o novi ustavi pa te razmisleke lahko ponovno postavijo na mizo z enako ali še večjo nestrpnostjo, če ne bomo začeli uspešno uresničevati reformnih programov. Naša predstava, da smo z NOB enkrat za vselej rešili nacionalno vprašanje, se je pokazala za navčno. Nikjer na svetu ga niso uspeli rešiti. Rusija ima proble-

krivodostne mehanizmi, poverje smo i. Prepospoljeni, finanila za i najti do te nosti,

iselno in ost ljudi, polne svo- okratične ivilizacije i človeka i bo zmog- racijska naroda in goslavije. a je uspe- a."

vija:

a

je bila to- zasilni iz- adu dveh okler se ače, ali pa ne ideje cija časa i genezo, fugalavij i deplasi- aguslavija vna? i realizaci- i rezultat otovo ni v ot se ide- uresniču- i rezultat pogledov, kih narorogrsko, deli neko- uverenej- osnejšega rva Jugo- a oblika. srbskega a na zbon- atikov v tam nare- aplicirano e obnaša- v današ- je, poeno-

zanikajo legitimnost tem. Po mojem trdnem prepričanju pa ima vse to globoko pomen. KPJ je bila zgodovinska. Zanimost, ker ni bila samo v slovenskih komunistov do munistični partiji, ampak v vseh narodih je bila vse doslej

Nebes ne bo, pa bo

"Kaj bo, če reforma ne uspe? Nebes ne bo, pekel pa bo. Izhaja iz tega, da ne bi imeli z demokracijo, zanj pa je veliko. Vzporedno moramo položiti vsako delo, od svoje pameti, da se zagotavlja socialno varnost. Gospodarska reforma je vendarle vezana s politično. Ob tem se postavljajo vprašanja, ki jih ne moremo rešiti brez reforme države. Mi potrebujemo moderno državo. Te diskusije zahtevajo zapuščanje mnogih dogmatov. Zato je gospodarska reforma v prvi vrsti reformna. To, kar se je doslej dogajalo v partiji na ideološki, je praktično blokiralo delovanje države. Za reformo je potrebno prav drugačno vlogo države. Potrebni so materijski viri za začetek reforme. To je sedaj naloga ekonomskih proračunsko potrebni viri. Spoznamo se bomo morali ali pa bo konflikt. Če bomo reformo stopili s politično, brez ambicij po njeni spremembi, je samo kurjevo. Na koncu pregori. Za Kraigherja kot za sedanjega. Tega nam ne moremo dati tistim, ki jim zaupamo. To je točka do točke in to je prava točka."

skupinah, ki so se povezale v vobodilno fronto, preprečilo da gre za vojaško, civilno in vobodilno dejanje, uporabljeni za formiranje suverene nalne države, ki se je vedno razvijala. Te diskusije so se odvijale v okviru razprave o reformi. Vsi programski razmisleki so kasneje pisani na tej osnovi, oefovski, avnojski. Še vedno so razmisleki, kakšna naj federacija sploh bo. Še vedno so realne osnove za premik k centralistično urejeni državi ali k takšnemu sožitju, ki je blizu konfederativni ureditvi. V sedanjih ustavnih razpravah smo se uspeli sporazumeti, razprave o novi ustavi pa te razmisleke lahko ponovno postavijo na mizo z enako ali še večjo nestrpnostjo, če ne bomo začeli uspešno uresničevati reformnih programov. Naša predstava, da smo z NOB enkrat za vselej rešili nacionalno vprašanje, se je pokazala za navčno. Nikjer na svetu ga niso uspeli rešiti. Rusija ima proble-

Pravica manjšine

"Pri demokratičnem centralizmu gre za odnos med večino in manjšino. Na dimenzije demokratizma se je v demokratičnem centralizmu pozabljalo. Ta razsežnost bi morala biti prevladujoča. Če organizacija izhaja iz človeka, njegove motiviranosti, ustvarjalnosti, identifikacije s programom, potem mu je treba pustiti, da se lahko s konkretnimi opredeljenimi strinja ali ne. Nima samo pravice obdržati svojega mnenja. Jaz mislim, da ga nič ne more prisiliti, da ravna s stališčem, s katerim se ne strinja. Ne bi pa smel delati v nasprotju s sklepi večine."

Ponoven razmislek o nacionalnem vprašanju

VIKTOR ŽAKELJ: Če bomo Čebine, smo slovenski komunisti. Sploh smo Slovenci zaradi mnogih razlogov vključeni v narodno, kar je izšlo tudi v formi Komunistične partije. To je bila na neki način herezija, saj je bilo od tega veliko oddaljenih odnosih KP do narodnih vprašanj. To je v bistvu bila ena od glavnih težav, ki jih je imela slovenska obsedenost z nacionalnim vprašanjem, ki je bilo v politični vidiki kontinuitetno vstopu KP v naš prostor. Komunistična misel je bila na zatožni klopi in pred očmi kritik.

Kdo nam bo povedal

"Mislim, da gre za informacijo, ki ni več skrivnost, ki je v celoti ali napol javna tajna. Naša armada ima strateško reorganizacijo. To je strateško vojaško vprašanje, ki ima svoje posledice v političnem in javnem življenju. Mi smo od vsega začetka zahtevali, da se javnost o tem obvesti, da ne bi bila obveščena iz tujih časopisov, kar se bojim, da se bo zgodilo. Nedavno tega smo to vprašanje vnovič postavili. Mi vsi in tudi armada se bomo morali naučiti drugače komunicirati z javnostjo. Samo v zbirokratiziranih družbah prihaja ob takih rečeh do ocen, ali je stvar pametna ali ne. To je treba preseči. Potreben je stalen pritisk in na to je treba stalno opozarjati."

razmisleke o zunanjepolitični usmeritvi Jugoslavije. Prihaja do nesporazumov okoli našega zavzemanja, da mora biti Jugoslavija veliko bolj prisotna v Evropi in evropskih procesih. Tolmači se, da nas to pelje iz gibanja neuvrščeni. Mi smo si vedno predstavljali, da je avtoriteta Jugoslavije v svetu, tudi v gibanju neuvrščeni, kjer imamo še vedno veliko vlogo, v prvi vrsti odvisna od naše avtoritete v Evropi, kjer smo doma. Če smo se sposobni meriti samo še z Al-

Je partiji več do oblasti kot do reform

Z aplavzom je bilo pospremljeno vprašanje Stanislava Klepa iz Kranja, ki je razmišljal in spraševal: mar ne stoji vašemu stališču o socializmu po meri človeka nasproti del partije, ki zagovarja socializem po meri Lenina, mar ni ideologija marksizma, leninizma preživeta in je vzrok krize v 18 državah, ki malikujejo to ideologijo. Švedsko lahko dohitimo, če spremenimo sistem in iz ustave vržemo ideološki kompleks. Sooblikoval sem to družbo in pravico imam reči, da se pravi vzrok zamočuje. Partija z armado želi še naprej ostati na oblasti. Oblast je njena največja vrednota, ki je ne želi deliti z ljudstvom. Šele sekundarnega pomena je izhod iz krize. Če je partiji prvi izhod iz krize, potem naj se spusti v konkurenco še s kakšnim drugim programom. Pomembno je, da se spusti v boj in se v tem boju potrdi. Milan Kučan je odgovarjal, da je naredil monopol največ škode prav naši organizaciji: »Govoril sem, da nam je konkurenca potrebna, govoril o programskoprotektnem tipu pluralistične demokracije, saj je to pogoj za socializem po meri človeka. Danes mi je antipod v socializmu po meri ljudstva. Ideologije nisem nikoli razumel kot zaprtga sistema. Braniti preživeto, česar se brani ne da, česar praksa ne potrjuje, je do konca neproduktivno. Prav je, da iz oblastvene strukture iztrošeni ljudje gremo, prav pa bi bilo, da bi tudi z druge strani, pa naj ji rečemo opozicija, iztrošeni odšli. Mislim pa, da je prav, da ljudje, ki so na ZK vezani samo z denarjem, odidejo. Skrb pa me tista vrsta odhodov, ki se je zgodila sedaj, z odhodom mlajših intelektualcev, ljudi, ki so bili iz prepričanja v te organizacije. Jaz sem prepričan, da je naš koncept socializma po meri človeka Slovcem najbolj pisan na kožo.«

Reforma zadeva tudi armado

"Vprašanje likvidacije slovenske partizanske vojske zahteva osvetlitev. Potrebni bi bili neka javni razgovori. S tem se mnogo manipulira na osnovi polresnic ali hotenih resnic. Do nekaterih razlik, ki niso zvezane samo z vojsko, je prišlo že na prelomu let 42 in 43 z obiskom Lole Ribarja v Sloveniji. Ta zapis bi bilo treba objaviti in tam se vidi nerazumevanja vstaje in osvobodilnega gibanja v Sloveniji. To, kar so nam Rusi očitali leta 1948, da se partija utaplja v SZDL, je bilo v zametkih že takrat osnovna pripomba. Skupina oficirjev pod vodstvom Arse Jovanovića je delala enake nesporazume. Slovensko vodstvo se je uprlo in nobena slovenska partizanska enota do velikosti korpusa se ni nikdar umaknila z ozemlja, ki ga je pokrivala. To ponuja razmislek, kako naprej razvijati koncept SLO in kakšna je vloga armade. Družba je obhajljiva, vendar z velikimi pričakovanji zakorakala v proces reforme, iz katere ne bo prišel nihče s čevlji in klobukom na glavi. Vsek bo šel skozi ta palni stroj. Gotovo je, da bo neko transformacijo doživela tudi armada, je pa to občutljiv mehanizem, ki ne prenese pretiranih eksperimentov."

MILAN KUČAN: "Napor za pravo kontinuiteto je bil razumljiv, saj je bilo od tega veliko oddaljenih odnosih KP do narodnih vprašanj. To je v bistvu bila ena od glavnih težav, ki jih je imela slovenska obsedenost z nacionalnim vprašanjem, ki je bilo v politični vidiki kontinuitetno vstopu KP v naš prostor. Komunistična misel je bila na zatožni klopi in pred očmi kritik."

banci in to samo v nekaterih pokazateljih, potem ne moremo biti privlačna sila za neuvrščene, ki lahko pridejo v Evropo veliko lažje prek svojih nekdanjih kolonialnih matic. Mi smo si svojo avtoriteto dobili prav v Evropi v borbi za priznavanje lastne državnosti, suverenosti, v letu 1948 in kasneje, ko dobi Jugoslavija popolno mednarodno priznanje.

Nobenega razloga nimamo, kar zadeva pravice in svobostine človeka, da bi bili izpod standarda meščanskih držav."

Sami smo prišli, in če bo nevzdržno, bomo tudi odšli

VIKTOR ŽAKELJ: Slovenija in Slovenci smo del Jugoslavije. Smo v njej le zato, da bi preživeli, ali zato, da bi bolje živeli?

MILAN KUČAN: "Jaz bi rekel, da zato, da bi bolje živeli. V to državo so se na avnojskih načelih vsi narodi združili zato, da bi si izboljšali možnosti ne le za suveren razvoj, ampak tudi za materialni, civilizacijski, kulturni razvoj, za več svobode, kot bi jo imeli, če bi bili sami. Letos smo to dostikrat povedali in vedno je to dvignilo veliko prahu, ker naj bi bile te stvari pač jasne. Jaz pa mislim, da je treba nekatere stvari ponoviti, da bi se jih spomnili. Jaz ne verjamem, da se je katerikoli vrednoti kdorkoli v Jugoslaviji pripravljen odpovedati. Tej odgovornosti se ni pripravljen odreči noben del ZKJ in to je 17. seja pokazala. To pomeni, da so vse opcije in koncepcije možne le, če računajo na jugoslovansko dimenzijo. Kdor bi želel uveljaviti svoj model kot splošno veljaven, ne more uspeti. Tu nas še čakajo konflikti."

VIKTOR ŽAKELJ: Kar danes prebimo, je včasih čutili, da smo jugoslovanski narodi drug drugemu ovira. Ali so pogoji, da bi živeli vsak zase? To je domači vidik. Bi sploh smeli gledati na stanje v pohelski Evropi?

MILAN KUČAN: "To je eno najbolj tehtnih vprašanj, s katerim se ljudje v tej krizi ukvarjajo. Ali bi zmogli materialno živeti, so razlike v kratkoročnih in dolgoročnih elementih. Bistvo je, ali imamo uspešen koncept družbenega razvoja. Če ga ne bomo imeli, bodo ti razmisleki vsak dan bolj prisotni. Potem je res vprašanje, ali je lahko le dejstvo, da smo jugoslovanski narod, zadosten integracijski faktor, da tako živimo v revščini. Kratkoročno bi eni rekli ja, drugi ne."

VIKTOR ŽAKELJ: Včeraj sem se na Obali pogovarjal s srednješolci. Eno vprašanje jih je strahotno zanimalo, preprosto, in je bilo stalno v ospredju. Bi se lahko katerakoli od republik, tudi Slovenija, organizirala kot samostojna država.

MILAN KUČAN: "Take težnje so, samo da so neke predstavljene kot separatistične, druge pa irendentistične. Kdor želi Jugoslavijo po svoji meri in želi tudi drugim dati obloko, je separatist, ne glede, v katerem narodu se rodi. Kdor pa želi, da ima obloko po svoji meri in to dopušča tudi drugim, ta je po moje za enakopravno Jugoslavijo kot edino možno. Glede Ušča in mitinga na Ušcu pa rečem, da je na Ušcu lep razgled, je pa vprašanje, od kod gledaš. Mene je najbolj zbodel Švabičev govor, posebej tisto, ko je rekel, če nam tu ni dobro, naj gremo v Philadelphijo ali Graz. Nas v Philadelphijo ali Graz ne bo podil nihče, ker nas tudi nihče ni sem pripeljal, ampak smo prišli sami kot suverena, nacionalna in za socializem opredeljena država. Če bomo kdaj iz Jugoslavije odšli, bomo zato, ker bo enostavno postalo življenje nevzdržno. In na nas vseh je, da to življenje tako ne postane, ampak spodbudno za vse nas na nekem uspešnem projektu skupnega življenja. Nič čudnega ni, da so te mladi to spraševali. Meja je odprta in vsaj kar imam jaz izkušnje, nista standard in denar tisto, kar je v prvi vrsti, ampak kvaliteta življenja in možnost družbene in profesionalne promocije. Takih vprašanj bo še več, če bomo imeli še naprej sedanje ambicije. Mislim, da moramo imeti ambicije visoko postavljene, da bi bili v začetku leta 2000 tam, kjer je danes Švedska, potem pa je stvar organizacije družbe, gospodarstva, vsega našega življenja, da to postane realno. Če pa je naš cilj, da smo pred Albanijo, potem to motivacija ni, to je le preživetje, ki pa je slejkopre umiranje. Prvi pogoj je, da se Jugoslavija odpre v svet. Ne le politično, ampak tudi gospodarsko. To nas bo pripeljalo do tega, da vnuki naših otrok ne bodo zastavljali takšnih vprašanj kot jih naši otroci nam."

Vprašanja, odgovori

Kaj menite o socialdemokratski zvezi?

KUČAN: Poznam jo samo po tem, kar je napisano v Mladini. Stvar je precej nedorečena, da ne rečem protislovna. Sem jo pa vzel kot za razmislek sebi in ZK v procesu prenove, o SZDL, o prenovi političnega sistema. Zame so bistveni programski cilji, odnos do ustavnih načel, načel SZDL, odnos do socializma, nacionalnega vprašanja, do SFRJ, do značaja proizvodnih odnosov, do položaja delavca in dela. Mi smo za pluralni politični prostor, strankarski pa po predpisih ni možen. Neki razmisleki so premalo objektivizirani. Dogmatizma in apriorizma je veliko na obeh straneh. Stvari ne smemo peljati v blokado demokratičnega procesa."

Je slovenska politika v ustavnih razpravah in suverenosti kapitulirala?

KUČAN: V Jugoslaviji je terminološka zveza, čeprav so stvari v teoriji jasne. Gre za suverenost posameznika in naroda, možno pa je govoriti o izvrševanju te suverenosti. Mi nismo kapitulirali, pa ne zato, ker sem jaz to rekel in ker sem se tako ali tako obtožen veleizdaje. Gre za stvari, ki niso preproste in nanej doslej ni bil nihče pozoren. Zato je vse bodoče probleme reševati principielno. Razmejite med politiko in stroko ni, ker je vse spolitizirano. Stvari je treba postaviti tako, da bo rešeno načelno in po pameti.

Je vaš govor v Poljčah kot Dolomitska izjava? Kakšna je vaša vloga v procesih?

KUČAN: Jaz enačaja med mojim razvinitim govorom in Dolomitsko izjavo ne vidim. Tudi nihče mi tega ni pojasnil. Jaz sem reagiral na konkretno izjavo, ki se mi ni zdel sprejemljiva. Najbrž ima to pravico vsak, če se s čim ne strinja. Časa in prostora, ko sem jaz to rekel, pa nisem izbral sam. V začetku procesa je bila moja vloga najbrž pomembna. V četrtek moram na komisijo, ki obravnava ta vprašanja. V začetku so bile težje politične kvalifikacije, na katere niti jaz niti drugi v Sloveniji nismo mogli pristati, čeprav se z vrsto člankov v Mladini nisem strinjal.

Ukinitev vojaških sodišč

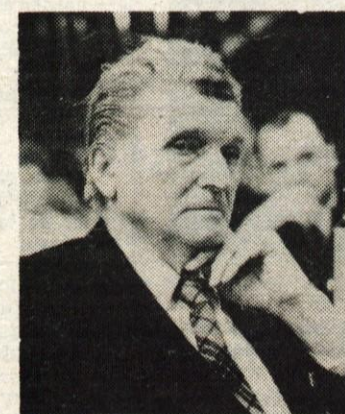
KUČAN: Predlogi za ukinitve vojaških sodišč v mirnem času in da bi bili sekretarji za ljudsko obrambo civilisti, kar imamo sedaj samo v Sloveniji, ni nov. Vendar se je razprava o tem ustavila. To je treba prebiti v sedanjih revizijah kazenske zakonodaje. Razen o strogo vojaških zadevah bi morali o vseh stvareh govoriti kot o vseh drugih družbenih vprašanjih. Ne vidim logike, da so v tozadevnih organih samo vojaki. Lahko so, ni pa nujno, da so samo oni. Gre za to, da bo naša zakonodaja na ravni standardov razvitega sveta.

Zakaj nas ni bilo na ljubljanskem mitingu

KUČAN: Milošević je na beograjskem bil, ker so ga gotovo povabili, nas pa ni nihče povabil. Zakaj Višnjic ni sprejel delegacije žensk, morate vprašati njega. Kar se mene tiče, sem predlagal čim bolj pametno rešitev teh stvari. Kar se pa tiče prepovedi branja Mladine v vojski in da dobivajo nekateri tudi do 14 dni pripora, pa se bom pozanimal. Glede uradne prepovedi ne vem nič. Moje stenoigram je bil objavljen in ne vidim razloga, da bi ga še enkrat objavljali.

Kako je z zdravjem, kondicijo.

KUČAN: Za svoje zdravje se ne bojim, bolj se bojim, če bomo kos drugim problemom. Kako je s kondicijo. Ni problem kondicija. Problem je, da so sestanki neproduktivni in da človek postaja čedalje bolj neumen.

da se je uresničila tam, kjer je bilo najmanj pogojev. Jaz nisem nikdar menil, da je socializem alternativa kapitalizmu. Ne duhovno, ne materialno ni alternativa, ampak se lahko razvija na tistih materialnih in duhovnih predpostavkah, ki jih je civilizacija dosegla. Če se lahko optika tega problema zoži na en izsek, zelo pomemben, to je na človekove pravice, to ni nekaj, kar je ob socializmu ali izven česar je socializem. To je naravna podlaga, na kateri se socializem lahko razvija, tak kot ga razumemo mi oziroma kot sem ga razumel doslej jaz in mislim, da nisem osamljen. Ta fenomen pravice se je razvijal pod pritiskom demokratične javnosti kljub odporu, 200 let bo od njihovih temeljev in to smo dolžni še posebej dostojanstveno obeležiti. Ta zakladnica civilizacije in občečloveške kulture pripada tudi nam. V to zakladnico smo nekaj novega vnesli tudi mi. To so družbeno-ekonomске pravice človeka.

Sporna federalizacija partije

"Septembra je v Narodni armiji izšla priloga za idejnopolično usposabljanje starešin. Je zanimiva z vidika razumevanja med razrednim in nacionalnim. To vprašanje je legitimno in bo moralo biti predmet razprave. Je pa to del širšega vprašanja, ki se mu reče federalizacija ZKJ. Te diskusije niso bile nikoli temeljito začete, zato je še vedno eno spornih vprašanj, kjer so možne takšne ali drugačne, tudi neprincipielne polarizacije. V Sloveniji je osnutek o prenovi predebatiran in bo prišel kmalu v formalne kroge razpravljanja in eno ključnih vprašanj bo razmerje med partijo in državo."

V znamenju K:

MIHA NAGLIČ

Od Kreka do Kučana

O vlogi klobasne špale v slovenski politiki

Pisalo se je leto 1917 in rajnka Avstrija je bila na smrtni postelji. Ob njenem zglavju so sedeli možje, ki ji niso želeli drugega kakor hitro in nebolečo smrt. Postarala se je in od nje si niso obetali ničesar več. Razen dediščine.

Ker je bilo take želje naglas in naravnost povedati nevarno in nespodobno, so se izražali v pripodobah. Tako je kranjski deželni poslanec dr. Janez Ev. Krek pripovedoval svojemu dalmatinskemu kolegu dr. Josipu Smodlaku in dunajskemu državnemu svetu (Reichsratu) zgodbo o tem, kako je neki kuhar z loncem vode in klobasno špalo pripravil imenitno juho. Vzel je tedaj najboljšo mast, razno zelenjavo in vsakovrstne začimbe, zakuhal juho in z njo prelil špalo od klobase. Ko so prišli gostje, je špalo vpricho njih lastnoročno potegnili iz lonca in jo vrgel stran. Tisti, ki so juho okusali, pa so jo hvalili z besedami: »Ni je juhe, kot je juha s klobasno špalo.«

»In taka špala so za nas Habsburžani,« je dodal Krek, potem ko je po svoje povedal znano Andersenovo pravljico.(1)

V zgodovini so obdobja, ko se zdi, da pravljice postajajo resničnost. Prav to se je v letih 1917/18 dozdevalo Slovincem. Uresničeval se je njihov stoletni sen o združitvi z drugimi jugoslovanskimi narodi v lastno, skupno državo, in ko je prišel čas »narodnega osvobođenja«, so zavrgli c.kr. avstrijski jarem kot špalo, ki ostane od klobase.

Vendar se je kmalu izkazalo, da brez nje tudi poslej ne bo šlo. Slovenci imamo res dobro mast, vso mogočo zelenjavo in dovolj začimb za okusno juho. Kadar se v njej kuha klobasa, pa je prav imenitna. A kaj, ko se vse prepogosto dogaja, da ljudstvu, ki klobaso pridelal in zašpalo, le to pojedjo tisti, ki jo kuhajo. In kuharji — tisti, ki si lastijo »predprave« v naši politični kuhinji — se vedno pišejo na K: K. u. K. dinastija Habsburžanov, Karadjordjevič, KPJ. Tudi primki šefov kuhinje so se v tem stoletju pri Slovencih zmeraj začeli z velikim K: Krek, Korošec, Kulovec, Krek M. (Klerikalna linija); Kardelj, Kidrič, Kraigher B., Kavčič, Kraigher S.,

Kučan (Komunistična linija).

Že omenjenega Kreka, ki je zapustil ta svet še pred mačeho Avstrijo, je zamenjal dr. Anton Korošec, velemejster v špaljenju starojugoslovanskih klobas. Ko je leta 1940 nenadoma umrl, ga je nasledil dr. Fran Kulovec, že naslednje leto ubit ob nemškem bombardiranju Beograda. Dr. Miha Krek, prvi voditelj SLS, ki ni bil klerik, se je svojemu ljudstvu izneveril in odšel za kraljem v emigracijo-kuhat čorbo, ki pa je ljudstvo ni hotelo pojesti. Zlilo jo je na smetišče zgodovine s špalo vred in zakuhalo novo po komunističnem receptu.

Danes, po 70 letih jugoslovanske izkušnje, razpete med Kapitalizmom in Komunizmom, se zdi, da je tudi od komunistične klobase ostala le špala. In sprašujemo se, kaj nam je storiti z njo. »Potegnite jo iz lonca in vrzite jo stran!« — se ponuja odgovor. Kaj pa, če je juha prevročna in bi se pri tem opekli. Kaj, če bi brez Jugoslavije ostali sami sredi Evrope, ob postani juhi brez špale in brez klobase? »Zakuhajte si torej novo in si potem ob juhi

razdelite tudi tisto, kar se je kuhalo v njej.« To bi sicer šlo, a preden daš klobaso kuhat, jo moraš imeti. Pred delitvijo in potrošnjo sta proizvodnja in menjava. Pred Kapitalom Kapital. Zaskrat nam torej ostane le delo. Delili bomo, ko bo kaj deliti.

★ ★ ★

Nedavno smo v Kranjski Creini z Milanom Kučanom, predsednikom slovenskih komunistov, na dolgo in široko razpredali o vseh teh problemih. Razpleti jih nisimo. Govorilo se je »o treh bistvenih, za naše skupno življenje najvitalnejših vprašanjih: o nacilnalnem vprašanju, o vsebi-

ni, oblikah in razmerjih, torej o smislu skupnega življenja v skupni državi in o vsebini in značaju socializma.«(2)

Kakšen bo ta socializem? »Pomeri človeka naj bo! Katerega? Individualnega »državljan«, ki misli s svojo glavo in zahteva več podjetniških, političnih in idejnih svobod ali anonimnega »delovnega človeka«, ki ga zanima le poln želodec, ki gre raje na miting kot na delo, zadeve, ki se tičejo glave, pa prepušča svoji ljubi avantgardi. Bo vsebino socializma še naprej določal Konkubin države in partije ali pa bo izhajala iz nastajajočega projekta »reformne Koalicije« (?),

zveze za prenovno avnojske Jugoslavije in njeno ponovno zblizanje z razvitim svetom. Kaj bo potem z ZK? Bi »sestop z oblasti« v pogoje svobodne konkurence ljudi in idej sploh preživela?

Vprašanj je veliko. Jasnih in za vse sprejemljivih odgovorov pa malo. ZKS meni, da je treba začeti prav s tem malim: s Konsenzom o ključnih vprašanjih. Tu je izhodišče za kakršenkoli prihodnji jugoslovanski projekt.

Sicer pa bo kmalu dovolj debat, ki se vlečejo kot čreva. Čas je že, da jih operemo, napolnimo s čim boljšim, kot je njih primarna vsebina in zašpalimo.

Čas Kolin je namreč: čas, ko tisti, ki ponujajo le špalo, niso obračunani.

Zdi se, da Kučan vendarle ponuja več.

Žiri, 10. 12. 1988

OPOMBI

1. Povzeto po: Ivo Banac, The National Question in Yugoslavia, Cornell University Press, Ithaca and London, 1984, p.341; jug. izdaja: Nacionalno pitanje u Jugoslaviji, Zagreb, 1988, str. 318-19.

2. Milan Kučan, Iskanje nove identitete Jugoslavije, Komunist, 9. 12. 1988, str. 5.

JANEZ JANŠA

ALENKA LAUKO

Anahronizem, ki spada v čas volovskih vpreg

Kljub temu da novinarji neprestano oblegajo današnjega sogovornika in da je zato zelo težko najti vprašanje, na katerega Janez v zadnjem času ne bi že odgovarjal, se mi je zdel najprimernejši sogovornik v mesecu, s katerim se izteka leto. Posebej dobrodošel pa je med mladimi, ki tudi ne prikrivajo želje, da se vrne v njihove politične vrste. Janez Janša je geneza žrtve nekega političnega dogajanja, ki je znova naplavila nerešena vprašanja temeljnih človekovih pravic in pravnosti naše države. Za lažje razumevanje Janezovega političnega in publicističnega delovanja pa se je potrebno ozreti nekaj let nazaj.

Zate smo prvič slišali po novomeškem kongresu. Kakšno vlogo si imel takrat v ZSMS in kako si sploh zašel v politiko?

V politiko sem v širšem smislu zašel že prej, predvsem pa v mladinsko politiko. Najprej sem bil mladinski predsednik v gimnaziji, potem predsednik občinske konference. Nato sem bil na novomeškem kongresu izvoljen v predsedstvo RK ZSMS, kjer sem prevzel področje SLO in DS.

Pripravil si gradivo o vprašanjih SLO. Stvari, ki si jih v gradivu obravnaval, so imela svojo tajno zgodovino. Z objavo so se začele težave. V čem je bilo jedro spora v tistem času?

razpravo, mislim, da že naslednji dan, so zapeli telefoni. Klicali so razni generali in politiki. Vsi so govorili o neki subverziji, o napadu, mislim, da celo o kontrarevoluciji že takrat. Potem je bil na hitro sklican komite za SLO republike Slovenije, ki je obsodil ta material in ukazal, da se umakne iz razprave. Ta material smo potegnili sami nazaj iz obravnave, deloma pa so ga po občinah pobrali pripadniki državne varnosti. Potem so sledila razčiščevanja na komiteju OK oz. na aktivu t.i. najodgovornejših komunistov iz mladinskih organizacij in nekaterih članov ZKS in CK, kjer so nam večino prali glavo okoli tega. Čeprav to pranje ni bilo uspešno, ker smo teoretsko bili dovolj močni, predvsem zaradi Bavčar-

no z zahtevo po civilni službi, ki je prav tako na začetku sprožila ostro reakcijo, zdaj pa se celo s Predsedstva Jugoslavije sliši, da bo treba tudi tej ideji priznati domovinsko pravico in jo tudi realizirati. Enostavno, do tega bo tudi prišlo. Kakorkoli smo del tega sveta in deloma vsaj del Evrope, kjer so določene norme, preko katerih ne moremo, posebej potem, ko pridejo v zavest večjega dela ljudi v državi.

Seveda pa smo takrat postavili še več drugih zahtev, ki pa so bile sprejete mimogrede in jih danes ponavljajo v forumu, da o politikah sploh ne govorimo.

Oblast. Z njo si se, posebej v političnih mesecih, dobro spoznal. Vsi- ljuje se mi občutek, da veš ti o njej

omogoča neki poskus kontrole javnosti nad to Oblastjo. Vedeti moraš torej, kdo odloča, kje in kaj se odloča in potem lahko to odločanje šele spremljaš.

Oblasti je strah tako imenovanih »navadnih« državljanov, državljanov brez politične moči. SDV je vojaškim preiskovalnim organom predala aktovko bremenilnega gradiva proti tebi...

Verjetno sem kot neki politični subjekt v tistem času spadal v

nih, med katere tudi sebe radi prištevamo, ki se uporabljata ta mehanizem: prvič, da vojaška sodišča sploh obstajajo v miru; drugič, da ta sodišča sodijo civilistom. To je anahronizem, ki spada v čas volovskih vpreg, ne pa v konec dvajsetega stoletja.

Militantnost našega sistema je že zaradi tega mehanizma očitna in da so v realizacijo kreiranja le-tega vključeni številni civilisti, ki iščejo notranje sovražnike, ne spada v konec 20. stoletja. Se strinjaš?

Fotografija: Tomaž Lunder

neki scenarij, ki so ga naredili. Bil sem kandidat za predsednika slovenske mladinske organizacije in precej sem pisal. Niso računali, da se bo dvignilo precej hrupa, če me aretirajo in zaprejo. Računali so tudi, da se bo ta hrup usmeril v drugo smer, kot se dejansko je, ne v neki organiziran nastop javnosti, ampak v neke konflikte, ki jih bodo lahko potem izkoristili za uvedbo trde roke v Sloveniji. To je potem propadlo. Lahko bi izbrali tudi koga drugega, na žalost so mene.

Zadnji dan je bil proces na Roški delno odprt za javnost. Zdelo se mi je, da spremljam slabo režirano dramo...

Tako potekajo vse sodbje pred vojaškimi sodišči. Moram reči, da so tukaj bili poskusi, da bi stvar izpeljali bolj resno, zaradi pozornosti javnosti bolj strokovno, vendar jim to ni uspelo. Tragikomična farsa, kjer sodniki niso znali soditi, tolmači ni znal prevajati, tožilec ni operiral s pravnimi, ampak političnimi pojmi.

Najbrž je težko preboleti dejstvo, da v mirnodobnem času postavijo civilista pred vojaško sodišče.

Ja, čeprav se je to vseskozi dogajalo. Po svoje je dobro, da se je enkrat razgalilo, kaj se pri nas dogaja. Po mojem mnenju velika večina ljudi pred 31. majem 1988 sploh ni vedela, da ta možnost obstaja in da se je ves čas izkoriščala. Sedaj smo pač pred tem, da mora tudi druga stran upoštevati, da so ljudje seznanjeni, da smo ena redkih držav, vsaj od teh bolj civiliziranih,

Strinjam se. Temu ni kaj dodati.

Kaj si želel povedati, ko si dejal, da tudi v primeru vaših pomilostitev, te države ne boš smatral kot pravno?

V pomilostitev nisem nikoli verjel. V primeru, da bi nas pomilostili, v bistvu ne bi rešili nobene izmed vprašanj, ki so se odprla na procesu. Pomilostitev bi bila kompromis, ko bi Oblast ohranila en del svojega čistega obraza, ne da bi bila prisiljena pojasniti celotno ozadje procesa. Vsa ta energija, ki je sedaj

sameznika, ne pa pravice države, aparata in Partije, če hočeš. Pri nas je stvar v mnogočem ravno zamenjana, tako da vsi zakoni in ves sistem ščiti državo namesto državljanov.

Lahko skupščinska komisija, ki je bila ustanovljena z namenom, da raziše ozadje procesa, vlije kaj upanja?

Kaj bo v tem času naredila, je odvisno od njenega poguma. Če ga bo imela, bo lahko marsikaj izvedela. Ta komisija bo lahko osvetlila celotno ozadje, če bo hotela in dobila dokumente. Če jih ne bo dobila, bo to marsikaj povedalo. Vse pa je odvisno tudi od širših družbenopolitičnih razmer, koliko tega bo lahko prišlo v javnost in kako bodo ta spoznanja uporabljena. Proces je bil politični, tudi zaključek bo tak.

Je čakanje na razplet težko?

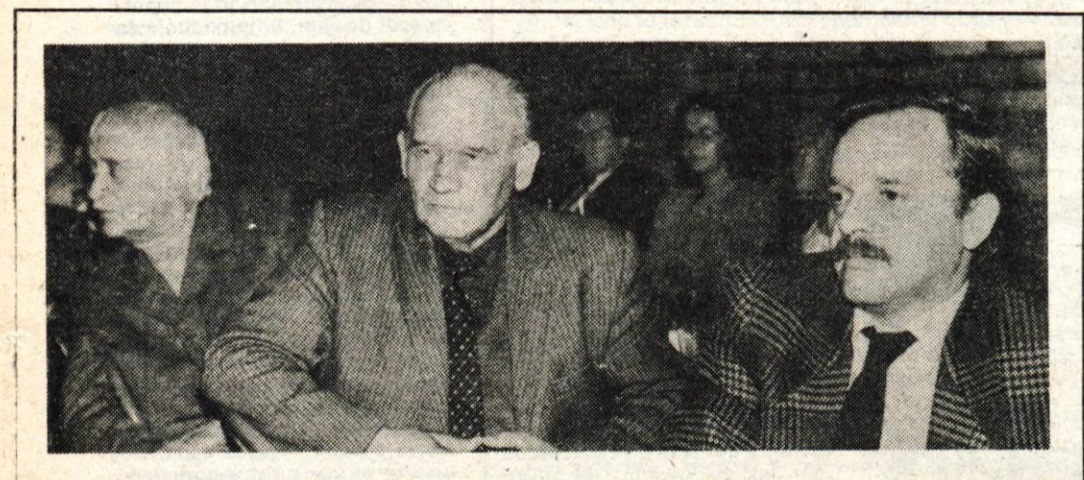
To čakanje je živčno, zelo naporno. Bolje je biti zunaj kot v zaporu. Vsak prebiti dan v zaporu je zame preveč.

Pred kratkim je izšla tvoja knjiga s pomenljivim naslovom »Na svoji strani«. Kaj je v njej?

Ta knjiga je zbornik mojih, že objavljenih tekstov in tako v njej ni v bistvu nič novega. Kdor jo bo prebral, bo razumel naslov. Clanki v njej pa so zbrani na enem mestu in urejeni po tematskih sklopih.

★ ★ ★

Janez zaključuje knjigo z avtorskim prispevkom, ki ga je objavil pred več kot letom dni v Gorenjskem glasu. Med drugim pravi tudi takole: »Tokrat pa smo v situaciji, ko je edina svetla točka upanje, da vendarle že tako dolgo padamo, da mora biti

Ravno o tem vprašanju, ki si mi ga zastavila, pripravljala RK ZSMS posebno brošuro o teh zapletih, o historiatu te problematike konference in vseh zadev, ki so se prej in potem dogajale okoli tega vprašanja, zato o tem obširno ne bi govoril tukaj. Šlo pa je v bistvu zato, da smo mi posamezne probleme v zvezi z vojsko odpirali javno. Zahtevali smo, da se tudi ta družbena sfera izpostavi družbeni kritiki in kontroli. S tem, da je treba danes odkrito priznati, da so to bili prvi koraki. Zahteve so bile dosti mlačne in previdne, da pa so kljub temu naletele na blazno reakcijo obsodb. Takšna situacija danes ni več predstavljava.

Ob izidu tega dokumenta je bilo torej zelo burno. Kaj se je dogajalo?

Že takoj, ko je izšel ta osnutek gradiva, ko je šel v občinah v

ja in Kirna ter nekaterih drugih članov predsedstva. Ker smo teoretično poznali stvari, smo z lahkoto parirali Orožnu, Ravniku in drugim takim politikom, ki so se postavili nasproti in ki niso imeli nobene podlage. Stvar se je končala z opomini pred izključitvijo iz Partije, pa potem z mojim črtanjem iz Partije, z zapletom pri mojem ponovnem kandidiranju za predsedstvo RK ZSMS.

Kljub vsemu lahko ugotovimo, da so se nekatere tvoje ideje in predlogi že realizirali. kateri?

Ena bistvenih zadev, ki sem jih takrat postavil in ki se je uresničila, je bilo skrajšanje vojaškega roka na eno leto. Ko sem postavil to zahtevo, je naletela na veliko reakcijo in na odpor. Čez kakšno leto je bila uresničena. To je dejstvo. Podobno bo verjet-

dosti več kot ona o tebi, čeprav so dalj časa zbirali podatke o tebi.

Da, gre za dva nivoja. Mehanizmi ali aparati Oblasti, ki se ukvarjajo s policijskimi in drugimi metodami, poznajo le podrobnosti. Lahko zbirajo podatke obveščevalne oz. policijske narave. Jaz pa poznam genezo te Oblasti, deloma tudi zato, ker poznam teoretično podlago, na kateri Oblast gradi. Nisem edini, ki te stvari pozna. Teh ljudi je v Sloveniji čedalje več. Čim poznaš način funkcioniranja Oblasti, so ti jasne tudi skrite poti in kanali, ki jih ne vidiš niti na TV, niti jih ne zaslišiš v časopisu, in potem vsaka maska in mistika odpadeta. Med vrsticami lahko prebereš, kaj se je v resnici neke dogajalo, kdo je odločal, kaj so se v resnici zmedli. To je tista stopnja, ki šele

usmerjena v odkrivanje tega ozadja, bi bila bistveno manjša, če ne bi bilo naših obsodb in groženj, da bomo res morali v zapor. Pravno državo si namreč predstavljam kot neko urejeno skupnost, kjer bodo na prvem mestu pravice državljanov, po-

mo blizu in da se kljub vsemu večja število tistih, ki so pripravljani tvegati svoj čas in pogum v naporu, da se stanje spremeni. Danes ni potrebno več ugibati, če je Janez Janša imel prav.

Ob devetem srečanju srednješolcev v Slovenj Gradcu

Dobri učenci izostajajo zaradi slabega pouka

Škofja Loka, 15. decembra - Akademsko svoboščino v srednji šoli so ena od štirih aktualnih tem, o katerih bodo danes na okroglih mizah spregovorili slovenski srednješolci v Slovenj Gradcu. Prav na to temo so se še posebej temeljito pripravili v družboslovno-jezikovni šoli v Škofji Loki, kjer prav zdaj nabirajo prve izkušnje v zvezi s možnostjo hitrejšega napredovanja sposobnejših učencev. V pogovoru za "Glasovo mizo" sta sodelovala Anita Pipan iz 4. letnika, predsednica šolske mladinske organizacije, ter Matjaž Voglar iz 3. letnika, predsednik šolske skupnosti.

Škofjeloški "gimnazijci" so v tem šolskem letu sprejeli tako imenovani pravilnik o pospešenem študiju, ki daje možnost učencem, da po izpolnjeni polovični obveznosti v šoli lahko ostanejo doma in ostale predmete (po lastni izbiri) študirajo sami. To pride zlasti v poštev za bolj sposobne in ambiciozne učence; bodisi za tiste, ki delajo vzporedni študij, denimo, družboslovno in glasbeno, ali za tiste, ki čutijo, da bodo na fakulteti samo z znanjem iz srednje šole težko uspeli pri sprejemu ali kasnejšem študiju (fakultete, ki zahtevajo za družboslovce diferencialne izpite).

Za to možnost, ki je v zakonu o usmerjenem izobraževanju sicer lepo zamišljena, v življenju pa se uveljavlja z bolečimi krči oziroma v večini šol, vkovanih v tradicionalne toge spone, sploh ne, so doslej zaprosili štirje škofjeloški učenci. Učitelji so jim dovolili, s čimer lahko razumemo, da so sprejeli tudi pravilnik, ki so ga na njihovo pedagoško konferenco posredovali učenci, čeprav o njem uradno niso rekli še ničesar.

Očitno tudi učitelji med seboj niso uglaseni. Tisti (redkejši), ki so proti, učenec očitajo predvsem nezrelost. Učenci soglašajo, da je zrelost nujna (kje pise, da pride z 18 letom?). Vendar je treba vedeti predvsem dvojje; ali se učenci s študijem nekaterih predmetov doma hočejo rešiti "zapravljanja časa" zaradi slabega učitelja ali pa se želijo študija bolj poglobljeno lotiti, se na-

učiti več, kot bi se lahko po šolskem programu. Ne nazadnje ni kakšne velike bojazni, da bi učenci kogarkoli izgravalji, saj bodo morali na izpitu, da bodo pred učitelji upravičili svojo "svoboščino", najbrž znati več

Anita Pipan: »Učence smo vprašali, zakaj izostajajo od pouka. Večina je odgovorila, da je vzrok nezanimivost pouka. Glavni argument za neobvezno prisotnost učencev je torej večja kakovost pouka oziroma posredovanje objektivno preverljivega znanja.«

kot če bi sedeli v šolski klopi. Seveda pa tak način šolanja zahteva boljši mentorski odnos učiteljev do učencev. Predvsem pa se nimajo česa "bati" dobri učitelji! Akademska svoboščina v

Matjaž Voglar: »Samoodločanje o prisotnosti bi privedlo do selekcije srednješolcev, do izpada tistih, ki so zdaj v šoli bolj za okras. Neobvezna prisotnost bi pomenila večjo odgovornost učencev za učenje pa tudi za znanje.«

srednji šoli ima kajpak širši pomen od pravic, ki jih daje škofjeloški pravilnik o pospešenem študiju. Pomeni prenos načina dela z univerze v srednjo šolo, pomeni boljšo srednjo šolo, h kateri vodi pot tudi prek neobvezne prisotnosti učencev pri pouku.

Pobuda, ki jo je sprožila slovenska mladina v želji, da bi njeno (boljše) znanje dobilo evropsko državljanstvo, bo med "odraslimi" gotovo doživela ostru zavračanja. Vendar pa je menda že nekaj časa jasno, da odraslim, ki so zadnje desetletje oblikovali naš "eksperimentalni" (srednje)šolski sistem in se poigravali z generacijami mladih, ne kaže preveč zaupati. Njihovih napak mladina gotovo ne bi delala.

H. Jelovčan
Foto F. Perdan

Dražgoše naše mladosti

Vsakič, ko pride človek sredi zime v to razpotegneno vasio pod Dražgoško goro, se sprašuje, zakaj ga vendar poleti nikoli ne zanese sem pot. Tako lepa vasica so Dražgoše, tako lepe razglede ima, prijazne ljudi, tudi gostilno in nekaj bifejev. Stella, žena velikega ameriškega Slovence, pisatelja Louisa Adamica, se je zaljubila vanjo poleti 1932 zaradi majhnega dečka skuštranih pšeničnih las, ki ji je z nepopisno modrinjo v očeh nekje sredi vasi zaupal, da ima strica v Ameriki in ji podaril poljsko cvetlico. Tisti večer jo je v Bohinju dala v vodo, naslednji dan pa jo je stisnila med liste v knjigi in vedno jo je spominjala na Janezka in Dražgoše. Ko sta z možem v začetku leta 1943 izvedela za dražgoško tragedijo, je najprej zatrepetala zanj: Se je Janezku kaj zgodilo?

Kdo ve, zakaj se Janez Lušina - Mali ni nikoli potem ogledal Stelli. Kako bi jo morda razveselil s planiko iz naših gora, ji napisal, da je preživel tako dražgoško tragedijo kot štiri leta partizanstva. A včasih človek kot zakleto ne naredi tistega, kar bi morda vsi od njega pričakovali.

V tisti otroški naivnosti pa je vendar storil veliko. Daljni Američani je priljubil svojo vasio, obronke nad njo, stezice in poti, skale na robah, pisano travniško cvetje, pogled na Dražgoško goro, na vse loško hribovje. Sam je zaljubljen v svojo vas, čeprav so živeli le v mali Novakovi kajži. Naflepaš vas z najbolj veličastno zgodovino so njegove Dražgoše. Od nikoder drugod, pa glej, od koder hočeš, se Triglav ne vidi tako lepo, kot prav od tod. Ko prideš v vas po poti od Jamnika sem, ugledaš pred seboj Jelovico z njenimi smrekovimi gozdovi. Nad njo, nad vrhovi smrek pa kipi sam vrh Triglava. Tako blizu in tako markanten ni od nikoder.

Škoda, da Stella danes ne more videti Dražgoš, množic, ki prihajajo od Pasje ravni, s kranjske strane od Čepulj in Mohorja, iz Besnice čez Špičasti hrib in Mohorja, iz Kroke čez Jamnik po partizanski cesti, iz Soteske v Bohinju in čez Jezerca in Rotvarico, po poti Prešernove brigade s Prtočva na Ratitovec in čez Kosmati Ratitovec na Jesenovec in v dražgoško grapo, iz Železnikov in Rudnega, pa iz Selca čez Kališče in čez Sleme, pa iz Škofje Loke čez Križno goro, Čepulje in Mohor...

Včasih smo hoteli v Dražgošah pripravljati množična tekmovanja, toda dražgoški tereni niso pripravljeni zanje. Zanje mora biti ravna, kot so Duplje in Cerklje. V Dražgošah ostajajo le patrolno tekmovanje v tekih s streljanjem, teki ekip po česti Kropa - Dražgoše in v lesalost na cicibane v dražgoških pobočjih, če je sneg. Sicer pa Dražgoše pomenijo pohode. Dražgoše takoj po Novem letu so prva priprava za zbiranje kondicije za vse ostale pohode: za Stol, Snežnik, Porezen, Blegoš, Kališče.

Z Dražgošami se vse začne. Tudi pohodi po Jelovici, tudi pohod ob žitih okupirane Ljubljane. Vendar, lahko je Ljubljancem spraviš skupaj maja petdeset, sto tisoč ljudi iz vse Slovenije. Dražgoše pa so sredi zime, v snegu gostile tudi že več kot pet tisoč ljudi.

Čudni časi prihajajo. Nekateri hočejo grdo razvedneti našo borbo. Bo kdaj ponehalo množično pohodništvo, se včasih sprašujem, bomo morda kdaj borci kot nekakšni osamelci stali tamle pri spomeniku? Dražgoše so bile tako veličastne dogodek sredi okupirane Evrope, da tega res ne bi zaslužile. Kaj je bilo v Jugoslaviji pred njimi? Le Rudno, Užiška republika in Kadinjača. Dražgoše so vredne spoštovanja, kajti bile so čista, poštna borba za nacionalno svobodo. Na eni strani Nemci, na drugi 'Slovenci. Brez belih, brez bratomornih misli. Saj jih ni treba preveličevati, le spoštovati jih moramo, kot to zaslužijo. Tu se je boril slovenski kmet, preprosti, žilavi Poljanec, z njimi so bili čudoviti vodje, Žagar, Gregorčič, Kebe. Mislim, da smo s pohodi dosegli največ. Privabi množičnost, želja po gibanju, po druženju, pa če dobi tisto značko ali ne, malo pozornosti

D. Dolenc

Usode

Gorjanska Brazilka obupano išče zaposlitev

Spodnje Gorje, 15. decembra - Sonja Marija Černe se je iz Brazilije preselila v Černetovo domačijo v Spodnjih Gorjah, vpisala otroka v gorjansko šolo, sama pa obupano išče zaposlitev. Pomagajo ji sočutni sosedi, a najbolj si bo morala pomagati sama. Hudo je, ker ne zna niti besedice slovensko in se srečuje s povsem drugačno miselnostjo in navadami.

Verjetno le malo dogodkov vzbudi toliko zanimanja v slovenski vasi, kot je nenadna priselitev novega sestanovca, ki prihaja iz belega sveta in je povrh vsega odločen, da v vasi tudi ostane. Tudi prihod 35-letne Sonje Marije Černe z dvema otrokoma v očetovo domačijo v Spodnjih Gorjah je še danes nadvse aktualen, še posebej, ker mlada mamica prihaja iz Brazilije, ne zna niti besedice slovensko in se kljub vsem problemom ob lastništvu hiše in zemlje ne namerava odseliti.

Marija je bila rojena v Avstraliji, od koder se je z očetom preselila v Brazilijo. Ob ločitvi ni vedela, ne kod ne kam. V Sao Paulo, kamor bi lahko šla, nikakor nisem hotela, pravi, »zato se je oče posvetoval z bolešno sestro v Ljubljani, ali bi lahko prišla v njeno zapuščeno Černetovo hišo v Gorjah. Teta je privolila. Kot mlada sem bila že dvakrat pri njej v Gorjah in veliko ter nekaj silno mogočno hišo sem si ohranila v lepem spominu. Niti sanjalo pa se mi ni, da je dolga leta ni nihče vzdrževal, da razen hiše ni več posestva in gozda. Bila sem obupana, razočarana. Moj bog, kaj zdaj? Po svetu ne morem, kajti otrokoma je šest in osem let, šolo morata nekje dokončati...

Marija je vpisala otroka v gorjansko šolo, poleg avstralskega in brazilskega drža-

Marija s svojo hčerko Raquel

vljanstva ima zdaj jugoslovansko državljanstvo ter obupano išče zaposlitev. Kam in kako, ko ne zna niti besedice slovensko: otroka se jezika neverjetno dobro uči in že govorita v gorjanskem dialektu, ji prevajata, medtem ko sama govori z njima portugalsko, obvlada pa tudi nemščino in angleščino.

Kaj je delala prej? S svojo neverjetno sproščenostjo, odprtostjo in simpatičnostjo - vesela, da jo sploh kdo obišče - mi odpre vsa vrata ogromne Černetove domačije, kjer ostanki pohištva pričajo o bogastvu njenih prednikov. S seboj je prinesla nekaj sto dia-

pozitivov in fotografij, ki jih je sama posnela ter nekaj propagandnih publikacij, kjer piše, da jih je sama uredila. Nekaj let se je torej ukvarjala s propagando, kar dokazuje tudi njena novinarska izkaznica.

Novinarka? Bah! Revica? Dajte no! Žrtve nenavadno krute usode? Še manj! Tako nekako je in vedno bo neusmiljeno javno mnenje, še posebej, če naš rojak ne prihaja iz belega sveta s košem dolarjev, ampak pride NA SVOJE le z nekaj bankovci. Še huje: če pride kar prijetna in postavna ženska, ki se, razumljivo, ne zmore takoj prilagoditi drugi mentaliteti in navadam. Marija pač nikoli več ne bo prisluhnila prošnji otrok, naj jih pelje na coca-colo. Nič hudega slušate ju je peljala v edino gostilno, gorjansko »zadruge«. Potem se je z grozo in ob na smrt prestrašenima otrokoma ubrala vsiljivega nočnega obiska, saj ji morebitni snubci še nikakor ne hodijo po glavi.

Mariji in njenima otrokoma pa pomagajo dobri in sočutni sosedi, a največ si bo morala pomagati sama. Kako je težko človeku, ki ne pozna ljudi in ne zna slovensko, si lahko samo predstavljate. Mala Raquel, ki je navdušeno pisala besede »mami, ati, hiša«, je napisala tudi »oranže«, ko smo to popravili v »pomaranče«, je bila tako vesela, da ne nemudoma hotela pokazati vse svoje znanje. Mama Marija ji pač pri slovenskih besedah ne more prav nič pomagati. Ostane ji le, da se čimprej in kjerkoli zaposli in po svojih najboljših močeh v tisti veliki in straš vzbujajoči hiši skrbi za svoj otroka...

D. Sedej

Predzakonsko svetovanje ne bo več obvezno

V zakon brez prisilnega blagoslova

Pičla obveščnost mladih ljudi, ki stopajo na skupno življenjsko pot, o partnerstvu, zakonu, načrtovanju družine, vzgoji otrok, reševanju kriznih stanj v dvoje, troje, je pred 12 leti narekovala, da je v zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih obveljalo obvezno predzakonsko svetovanje. Osem let je ta blagoslov spremljal mlade pred matičarja, po novem letu pa si bodo le še prostovoljno dali svetovati, kako v zakonu.

»Zakon sicer odpravlja obveznost predzakonskega svetovanja in namesto centrov za socialno delo, kjer smo doslej izvajali to obveznost, zadolžuje druge institucije, predvsem šole in zdravstvene ustanove,« je povedal Rado Pavlin, direktor Centra za socialno delo v Kranju. »Kljub temu smo še voljni svetovati onim, ki se bodo prostovoljno odločili za predzakonski nasvet. V tem času smo poleg obveznega razvili tudi številne prostovoljne oblike svetovanja, od predzakonskega do zakonskega in družinskega svetovanja, ki so se lepo uveljavile in dopolnile obvezno.«

Vzgoja za zakon in družino je nedvomno potrebna. V družini, kjer se straši patriarhalni duh, nam predsodki pogosto otežujejo odkrit pogovor o ljubezni, prilagajanju v zakonu, o snovanju družine, o vzgoji otrok, slabo poznamo tudi formalna določila družinskega prava. Cerkev je ta vakuum že davno dojela in pare, ki se odločijo priseči si zvestobo pred oltarjem, že dolga leta vneta predzakonsko prosvetljuje. Kako desetletje jih zdaj tudi »država«. Centri za socialno delo, ki so sprejeli

to obveznost, imajo s svetovanjem dobre izkušnje, ki pa so dale tudi spoznanje, da je mlade vzgajati za skupno življenje tik pred poroko že malo pozno.

»Prvo informacijo o partnerstvu in snovanju družine naj bi mlad človek dobil že v šoli. Prav zato smo pri nas razvili svetovanje, ki se začneja z mladimi v osnovnih in srednjih šolah, nadaljuje z bodočimi zakonci in v posvetovalnici za mlade,« je pojasnila Doris Erzar, ki pri kranjskem Centru za socialno delo vodi šolo za življenje. »To so tako imenovane preventivne oblike dela. Imamo pa še kurativne, v katerih je zajeto svetovanje zakoncem v kriznih primerih, svetovanje ob vložnih tožbah za razvezo, urejanje stikov, snujemo pa tudi delo v porazveznih skupinah. Vse te oblike so pari dobro sprejele. V sklopu svetovanja, kjer smo s posameznimi oblikami zajeli vso družino, in kjer dela team strokovnjakov (socialni delavec, psiholog in pedagog), ima tudi obvezno predzakonsko svetovanje svoje mesto. Tam so bodoči zakonci dobili prvo informacijo o tem, kam se lahko obrnejo, ko nastopijo težave, da se je moč tudi v institucijo zateči po nasvet. Stroka zakonu, ki odpravlja obvezno svetovanje pred zakonom, ni bila soglasna, češ da je to prezgodaj, da svetovanje mladim vendarle nekaj da, čeprav pozno, toda še vedno bolje, kot da svetovanja sploh ne bi bilo. Toda če so ga pari sprejeli kot prisilo, potem odpravo te obveznosti ni obžalovati. Svetovanje bo poslej prostovoljno. Čas bo pokazal, ali bo kot tako obstalo.«

D. Z. Žlebir.

Radovljški žulji, sitnosti in težave

Da ali ne, koliko in kdaj

Radovljica, 13. decembra - Ker je letošnja poletna suša povzročila precej škode in zmanjšala pridelavo po nekaterih ocenah tudi za 30 do 40 odstotkov, delegacijo KŽK Gorenjske - tok Radovljica zanima, ali je občinska samoupravna interesna skupnost za pospeševanje proizvodnje hrane pripravljena prispevati kaj denarja za omilitev posledic. Niso nam potrebne obrazložitve, temveč povsem konkreten odgovor - da ali ne, koliko in kdaj, po kakšnih merilih - je med drugim zapisala v delegatsko vprašanje.

Odgovor ni najbolj spodbuden, vsaj za kmetovalce ne. Ker interesna skupnost s svojim programom ni načrtovala plačevanja kakršnekoli škode, temveč le različne pospeševalne naloge, z odškodnino ne bo nič. Tudi zato ne, ker suša v radovljški občini ni bistveno vplivala na pridelavo (vsaj tako piše v odgovoru) in je povzročila do 20 odstotkov škode le na negojenih in plitvih tleh.

Večja škoda je letos poleti nastala v Bohinju, kjer je močno neurje odnašalo rodovitno zemljo, zasipalo travnike z gručem, poškodovalo dostopne poti do travnikov in drugih kmetijskih zemljišč... Občinska kmetijska zemljiška skupnost je v tem primeru prisluhnila bohinjskim

kmetom in jim za ureditev zemljišč in poti prispevala skupno pet milijonov dinarjev.

Najprej raziskave, nato načrt

Funkcionarje krajevnih skupnosti Podnart, predvsem pa kraje Rove, zanima, kdaj bo Cestno podjetje Kranj saniralo usad na lokalni cesti Podnart - Češnjica - občinska meja, v bližini naselja Rove. Ker so si posledice že ogledale razne komisije, krajan pa o tem bolj malo ve, je delegacija krajevnih skupnosti Podnart na septembrskem zasedanju občinske skupščine postavila delegatsko vprašanje. Iz odgovora, ki ga je prejela novembra, je razvidna vsa zapletenost in dolgotrajnost postopka. Ce-

stno podjetje je usad prijavilo Skupnosti za ceste Slovenije, ki praviloma zagotavlja denar tudi za popravilo lokalnih cest, poškodovanih v naravnih umah. Komisija republiške skupnosti, ki si je usad ogledala, je ugotovila, da je treba najprej preiskati teren in šele nato izdelati načrt tehničnih rešitev. Ker pa je skupnost za ceste letos porabila že ves denar za te namene, bo geološke raziskave, ki naj bi jih že novembra (v vrednosti 24 milijonov dinarjev) opravil Zavod za raziskavo materiala Ljubljana, plačala radovljška cestna skupnost.

Na glavno vprašanje, ki krajan Rove najbolj zanima - kdaj bo cesta spet normalno prevozna - pa je kranjsko cestno podjetje odgovorilo v slogu naše družbeno-gospodarske učinkovitosti: z deli bo začelo takoj, ko bodo izdelani načrti in zagotovljen denar. Kdaj bodo načrti in kdaj denar, pa v tem trenutku bržčas ne vedo niti najbolj "posvečeni".

C. Zaplotnik

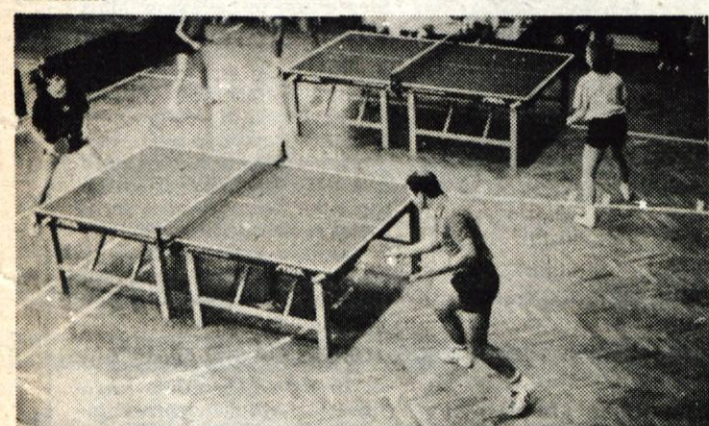
Namizni tenis

Maček in Matijaševičeva prvaka

Barbi Matijaševič, gorenjska prvakinja med članicami. - Foto: F. Perdan

Kranj, 14. decembra - Odigrali so gorenjsko namiznoteniško prvenstvo za člane, članice in dvojice. Med člani je zmagal Janez Maček pred veteranom Vladom Tomcem, Robi-jem Jerašo in Jakobom Vesevom. Med članicami je zmagala Barbi Matijaševič pred Barbaro Markež, Alenko Plut in Živo Štrukelj. Med moškimi dvojicami sta v finalu Tomc in Jeraša premagala Vebra in Bobiča, med ženskami sta Matijaševičeva in Plutova premagali Markežovo in Smolejevo, v mešanih dvojicah pa Jeraša in Matijaševič pred Plutovo in Tomcem. Najuspešnejši igralci turnirja so bili Barbi Matijaševič, Vlado Tomc, Robi Jeraša in Janez Maček. Prvenstvo je odlično organiziral Namiznoteniški klub Merkur iz Kranja.

Med igro. Desno spodaj veteran Vlado Tomc, ki je igral še v zlatih časih kranjskega namiznega tenisa.

Na Jesenicah pa je bilo mladinsko prvenstvo Gorenjske za posameznike in dvojice. Med mladinci so bili najboljši Ferbežar in Pem (Jesenice) ter Perne (Merkur), med mladinkami sta bili najboljši Markeževa in Plutova, med mladinskimi dvojicami pa je jeseniški par Pem - Ferbežar premagal kranjskega Klevišar - Perne. Med dvojicami mladink sta Jeseničanki Markeževa in Smolejeva premagali igralke Merkurja Plutovo in Štrukljevo, v mešanih dvojicah pa sta na prvih dveh mestih jeseniški dvojici Ferbežar - Markež in Pem - Klemenc.

J. Košnjek

Svetovni alpski in skakalni pokal

Petroviču in Matjažema točke

Kranj, 11. decembra - V Maddoni di Campiglio so praznovali štiridesetletnico alpskega smučanja za pokal Tre-tre. V slalomu sta točke svetovnega alpskega pokala je slavil Italijan Tomba. Od naših sta se izkazala Rok Petrovič, ki je bil štirinajsti in Robert Žan, ki je bil enajdvajseti, medtem ko je Grega Benedik padel že v prvi vožnji. Štirinajsto mesto Petroviča je obliž na rane, ki so jih naši slalomisti dobili na prvi tekmi v Sestrieresu.

Več uspeha so imeli smučarski skakalci na tretji tekmi za svetovni pokal v lake Placidu. Na 120-metrski skakalnici je zmagal Boklov - S Švedske. Od naših sta se najbolje izkazala oba Matjaža. Matjaž Debelak je bil osmi, Matjaž Zupan pa deseti. Na 90-metrski skakalnici je zmagal Norvežan Opaas, Ulaga pa je bil osemnajsti.

-dh

Naprodaj hokejski koledar

Jesenice, 10. decembra - Ljubitelji jeseniškega hokeja so prijetno presenečeni z novim stenskim barvnim hokejskim koledarjem. Fotografije je prispeval znani jeseniški fotoamater in ljubitelj hokeja Franci Črv. Koledar se dobi v klubski pisarni, v restavraciji Stadion in na blagajnah pred začetkom tekem. Klub želi tudi povečati članstvo, tako pri igralcih kot ljubiteljih. Kdor bi želel postati član, naj se pred vsako tekmo zgleda v pisarni med 17. in 18. uro, kjer bo plačal članarino in prejel izkaznico kluba.

J. Rabič

Uspeh Savčanov v Trstu

Kranj, 14. decembra - Kolesarji kranjske Save so v nedeljo nastopili na mednarodni dirki v ciklokrosu v Lonjerju pri Trstu. V kategoriji mlajših mladincev je zmagal Savčan Janez Križaj, pri starejših mladincih se je za italijanskim tekmovalcem najbolje uvrstil Savčan Andrej Sajovic, ki je bil drugi, tretje mesto pa je dosegel njegov klubski sotekmovalec Igor Bertonec. V kategoriji članov se je na tretje mesto uvrstil Savčan Tadej Žumer.

-dh

Tridesetletnica košarkarske ekipe Trhle veje - REkreacijska moška ekipa Trhle veje iz Kranja v teh mesecih praznuje trideset let igranja košarke. Med njimi so tudi tisti, ki so košarkarsko ime Triglava iz Kranja dvignili v kvalitetni vrh v Sloveniji in Jugoslaviji. Se vedno en dan v tednu v telovadnici Gimnazije Kranj kreativno trenirajo in igrajo. »Očetje« košarke v Kranju so bili dr. Marko Petrič, Prah, Lozar, Stružnik, Peter Colnar, Lesjak, Cenčič, S. Brinovec, Šorli, Palovšnik, Marjan Rus, Vukanac, Koren in Mohorič. (D. H.) Foto: F. Perdan

Štiriintrideseta mednarodna FIS smučarska tekaška tekma v Bohinju

Gunde Svan se je oddolžil rojaku Mogrenu

Vogel, 15. decembra - Organizatorjem moškega smučarskega pokala Bohinj 88 za moške v teku na 30 km v prosti tehniki za svetovni pokal vsa priznanja za imenitno organizacijo. Na rezervni progi na Voglu so z napori napravili vse, da je tekma uspela. Na startu je bilo devetdeset tekmovalcev. Med njimi so bili tudi smučarski tekači Jugoslavije. Na eni najtežjih prog, ki ima več strmine kot ravnine, je zmagal Šved Gunde Svan. S to zmago se je Svan oddolžil rojaku Torgny Mogrenu za poraz na letošnji prvi tekmi v Ramsauu in za poraz na progi v Bohinjski Bistrici pred dve letoma. Od naših je bil najboljši Jani Kršinar na oseminštridesetem mestu.

Vogel nad Bohinjem, se je na štiriinštrideseti mednarodni smučarski tekaški tekmi moških na 30 km v prosti tehniki, pokazal res v svoji pravi veličini. To je lahko občudovalo devetdeset tekmovalcev Azije, Avstralije, Kanade in Evrope, ki so svoje tekaške sposobnosti pokazali na drugi letošnji tekmi za svetovni pokal, med njimi tudi naši reprezentantje. Na eni najtežjih smučarskih tekaških smučin je bila res prava vrhunska tekma. Organizatorji in vojska so se prizadevno lotili dela na pripravi težke proge. Rezervna proga na Voglu, 7,5 km, je bila res tako pripravljena, da ni bilo nobene pripombe. Le same pohvale vseh nastopajočih. Tekmo je dobil eden od favoritov in ta čas najboljši smučarski tekač na svetu Gunde Svan. Z zmago se je oddolžil svojemu rojaku Torgny Morganu za prvi letošnji poraz na tekmi v Ramsauu in seveda tudi izpred dveh let na že znani progi v Bohinjski Bistrici.

7,5 km dolgo progo so morali tekači preteči štirikrat po prvem krogu za nekaj sekund povedel Morgan, takoj za njim pa je bil poznejši zmagovalac Svan. A Svan je imel že na polovici proge prednost, ki jo je obdržal do konca tekme. Drugi Mogren je za njim zaostal 34,7 sekunde, tretji Norvežan Mikkelsspaas pa že več kot za minuto. V prvi petnajsterici je šest Švedov in dva Norvežana. Za presenečenje so poskrbeli tekmovalci iz CSSR, saj so med prvimi petnajstimi kar štirje in seveda tekači SZ, od katerih sta dva osvojila točke.

Od naših se je največ pričakovalo od Janija Kršinarja, ki je tudi največ dosegel. Bil je osemštrideseti z zaostankom sedmih minut za zmagovalcem. Robi Kerštajn je bil sedeminštrideseti, Roman Klinc devetinštrideseti, Iztok Raišp pa sedeminštrideseti.

● **Predsednik častnega odbora, Miha Ravnik:** »Proga je bila po mnenju tekaških strokovnjakov res težka. Nova proga je dobrodošla tudi za ves naš tekaški smučarski šport. Seveda pri ureditvi tu na Voglu pohvalo

Na drugi tekmi za svetovni pokal v smučarskih tehnikah na izredno težki progi na Voglu in prvi tekmi na 30 km so nastopili tudi naši reprezentantje. Najbolje se je izkazal Jani Kršinar, številka 27, za njim pa teče Roman Klinc.

● **Predsednik častnega odbora, Miha Ravnik:** »Proga je bila po mnenju tekaških strokovnjakov res težka. Nova proga je dobrodošla tudi za ves naš tekaški smučarski šport. Seveda pri ureditvi tu na Voglu pohvalo

● **Predsednik častnega odbora, Miha Ravnik:** »Proga je bila po mnenju tekaških strokovnjakov res težka. Nova proga je dobrodošla tudi za ves naš tekaški smučarski šport. Seveda pri ureditvi tu na Voglu pohvalo

Predsednik častnega odbora in predsednik RK ZS Slovenije Miha Ravnik

Miro Mulej

zaslužijo vsi Bohinjci, ki so iz res majhnih snežnih krp naredili vse, da je smučina res taka kot mora biti. Seveda vso pohvalo tudi vojakom, ki so priskočili na pomoč pri ureditvi. Svoje so dodali tudi žičničarji Vogla ter delavci Iskre Delte pri računanju rezultatov ter Mladost pri pisalnih strojih.

● **Miro Mulej:** »V Ramsauu je bilo treba napeti vse sile, za preprečevanje, da bo proga res prava smučina za vse tekmovalce. To smo vsi skupaj, ki smo tekmo na Voglu predstavili, tudi napravili.

● **Jani Kršinar:** »Osredotočil sem se na ta nastop. Trudil sem se štiri kroge, dal vse svoje razpoložljive moči in tak je tudi moj rezultat in mesto. Več se ni dalo doseči. REs hvala organizatorjem za tako idelno urejeno progo.

● **Gunde Svan:** »Na tako težki smučini še nisem tekal. Še pose-

bej ne za svetovni pokal, svetovno prvenstvo in olimpijske igre. Težje na svetu zanesljivo ni. Izvlekel sem poslednje atome moči. No, vse je dobo, če si prvi na cilju. In tudi rezultat pove vse in odvrne vse muke ki si jih moral iztisniti iz sebe. Mi Švedi bi radi tu trenirali februarja ali marca.

Rezultati — 1. Svan 1:18:34,6, 2. Morgan (oba Švedska) 1:19:09,3, 3. Mikkelsspaas 1:19:35,7, 4. Ulvand (oba Norveška) 1:19:46,8, 5. Sakhov (SZ) 1:20:21,0, 6. Korunka 1:20:32,7, 7. Benc 1:21:00,9, 8. Nyč (CSSR) 1:21:14,6, 9. Eriksson (Švedska) 1:21:27,9, 10. Badamshim (SZ) 1:20:21,0, 27,9, 10. Petrašek (CSSR) 1:21:43,1, 12. Smirnov (SZ) 1:22:06,0, 13. Poromma 1:22:12,0, 14. Haaland 1:22:18,3, 15. Majbaeck (vsi Švedska) 1:22:18,7.

D. Humer
Foto: G. Šinik

OD TEKME DO TEKME

Gorenjsko tekmovalstvo karateistov - Karate sekcija Kokra iz Kranja je priredila 3. turnir gorenjske regije v počastitev dneva republike. Nastopilo je 72 karateistov iz petih gorenjskih klubov, pionirk, pionirjev, kadetkin in kadetov. V posameznih kategorijah so v katah zmagali Sandra Zorko (Kokra Kranj) med mlajšimi pionirkami, Primož Nelec (KK Partizan Škofja Loka) med mlajšimi pionirji, Mateja Knific (KK Kokra) med starejšimi pionirkami, Danilo Dujović (KK Kranj) med starejšimi pionirji, Alenka Šmid (KK Partizan Škofja Loka) med kadetkinjami in Tadej Demšar (KK Partizan Škofja Loka) med kadeti. V borbah absolutno je zmagal Tadej Demšar iz Škofje Loke pred člani Kokre Leonom Perčičem, Davorom Živkovičem in Nurfetom Alidžanovičem. Kot ocenjuje vodja turnirja Drago Ristič je samo udeležba kaže, da se za prihodnost gorenjskega karatea ni treba bati. Dviguje se tudi kakovost, da je pogoj, da bo na karate tekmovalnih v prihodnje še več gledalcev. - J. K.

Uspešni nastopi kegljačev na ledu - Keglaška sezona se je začela. Tekmovanja sledijo drug drugemu. Na Jesenicah je bil najprej 33. mednarodni turnir za prehodni pokal mesta Jesenic. Sodelovalo je 22 ekip iz Zvezne republike Nemčije in Avstrije, od domačih pa moštva Bleda, Rateč in Jesenic. Zmagala je ekipa Kreuzberg iz Celovca pred Vatrostalo iz Jesenic, tretji so bili Beljačani, četrti je bil Gradbinec, peti pa Bled. Drugi mednarodni turnir pa je priredila Vatrostala. Tekmovalo je 13 moštev iz Italije in Avstrije, pa moštva Rateč, Kranjske gore, Bleda, Žirovnice in Jesenic. Tokrat so bila najboljša jeseniška moštva. Zmagala je Hladna valjarna pred Vatrostalo in Gradbincem. Kombinirana ekipa Jesenic se je udeležila tudi velikega mednarodnega turnirja v Regnu v Zvezni republiki Nemčiji. Med 33 moštev iz Italije, Zvezne republike Nemčije, Švice in Avstrije so Jeseničani osvojili solidno deveto mesto. - J. Rabič

Hokej na ledu

Jeseničani doma izgubili s Kompas Olimpijo

Kranj, 15. decembra - V dvajsetem kolu prve zvezne hokejske lige so v slovenskem derbiju na Jesenicah lanski državni prvaki doživeli poraz s Kompasom Olimpijo iz Ljubljane. Medveščak Gortan je doma visoko premagal Vojvodino, v beograjskem derbiju pa sta se Partizan in Crvena zvezda razšla s neodločenim izidom.

Izidi - Jesenice : Kompas Olimpija 4 : 6 (1 : 1, 1 : 2, 2 : 3), Medveščak Gortan : Vojvodina 12 : 0 (4 : 0, 6 : 0, 2 : 0), Partizan : Crvena zvezda 2 : 2 (1 : 2, 0 : 0, 1 : 0).

Drevi Jeseničani gostujejo v Zagrebu v srečanju z vodilnim na lestvici Medveščakom Gortanom.

-dh

Kegljanje

Dvojni uspeh Triglavanov

Kranj, 14. decembra - V drugem kolu republiške ženske in moške kegljaške lige je ženska ekipa doma gostila Krško, moška pa Slovan iz Ljubljane. V ženskem dvoboju so slavile Kranjčanke, Marija Čej pa je s 465 keglji porušila rekord kegljišča, ki je s 455 keglji imela Marika Nagy. V moškem dvoboju so zmagali kranjčani, ki so bili boljši od Ljubljancanov.

Ženske - Triglav : Krško 2449 : 2360 - Triglav - Čej 465, Fleischman 385, Gašperlin 389, Virant 385, Zore 405, Zajc 420. Pri kegljačicah Krškega je največ podrla Alva 413.

Moški - Triglav : Slovan 5301 : 5195 - Triglav - Boštar 884, Česen 864, Jurkovič 873, Jereb 848, Beneduik 927, Šemrl 905, pri gostih Špamblek 921.

-dh

Barbara Mulej teniška državna prvakinja

Kranj, 15. decembra - Med novemberskimi prazniki so na grebškem velesejmu igrali zimsko državno prvenstvo za mladince, mladinke, članice in člane v tenisu. Pri mladinkah do šestnajst let je z izjemno dobro igro prepričljivo zmagala Barbara Mulej iz Kranjskega Triglava.

To je ob letošnjih naslovih dvakratne državne državne in republiške prvakinja in drugega mesta na prvenstvu Evrope še en velik uspeh mlade teniške igralke Triglava.

Rezultati - polfinale - Mulej : Orešar 6 : 2, 6 : 2 finale - Mulej : Klepčec 6 : 1, 6 : 3.

V drugi polovici decembra bo Barbara Mulej igrala na dveh turnirjih v ZDA. Toda tudi tokrat brez finančne pomoči, tako jugoslovanske kot republiške teniške zveze.

Vabila, obvestila

Kolesarski klub Bled vabi - Kolesarski klub Bled je te dni začel s kondicijskimi pripravami svojih tekmovalcev. Kondicija je vsako soboto med 9. in 11. uro v telovadnici TVD Partizan na Bledu. Vabljeni vsi, ki vas zanima kolesarstvo. Uspešnejšim bo klub zagotovil vso kolesarsko opremo. - J. K.

Začetni tečaj juda in samoobrambe v Kranju - Judo klub Triglav obvešča, da se je včeraj začel začetni tečaj za judo in osnove samoobrambe. Tečajji bodo vsak torek in četrtek, med 19. in 21. uro v telovadnici kranjske Gimnazije. Na tečaj lahko pride vsak, kdor ima veselje do večšin juda in samoobrambe. - J. K.

Poključke partizanske smučine 88 - V počastitev obletnice boja 3. bataljona Prešernove brigade na Poključki, na osrednji jutrišnji slovesnosti ob 12. uri bo govoril predsednik predsedstva Slovenije Janez Stanovnik, se bodo jutri ob 9. uri začela tekmovalna v biatlonu, smučarskih skokih in tehnik. Biatlon bo na Rudnem polju, skoki na 60 metrski skakalnici pri Šport hotelu, start tekov pa bo pri spomeniku na Poključki. Če ne bo pogojev, bodo tekmovalja odpovedana danes po radiu. - J. K.

Občni zbor tržiških smučarjev - Smučarski klub Tržič vabi na občni zbor, ki bo jutri, 16. decembra, ob 18. uri v Sokolnici oziroma Domu TVD Partizan. Po obnem zboru bo družabno srečanje članov kluba in prijateljev smučanja. - J. Kikel

Košarkarji Radovljice igrajo doma - Košarkarji Radovljice uspešno nastopajo v drugi slovenski košarkarski ligi. Dvakrat zapored so zmagali. Najprej so premagali Laško, nato pa še Unitehno iz Trebnjega. V soboto, 17. decembra (jutri), bodo Radovljčani igrali doma z moštvom Pobočja. Tekma bo ob 18.30 v telovadnici osnovne šole A. T. Linhartova v Radovljici. - J. Rolc

Kranjski judoisti tokrat nastopajo doma - Judoisti Triglava nastopajo v republiški judoistični ligi. Načrti za nastopanje v zvezni ligi se niso uresničili, ker je Olimpija iz Ljubljane kljub kazni ostala v tej ligi. Prvo kolo republiške lige je bilo v Murški Soboti. Eno srečanje so dobili, enega pa zgubili. V soboto ob 11. uri bo na sporedu drugo kolo. V telovadnici kranjske Gimnazije bodo nastopila moštva Golovca, Slovenjgradca in Triglava. - J. K.

Košarka

Novosadčanke v Kranju

V soboto se ob 17. uri v dvorani na Planini v devetem kolu prve B ženske košarkarske lige obeta zanimivo srečanje. Sava Commerce iz Kranja v tem kolu gosti Partizan iz Novega Sada. Za zmago v tem kolu bodo Savčanke potrebovale pomoč gledalcev.

V osmem kolu so Savčanke gostovale v Zagrebu, kjer so doživele pričakovani poraz z domačim Zagrebom 88. Izid - Zagreb 88 : Sava Commerce 76 : 54

-dh

Kadeti Triglava prvaki lige prijateljstva

Kranj, 15. decembra - Kadetska moštva Triestine, Gorizije, Primorja iz Reke in kranjskega Triglava so v Tržiču na Italijanski strani odigrali letošnji turnir vaterpolske lige prijateljstva. Najboljšo igro so pokazali kadeti Triglava, ki so bili prepričljivo prvi.

Izidi - Triestina : Gorizia 39 : 10, Triglav : Primorje 15 : 11, Triglav : Triestina 13 : 8, Gorizia : Primorje 10 : 28, Gorizia : Triglav 4 : 26, Primorje : Triestina 19 : 15. **Vrstni red** - 1. Triglav (Kranj) 6 (44 : 21), 2. Primorje (Reka) 4 (58 : 40), Triestina (Trst) 2 (62 : 42), 4. Gorizia (Gorica) 0 (24 : 93).

-dh

.....Slovence klat'!

V zadnjem času že ni nobene poštene seje, celo na najvišji ravni ne, da ne bi kakšen sejalec zinil, kako šovinistično natolcu-jemo. Ko vstaneš, ko ležeš - iz radijev bobnijo, iz televizorjev rohnijo: »Srbe na vrbe«, »Bosance u lance«. Vsak se čuti poklicanega, da sodi in obsoja ti dve packariji, ki niti približno nista sad novodobnih jugo razmerij. Skratka: podružbljena politika se je zmožna tudi na njenem samem vrhu intenzivno ukvarjati s straniš-čno poezijo, ji dajati politična obeležja in rušilne domete, čeprav ima res redkokateri Slovenec čast, da take klozetske pesnitve sli-ši tudi v praksi.

Vrbe in verige postajajo že bolno dolgočasne, zato bi bilo tre-ba po kakšen osvežujoče nov zalet. Ni treba daleč: na vsaki nogo-metni tekmi bi lahko iskali gradivo. Če se sredi Ljubljane navija-ška hokejska publika dere na vse grlo: »Je-se-ni-ce so pra-si-ce, bi toliko lažje dobili podobne rime na kakšni medrepubliški tek-mi. In konec koncev: če že res na vsak način hočemo hoditi po skrajnem nekulturnem robu, zakaj pa ne bi za spremembo vzeli v temeljiti politični pretres in precep tisto parolo, ki se je bojda po-javila v neki naši tovarni. Ko so delavci zjutraj prišli na šiht, je bilo čez vse »ponke« z velikimi črkami napisano: »Kad dođe treči svetski rat, mi ćemo Slovence klat'!«

Zanesljivo pa združene delavke in delavce, za katere naša vlada tako ljubeče skrbi, ta parola ni niti približno tako pretresla, kot jim vsakokrat »rukajo« duševno zdravje podražitve. Medtem ko so v naših parlam entih do onemoglosti zmožni globokoumiti o tem, ali bodo sestopili z levo ali desno nogo, da pri tem niti za pi-kico ne bi potemnela glorijska večnega socialističnega svoda, gre hiperinflacija v svoje nebesne sfere.

Zdaj je revolucionarna država s stoo odstotno podražitvijo ci-garet »ibar« in »drava« svojim proletarcem nedvoumno dala vede-ti, kako silno skrbi za njihovo zdravje, predvsem pa za svoj nena-sitni žep. Kmalu nam bodo pohopsali vse male radosti in inflacijo privlekli na kakšnih »deset tauzent« odstotkov. Čeprav ekono-misti na vseh političnih sejah domala mlo prosijo, naj tiskarne ne-hajo »štancati« umetni »fovš« denar, ki ga je letno za višino debe-luhastega zveznega proračuna, je vse bob ob steno. Nato se opla-sijo politiki, utišajo ekonomiste in jugoslovanski gospodarski po-greb zrelativizirajo. Jutri se bo spet podražila nafta, ki jo zaradi nekdanjih meddržavnih dogovorov plačujemo za 40 odstotkov dražje, kot je cena na svobodnem trgu pa kruh pa mleko... Take polomijade ni mogel rešiti noben ekonomist vse od 16. stoletja dalje in je tudi naša sestopajoča politika ne bo...

Ko bo tretja svetovna vojna, nas ne bo treba nič klat', ker se bomo zaklali kar sami. Še nekaj let cincanja, političnega fantazi-ranja in prostovoljnega financiranja jugo-skladov brez dna pa bo-mo za srednjo Evropo eksotična beračija, srednja Evropa pa za nas res samo in le meteorološki pojem.

D. Sedej

ljubljanska banka

GORENJC IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

NATEČAJ NA TEMO — HRANILNIŠTVO NA GORENJSKEM

ZAKAJ? Zaradi ohranjanja te vrste kulturne dediščine.

KAJ? Dobrodošli so vsakršni podatki v zvezi s hranilništvom na Gorenjskem.

OBLIKA? Raziskovalne in seminarske naloge, poročilo, spisi, slikovno gradivo, fotokopije dokumentov,...

KDO? Zgodovinski krožki, razredne skupnosti, delavci šolskih hranilnic,... in tudi posamezni učenci osnovnih šol

NAGRADE? Organizacija ekskurzije, financiranje končnega izleta, praktične nagrade...

NASLOV: LB-TBG Kranj
Sektor poslov z občani
C. JLA 1, Kranj

VSE PODROBNOSTI V ZVEZI Z NATEČAJEM, POIŠČITE PRI RAVNATELJIH!

Temeljna banka Gorenjske Kranj

NAŠA NAGRADNA IGRA

Ansambel Rž sprašuje

Kot smo zapisali v torkovi številki je ansambel Rž iz Kranja iz-dal novo kaseto Srečen Božič. Prišlo je do majhne napake, saj na ka-seti niso manj znane, a lepe cerkvene pesmi. To sicer drži le za ne-katere pesmi, pesmi Zvonovi zvonijo, Božič naš družinski praznik, v Srcih naših in Nasvidenje ob praznikih pa so posebej napisane skladbe komponista **Marjana Ogrina** in pisca besedil **Ivana Sivca**, ki ponazarjajo simboliko ne le v verskem smislu, ampak celo dalje v opevanju družinskega vzdušja ob božičnem praznovanju.

Ansambel Rž vas sprašuje: navedite naslove izdanih kaset an-sambla Rž. Koliko članov šteje ansambel Rž? Kupone pošljite na uredništvo Gorenjskega glasa, Moše Pijadeja 1, Kranj - do torka, 20. decembra. In nagrade - kasete ansambla Rž - Srečen Božič.

KUPON

Naslovi izdanih kaset
Koliko članov šteje Rž
Ime in priimek ter naslov

ANEKDOTA

Skopuški bogataš

Slavni francoski diplomat knez Charles Maurice de Talleyrand je igral šah z bajno bogatim Rothschildom. Ko je bilo treba plačati, je temu padel kovaneč na tla. Začel ga je divje iskati povsod, dvigal je preproge, prestavljal stole in gledal pod omare.

Ko je Talleyrand to videl, je vzel iz listnice bankovec za sto fran-kov, ga preganil, prižgal pri sveči na mizi in rekel: »Dovolite, da vam posvetim!«

Nagradna križanka

Rešitev prejšnje križanke: samostan, problemi, Kranj, Nin, metropola, gred, okar, Belafonte, von, kk, Aladar, krivolov, les, reka, Raa, ala, uk, AAndrud, Nives, strn, Jadat, jard, trik, svila, Eniac, rik, Eka, ist, črv, akordant, test, če, Danon, Janez Jalen, arija, astra, Rokk.

Naša **Klavdija** je izžrebala:

- nagrada: **Vera Dulmin**, Jezerci 17, Gozd Mar-tuljek
- nagrada: **Jože Peternelj**, Na griču 18, Kranj
- Tri tretje nagrade: **Vinko Osterman**, Cesta na klanec 19 a, Kranj; **Sebastijan Lazar**, Tončka Dežmana 2, Kranj in **Božo Breznikar**, Tavčarje-va 4, Kranj.

Čestitamo!

Za današnjo križanko razpisujemo naslednje nagrade:

- nagrada: 8.000 dinarjev
- nagrada: 6.000 dinarjev
- Tri tretje nagrade po 3.000 dinarjev

Rešitve pošljite do srede, 21. decembra, na naslov: uredništvo Goren-jskega glasa, Moše Pijadeja 1, 64000 Kranj (za nagradno križanko).

GORENJSKI GLAS		PODROČJE POKLIC- NEGA U- DEJST- VOVANJA		ZELO DRO- BNO PORA- ZDELJENA TRDNA SNOV		USTNIČNO- ZOBNI GLAS V FONETIKI		AM. SAHOV- SKI VELE- MOJSTER (LARRY)		TITAN		DEL SEVER- NEGA LE- DENEGA MORJA		NAPAD, NASKOK		POLITIK DUGONJIC	
INTRIGANT																	
VERDUE- VA OPERA																	
UPORABA MADŽ SKLA- DATOK BARTOK								OTOK V ALEUTH- SIVA PAPIGA									
GORENJSKI GLAS		NASILNI PRI- LA- STITELJ OBLASTI		PREBIVA- LEC KA- RANTANJE		STEPSKO JEZERO V SZ		UŽIVALCI MAMIL		ALOJZ GRADNIK		ODMEV				GORENJSKI GLAS	
TRILOGIJA PISATELJA SVETINE												VOLOVSKA ANTILOPA OTO PESTNER				STRUPEN SREDOZEM- SKI OKRA- SNI GRM	
ŠPANSKO MESTO OB EBRU																	
POPRAV- LJALEC UR								PETER ERZEN MESEC ŽID. KOLEDARJA								PISATELJ HANSSON	
OTKA																	
PETER NOVAK				KONCERTNA DVORANA LETOPIŠ													
KOZAŠKI POGLAVAR												FR DESNIČ POLITIK SL. JEZIKO- SLOVEČ KOROŠEC					
IT. REKA DESNI PRITOK PADA												MILAN LJUBIČ ITALIJ VELETOK				DRAGO SELIGER HIMALAJ- SKA KOZA	
BIBLIJSKI SAMOSKRU NILEC								ZAKLJUČEK ALPINISTI- ČNE TURE GORIZIA								TEKOČ ZA NARKOZO NIKO MATUL	
VERA																	
GORENJSKI GLAS		CANKAR IVAN				BODEČ PLEVEL										AVTOR KRIŽANKE R NOČ	
										PAVZA						SLADKORNA RASTLINA	

PRIJAZEN NASMEH

SLOVENIJA, PRIJAZNA DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP? NE VEDNO

MARIJA TONEJC

Olga Ž. z Bleda nam je napi-sala prijazno dopisnico: »Prosim vas, da si ob priložnosti ogledate malo samopostrežno trgovinico, ki stoji ob cesti z Bleda proti Po-ljanam in Jesenicam. Trgovini-ca v Spodnjih Gorjah bi bila po svoji čistoti in izredno lepem iz-gledu lahko zgled številnim dru-gim trgovinam, kjer trgovcev pač ne gane, če vse dopoldne zrejo njihovi kupci v napol pra-zne ali celo prazne police. Tu pa imajo vse izredno lepo zloženo, na vseh artiklih so vedno tudi cene. A ne le to: tudi blagajni-čarka je vedno vljudna in prija-zna, kadarkoli se ustavim tu in kupujem v tej trgovini.

Trgovino v Spodnjih Gorjah smo si seveda najprej temeljito ogledali in res je, kar je napisala naša bralka. Težko bi našli toli-ko reda: vsi kozmetični izdelki stojijo v svoji vrsti, vsa živila so lepo in pregledno zložena, red je celo tam, kjer ga v drugih trgo-vinah ni: pri tekstilu.

»Trgovino smo odprli pred sedmimi leti,« pravi poslovodni-ja Špecerije v Spodnjih Gorjah **Marija Tonejc**, »in vsa ta leta se trudimo, da bi bil v trgovini red. Včasih je res malo težko, kajti v trgovini so zaposlene samo štiri prodajalke. V izmeni dela ena pri delikatesi, druga pa pri bla-gajni in kadar ni kupcev, se obe takoj odločita, da gresta v skla-dišče po blago, ki ga je na poli-cah zmanjkalo. Nikoli ni nobe-nih prigovarjanj ali odlašanja, vsaka dobro ve, da mora biti v trgovini red in vse na svojem mestu. Vesele smo, če kupec od-ide iz naše trgovine zadovoljen in če izbere blago, ki si ga želi, po ceni, ki je vedno na vsakem našem artiklu.«

Trgovinico Špecerije si, če vas bo mimo zanesla pot, le pogledjte in jo primerjajte s kakšno dru-go. Še posebej pa je hvalevreden red v tej trgovini zato, ker vanjo zaide kar precej tujcev, ki priha-jajo z Bleda v Vintgar.

D. S.

JEŽ

»Miklavža ne priznam«

Prav na rojstni dan nove Jugoslavije, 29. novembra, sem stopil - pripoveduje naš bralec - v mestno kmečko priznano gostilno na Je-senicah, seveda v kravati, nihče drug pa je seveda ni imel. Natakara in natakara sta me začudeno pogledala in vprašala:

»Kaj pa ti danes s kravato?«
 »No, saj veste, da je danes praznik,« je odgovoril.
 Nadaljevalo se je naprej:
 »Ah, saj vsi vemo, zakaj imaš kravato. Že teden dni nisi proble- kel srajce, kravata pa je zdaj skrila umazanijo na ovratniku!«
 Take neupravičene spotike se dogajajo poštenemu človeku. Vsak človek praznuje rojstni dan, le zakaj ne bi praznovali tudi roj- stva Jugoslavije?

Sestega decembra smo se spet srečali. Natakara se je spet spo- taknil:

»Ali vidiš, da je Miklavž spet prišel nazaj. Sinoči si ga lahko vi- del na televiziji.«
 Dokler se ne bo čas spremenil, Miklavža ne poznam, ampak sa- mo Nikolaja, ki je uradno v koledarju.

NOVO V KRANJU - NOVO V KRANJU - NOVO V KRANJU - NOVO V KRANJU - NOVO V KRANJU - NOVO V KRANJU

Prvi kupci dobijo praktična darilca.

NOVO V KRANJU - NOVO V KRANJU - NOVO V KRANJU - NOVO

NE MEČITE DENARJA SKOZI OKNO

**NE MEČITE DENARJA SKOZI OKNO!
IZOLIRAJTE S TERVOLOM!**

Prihranek?

Izvensezonski popust 15 %

Tervol zmanjša izgubo toplote tudi za 35 %. Pri enodružinski hiši lahko letno prihranite od 1000 do 1500 l kurilnega olja. Kasnejši prihranek je torej vaš čisti dobiček.

Zaščita pred hrupom?

DA

Tervol je odličen zvočni izolator zaradi visokega notranjega dušenja.

Neprodušna izolacija?

NE

Tervol je parapropusten, zato preprečuje nabiranje vlage v izoliranih zidovih.

Vpijanje vode?

NE

Tervol ne vpija vode in s tem ne zmanjšuje svoje toplotne izolacijske sposobnosti.

Gorljivost?

NE

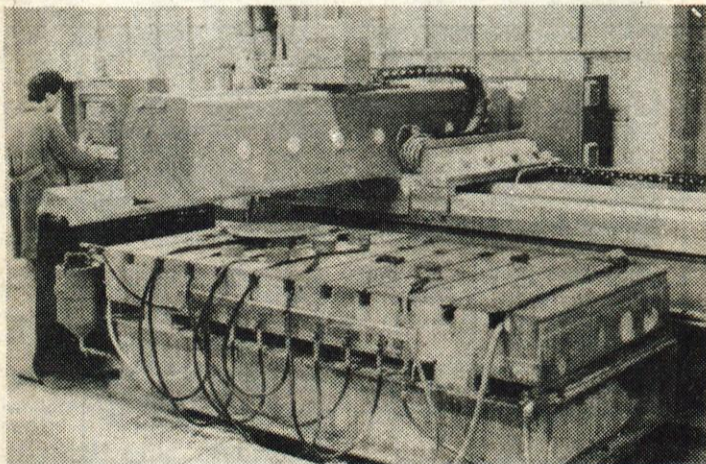
Tervol ne gori, je obstojen pri temperaturah preko 800° C in zadržuje ogenj.

Pokličite tel. (061) 315 477
ali tel. (061) 323 167
ali pa nam pošljite kupon na:
Termika Ljubljana
Kamniška 25
61000 Ljubljana
marketing

in poslali vam bomo
informacijski material
ime
priimek
ulica
kraj

Leta 1992, ko bo Združena Evropa podrla tržne meje, se zato Marmorju ne boje, saj so že enakopravno in konkurenčno stopili v razviti svet. V njem nameravajo tudi ostati. Upajo le, da ne bo prevelikih omejitev doma.

Hotel LEK Kranjska Gora
Vabimo vas na
prijetno

SILVESTROVANJE

Ob bogatem meniju vas bo
zabaval

ansambel **AMADEUS**
s pevko **METO MOČNIK**

Rezervacije in informacije sprejemamo na
recepcciji hotela ali po tel. (064) 88-520.

ALP PENZION
Cankarjeva 20 a
64260 BLED
Tel.: 064 78-370

Trpite zaradi krčnih žil? Imate težave s kožo?

Oglasite se v Alp Penzionu na Bledu,
kjer se lahko posvetujete s
specialistom dermatovenerologom.

Pomagal vam bo pri:
razširjenih žilicah na obrazu in ekstremitetih,
različnih benignih tumorjih na koži in
prekomerni poraščenosti

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

Vsem bralcem Gorenjskega glasa, našim
gostom in poslovnim partnerjem želimo
srečno in uspešno novo leto 1989!

ZIMSKE POČITNICE - SMUČANJE 88/89

- Več kot 8.000 ležišč v smučarskih središčih JUGO-SLAVIJE, AVSTRIJE, FRANCIJE, ITALIJE, ČSSR, ŠPANIJE, ŠVICE in tudi ZDA ter ZSSR
- 10 % ZNIŽANJE CEN SMUČARSKIH ARANŽMAJEV NA JAHORINI MED ŠOLSKIMI POČITNICAMI
- KOMPASOVI SNEŽNI KLUBI - POPUSTI - DARILO ZA ZVESTOBO - ŠPORT IN REKREACIJA - ZABAVA - PROGRAM ZA OTROKE - IZLETI IN ŠE MARSIKAJ! DOBRODOŠLI V KOMPASOVIH KLUBIH:
- BOVEC - posebni popusti za člane kluba pri nakupu smučarskih vozovnic!
- BOHINJ
- MALLNITZ/Avstrija

ZIMSKE POČITNICE 88/89 OB MORJU

IZŠEL JE PROGRAM POČITNICE 88/89
»OD OKTOBRA DO MAJA«

- MALI LOŠINJ hotel Aurora, B kat. (bazen, klubska soba s knjižnico, dnevnim časopisjem, igrami za prosti čas, animacija, izleti) 7 dni, polni penzion, 290.000 din, avtobusni prevoz 60.000 din, odhodi vsako soboto od 24.12.naprej
- PROGRAM »NAZDRAVIMO NOVEMU LETU«
od 30.12. DO 3.1. - 3 PENZIONI (morje, zdravilišča), lasten prevoz

IZLETI PO DOMOVINI

ZA NOVO LETO

Z ORGANIZIRANIM PREVOZOM

- z letalom:
- HVAR (hotel AMFORA), 31.12., 5 dni, 527.000 din
- DUBROVNIK (hotel PALACE), 30.12., 5 dni, 545.000 din
- OHRID (hotel METROPOL), 30.12., 5 dni, 669.000 din
- z avtobusom:
- DOLENJSKE TOPLICE (restavracija ROG), 31.12., 1 dan, 136.000 din
- ZAGREB (hotel PANORAMA, hotel LAGUNA, hotel INTERNACIONAL, hotel INTERCONTINENTAL), 30.12., 4 dni, od 480.000 din naprej
- EKSKLUZIVNO
- LETOS PRVIČ SILVESTROVANJE V HOTELU »KOKRA« - BRDO PRI KRANJU
- NAJNOVEJŠE - PODARITE (SI) NEKAJ VEČ! - ZA VSE, KI SE IMAJO RADI - ZAHTEVAJTE POSEBEN PROGRAM VEČDNEVNIH ROMANTIČNIH POČITNIC V IZBRANIH TURISTIČNIH BISERIH

S KOMPASOM NA KONZERTE

- BON JOVI, 1 dan, 19.12., 105.000 din, München
- SLAYER, 1 dan, 19.01.1989, 105.000 din, München

IZLETI V TUJINO

- BENETKE, 1 dan
- GRADEC - predbožični sejem, 1 dan, 9. in 10. 12.
- PADOVA, 1 dan, 24.12., 18.01., 18.3.89
- DUNAJ PRED BOŽIČEM, 3 dni, 16.12.
- SALZBURG, 1 dan, 17.12.
- SVETA DEŽELA JERUZALEM, 8 dni, 26.12.1988
- JORDANIJA - JERUZALEM, 8 dni, 30.12., 23.1.89, 06.02., 6. in 20.03.89
- VARŠAVA, 2 dni, 16.12., posebno letalo, cena 795.000 din
- MOSKVA, 29.12., 5 dni
- LONDON, 5 dni, 30.12.
- AMSTERDAM, 4 dni, 31.12., 26.1., 16. in 30.3.89
- NOVOLETNI SINGAPUR, 13 dni, 23.12.
- SINGAPUR, 10 dni, 19.1.89, 24.2.89
- LEPOTE JUŽNE KITAJSKE, 15 dni, 2.2., 23.3., 27.4.89
- RIO DE JANEIRO, 11 dni, 27.12.
- VIKEND V NEW YORKU, 5 dni, 20.1., 17.2., 3 in 17.3.89
- INDIJA - KATMANDU, 18 dni, 28.12., 14 dni, 21.1., 25.2., 18.3.89
- TUNIZIJA IN NJENE OAZE, 8 dni, 31.12., 20.1., 27.1., 17.2.89
- MADRID-ANDALUZIJA, 9 dni, 30.12.

PRIPOROČAMO:

- MARSEILLES, 4 dni, posebno letalo, 29.12.
- BRATISLAVA - hitro in poceni - odhod 15.12. zvečer povratek v soboto zjutraj
- BARCELONA, 3 dni, posebno letalo, 30.12.

Prijave sprejemajo naslednje Kompasove poslovalnice:
Škofja Loka Nama — tel.: 621-957, Kranj — tel.: 28-473, Jesenice — tel.: 81-768, Bled — tel.: 77-245, Kranjska gora — tel.: 88-162

ŽIVILA SILVESTRUJTE PRI NAS

V hotelu »Bor Grad Hrib« in
zabavnem klubu »Anja« v
Preddvoru igra ansambel
»Piramida«, za mlade v
klubu odlični zabavni
program, bogata
silvestrska večerja.
Pokličite nas na tel.: 45-080
ali 45-011

Na jezerskem v hotelu
»Kazina« in gostišču ob
Planšarskem jezeru v
Kazini igra ansambel
»Bled«, tudi v brunarici ob
jezeru živa glasba, cene
zelo konkurenčne.
Pokličite nas na telefon
44-007

V restavraciji na
Avtobusni postaji v
Tržiču za živo glasbo
poskrbljeno, bogata
silvestrska večerja za
nizko ceno, prijetno
vzdušje za vsakogar.
Pokličite nas na telefon
50-691

Ne prezrite!

Ne veste še, kam s svojimi sodelavci, prijatelji, poslovnimi gosti. Vabimo vas k **Štefanu in Milanu** v grajsko gostilno v Preddvoru. V pivnico Evropa, kjer boste postreženi z izbrano hrano in pijačo, v gostilno Kolodvor, kjer je več posebnih sob in prijetno vzdušje, v znano restavracijo Park-Brioni; v restavracijo Globus, kjer poleg ostalega lahko naročite tudi razne obložene kruške, tatarski biftek, pečenke ipd. za vaše zakuske. V vaših in drugih prostorih vam lahko strokovno in po konkurenčnih cenah pripravimo prijetno praznovanje.

Pokličite nas!

Prepričajte se, ali smo v Kranju in Tržiču na področju hrane in pijače

Nº1

KMETIJSKA ZEMLJIŠKA SKUPNOST OBČINE KRANJ Maistrov trg 7

Izvršni odbor Kmetijske zemljiške skupnosti Občine Kranj razpisuje, skladno s samoupravnim sporazumom, prosta dela in naloge:

TAJNIKA Kmetijsko zemljiške skupnosti

Pogoji: visoka ali višja izobrazba in najmanj 3 leta delovnih izkušenj
tri mesečno poskusno delo

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na zgornji naslov.

GOSTILNA MARINŠEK MARIJA V NAKLEM PRIREJA

SILVESTROVANJE

V NOVIH PROSTORIH

REZERVACIJE OSEBNO
ALI PO TEL.: 064 - 47-830

KOMUNALNO, OBRTNO IN GRADBENO
PODJETJE KRANJ, n.sol.o.
Ul. Mirka Vadvna 1, Kranj

TOZD VODOVOD - KANALIZACIJA o.sub.o. razpisuje prosta dela in naloge

KV VODOVODNI MONTER - 4 delavce
NK DELAVEC - 2 delavca

Pogoji: Za vodovodnega monterja se tahteva poklicna šola ustrežne stroke ali VIP IV. st. usmerjenega izobraževanja in 6 mesecev delovnih izkušenj. Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.

Za dela in naloge NK delavca se zahteva končana osemletka. Delovno razmerje se sklepa za določen čas - 6 mesecev s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo vloge na naslov: KOGP Kranj, Komisija za delovna razmerja TOZD Vodovod-Kanalizacija, Kranj. Rok za prijavo je 8 dni od dneva objave.

CREINA

HOTEL CREINA Kranj

vas vabi 16. decembra ob 20. uri

v RESTAVRACIJO

na večer **EVERGREENOV** in
DRUŽABNIH IGER.

Zabavala vas bo
vokalno-instrumentalna skupina
VRNITEV
s pevko **METO MALUS.**

Gost večera
MARJANA DERŽAJ.

Informacije in rezervacije
v recepciji hotela ali po
telefonu (064) 23-650.

DO **DATA**

NA PERUTNINSKI FARM
DUPLJICA PRI KAMNIKU LAHKO
KUPITE LAHKE KOKOŠI -
NESNICE, PRIMERNE SO ZA
ZAKOL ALI NADALJNJO REJO.

PRODAJALI JIH BOMO OD 16.
DECEMBRA DALJE VSAK
DELAVNIK OD 8. DO 16. URE IN
OB SOBOTAH OD 8. DO 12. URE.
PRIPOROČAMO VAM UGODEN
NAKUP.

Hoteli

Hoteli Kompas Kranjska gora vas vabijo na prijetno silvestrovanje

HOTEL KOMPAS

V nočnem baru vas bo zabaval ansambel »Night band«.

Rezervacija z aperitivom din 60.000.

Gostje **Biljardnega salona** bodo lahko zaplesali v novo leto ob zvokih ansambla v nočnem baru ali restavraciji.

Rezervacija z aperitivom in polnočnim golažem 50.000 din.

HOTEL ALPINA

V restavraciji vas bo zabaval ansambel F+. Rezervacija s silvestrskim menijem 130.000 din

GOSTIŠČE JASNA

Zabaval vas bo trio »Obzorje«.

Rezervacijo s silvesterskim menijem vam nudimo za 140.000 din.

Za informacije in rezervacije v hotelu Kompas pokličite 064/88-661, za hotel Alpina in gostišče Jasna pa se obrnite na telefonsko številko 064/88-761.

**SILVESTRUJMO
V KRANJSKI GORI!**

»ALPETOUR« DO PROMET
TOZD MEHANIČNE DELAVNICE
ŠKOFJA LOKA, Kidričeva c 11 (Trata)

PRODA:

— kamion TAM 110 T 10 s snežnim plugom v izpravnem stanju. Ogled je možen v dopoldanskem času. Informacije na tel.: 632-121 int. 18.

DRUŠTVO ZA POMOČ
DUŠEVNO PRIZADETIM KRANJ
KRANJ, KDRIČEVA 51

VABILO

IO DRUŠTVA VABI STARŠE REJNIKE, SKRBNIKE IN OSTALE ČLANE NA TRADICIONALNO NOVOLETO SREČANJE, KI BO 16. 12. 1988 S PRIČETKOM OB 15 h V PROSTORIH OŠ HELENE PUHAR KRANJ, KIDRIČEVA 51. ZA POPESTRITEV PROGRAMA BODO POSKRBELE »GAŠPERJI«.

ŠPORTNO DRUŠTVO
VODOVODNI STOLP
64000 KRANJ

ŠPORTNO DRUŠTVO VODOVODNI STOLP OBVEŠČA vse, ki jih zanima rekreacija, da bomo pričeli z redno

REKREACIJO

takoj po novem letu. Rekreacija bo pod strokovnim vodstvom v telovadnici OŠ Simon Jenko VSAKO SOBOTO OD 17. DO 18. URE.

Prijave sprejemamo vsak ponedeljek od 16. do 18. ure v vrtcu Janina.

Trgovina za
male živali
Teršek Zdravko
Jahačev prehod 1, Kranj
Tel.: 064 - 24-571

vas v predprazničnih dneh vabi k nakupu.

Naj bo tokrat vaše novoletno darilo nekaj posebnega: eksotičen ptiček ali ribica, morda kar cel akvarij, želvica, morski prašiček, hrček, mlad psiček...

Nudimo vam tudi bogato izbiro hrane in opreme za nego in dresuro vaših ljubljencev.

OBIŠČITE NAS

PRI NAS KUPUJE TUDI DEDEK MRZ

GOZDNO GOSPODARSTVO BLED
DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB
BLED, Ljubljanska c. 19

Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb razpisuje prosta dela in naloge

VODENJE PLANSKO - TEHNIČNEGA SEKTORJA

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakoni, samoupravnimi in družbenimi dogovori, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da imajo visoko strokovno izobrazbo gozdarske smeri,
- da imajo 4 leta delovnih izkušenj s področja planiranja in organiziranja del v gozdarstvu,
- da ustvarjalno razvijajo socialistične samoupravne družbeno-ekonomske odnose ter da v svojem delovnem in življenjskem okolju uživajo ugled in zaupanje.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta. Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Gozdno gospodarstvo Bled, Delavska skupnost skupnih služb, 64260 Bled, Ljubljanska c. 19.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 15 dneh po izbiri.

HOTELSKO TURISTIČNO PODJETJE BLED

Ste že kdaj silvestrovali v naših hotelih?
Vabimo vas, da letos z nami preživite silvestrovo

V GRAND HOTELU TOPLICE
vas bo zabaval ansambel ŠOK

Inf.
77-222

V BISTROJU bo poskrbel
za prijetno vzdušje ansambel
SWEET SMOKE in SERDO PAVAT

Inf.
77-222

V GOLF RESTAVRACIJI boste zaplesali
ob zvokih ansambla ADRIATIC

Inf.
78-180

V HOTELU VILA BLED
igra ansambel IGORJA ŠVARE

Inf.
77-436

HOTEL JELOVICA

V RESTAVRACIJI vas bo zabaval
ansambel ABRKADABRA

Inf.
77-316

V BISTROJU boste lahko zaplesali
ob zvokih ansambla TEN

V HOTELU LOVEC boste noč
preživeli z ansamblom SVIT

Inf.
77-692

V HOTELU KRIM vas bo v novo leto
pospremil ansambel

Inf.
77-418

GORNJESAVSKI KVINTET s pevko

Obiščite nas, ali nas pokličite po telefonu, kjer
dobite vse dodatne informacije!

PARK HOTEL BLED

Vabimo vas na veselo

TRADICIONALNO SILVESTROVANJE

V RESTAVRACIJO, KAZINO, TAVERNO in KAVARNO

Zabavali vas bodo priznani ansambli.

Informacije in rezervacije nudimo po telefonu (064) 77-945 ali osebno v recepciji hotela.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST
OBČINE TRŽIČ
Cankarjeva 1, 64290 TRŽIČ

Odbor za gospodarjenje s stanovanji in stanovanjskimi hišami pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Tržič objavlja na podlagi sklepa sprejetega na 7. redni seji

JAVNI RAZPIS ZA ODDAJO POSLOVNIH PROSTOROV

Oddajo se naslednji poslovni prostori:

1. Koroška 5 - v izmeri 30 m², staro mestno jedro
2. Koroška 2 - v izmeri 19,25 m², staro mestno jedro
3. Koroška 2 - v izmeri 19,00 m², staro mestno jedro
4. Trg svobode 31-33 - v izmeri 40 m², staro mestno jedro
5. Trg svobode 10 - v izmeri 16,60 m², staro mestno jedro
6. Partizanska 11 - v izmeri 37,00 m², staro mestno jedro
7. Kovor 62 - v izmeri 18,90 m².

Dejavnosti v posameznem poslovnem prostoru morajo biti v skladu z Odlokom o namembnosti poslovnih prostorov in poslovnih stavb v občini Tržič (Uradni vestnik Gorenjske, št. 15/88).

Javni razpis traja 15 dni od dneva objave.

Ponudbe pošljite na naslov:

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE TRŽIČ, Cankarjeva 1, 64290 TRŽIČ, z oznako »RAZPIS POSLOVNIH PROSTOROV«.

Merkator - Kmetijsko živilski kombinat
Gorenjske

**KOMERCIALNI
SERVIS**
TOZD K R A N J

Gorenjesavska 9, tel.: 21-276, 24-479

V poslovalnicah v Stražišču in Hrastju vam po izredno ugodnih cenah nudi:
cement, apno, modularni blok, betonski blok in strešne kritine.

V Stražišču lahko nabavite tudi premog po konkurenčni ceni.

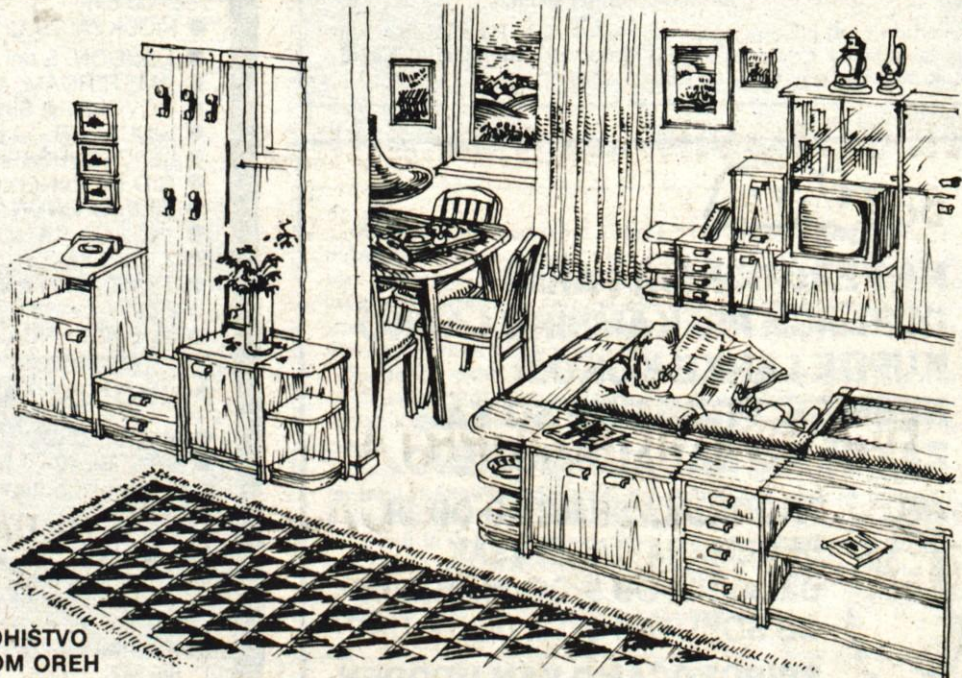
Tel.: 21-140 Stražišče, 36-462 Hrastje

V skladišču Kranj pri železniški postaji vam, med drugim, nudimo jabolka po 1.300 do 1.500 din.

**alples
industrija
pohištva**

Železniki
telefon:
064/67-121
66-155

POHIŠTVO
DOM OREH

»UGODEN NAKUP«

**POHIŠTVO DOM
V VAŠ DOM!**

**DO NOVEGA LETA
40 % CENEJE OB
GOTOVINSKEM PLAČILU.**

SALON ALPLES ŽELEZNIKI
tel.: 66-155

Elita

za novo leto —

Elita

za novo leto —

Elita

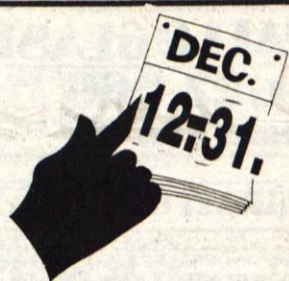
za novo leto

Elita

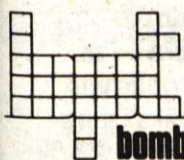
NOVOLETNO DARILO

v vseh prodajalnah elita Kranj

- BREZ POLOGA,
- BREZ OBRESTI,
- 5 OBROKOV za vrednost nad 300.000 din

za zveste kupce iz starega leta — za zveste kupce iz starega leta — za zveste kupce iz starega leta — za zveste kupce iz starega leta — za zveste

bombažna predilnica in tkalnica | tržič

NOVOLETNA PRODAJA

POSTELJNINE IN PRTOV S POSEBNIM POPUSTOM

na novoletnem sejmu v Kranju in v tovarniških trgovinah na
Deteljici v Trzinu in v modni hiši Pristava na Bledu

Obiščite nas in izkoristite izjemno ugodnost!

VZGOJNOVARSTVENA ORGANIZACIJA
KRANJ
SVET VVO

Svet VVO Kranj razpisuje naslednja dela oziroma naloge:

VODENJE RAČUNOVODSKE SLUŽBE

Poleg splošnih pogojev zahtevamo še:

- visoko ali višjo šolo - ekonomske smeri
- 5 let delovnih izkušenj
- organizacijske in vodstvene sposobnosti
- uspešno dosedanje delo

Prijave sprejemamo 10 dni po objavi razpisa na naslov: Vzgoj-
novarstvena organizacija Kranj, Cesta Staneta Žagarja 19.

KOVINOTEHNA

**BLAGOVNICA FUŽINAR JESENICE
20 LET Z ROKO V ROKI**

Pralni stroji, zamrzovalne skrinje
in omare, štedilniki, hladilniki,
kotli za centralno ogrevanje,
motorne žage in radiatorji

**20-25 % POPUSTA
PRI GOTOVINSKEM PLAČILU
ali 4-6 mesečno brezobrestno
potrošniško posojilo.**

**BLAGOVNICA ODPRTA
V ČASU NOVOLETNE PRODAJE
NON STOP OD 8. - 18. ure.**

NEMOGOČE JE MOGOČE

**KOTLI
TVT BORIS KIDRIČ
za plačilo z gotovino
25 % ceneje**

**KOTLI FEROTERM
in radiatorji
JUGOTERM
za plačilo z gotovino
20 % ceneje**

**PRALNI STROJ
GORENJE
za plačilo z gotovino
25 % ceneje**

PS 0401.922.349 din
1.441.762 din

PS 3062.026.620 din
1.519.965 din

+ **DARILLO**
drobni gospodinjski aparat

MALI OGLASI

tel.: 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodaj nov PRALNI STROJ gorenje in PLETILNI STROJ popp 8/80. Tel.: 064/633-752 19059

Prodaj dvoredni PLETILNI STROJ passap duomatic, švicarski. Tel.: 064/622-226 19101

30 odstotkov ceneje prodaj nov ŠTE-DILNIK gorenje (2+2) in novo zamrzovalno OMARO. Tel.: 46-374 19115

Prodaj TRAKTOR zetor 5011 (300 delovnih ur). Tel.: 061/612-971 19124

CIRKULAR in ŠTEDILNIK kiperbusch prodaj. Golniška 15, Kranj - Kokrica 19132

Prodaj črno-belo TV gorenje in trajnožarečo PEČ. Britof 333, tel.: 39-408 19137

Prodaj barvni TV iskra horizont. Tel.: 70-191 19138

Prodaj barvno TV iskra na daljinsko vodenje, staro 3 leta, ugodno. Zupan, Gradnikova 3, Kranj 19149

Centenim
gostom nudimo
kvalitetne
gostinske
storitve.

Priložnost za
družabnosti ob
zaključku leta,
obletnicah in
drugih
svečanostih.

Priporočamo se!
Informacije in
rezervacije na tel.:
21-466

Prodaj barvni TV philips, ekran 37 cm. Tel.: 46-482 19152

Prodaj VIDEOREKORDER sharp z daljinskim upravljanjem. Tel.: 83-807 19154

Prodaj barvni TV, ekran 56 cm, daljinsko vodenje. Tel.: 064/622-446 19168

Prodaj TRAKTOR TV 732 s hidravličnim volanom, letnik 1981, po ugodni ceni. Tel.: 44-133 19179

Prodaj PEČ na olje za 5 SM. Kocjanova 5, Strazišče 19188

Barvni TV gorenje 703 TRD, ekran 63 cm, daljinsko vodenje in generalno obnovljen PRALNI STROJ gorenje PS 103, ugodno prodaj. Tel.: 064/632-451, dopoldne 19190

Nakladalnik PRIKOLICO sip Šempeter, 16-kubično, ugodno prodaj. Jože Petrovič, Žirovski vrh 36, Žiri 19192

Prodaj barvni TV, ekran 51, siemens. Kmet, Partizanska 42, Škofja Loka, tel.: 064/620-231, popoldan 19194

Barvni TV iskra z daljinskim upravljanjem, star 5 let, prodaj. Kovač, Prešernova 2/a, Radovljica 19200

Auman STROJ za navijanje tuljav, prodaj. Tel.: 21-104 19208

Prodaj KOMPRESOR trubenik E 4 N 2, pritisk 16 - 20 barov, 10 odstotkov ceneje, še v garanciji. Kunšič, Polje 20, Zasip, Bled 19215

Poceni prodaj zmrzovalno SKRINJO in lok za torpedo. Tel.: 45-371 19216

Poceni prodaj PRALNI STROJ gorenje. Partizanska 43, IV./22, Škofja Loka 19218

Prodaj REZKALNI STROJ ALG 100 prvomajski in R 4, letnik 1978. Tel.: 75-869 19226

Prodaj skoraj nov KAMIN emo 5. Cene 50 SM. Tel.: 064/69-722 19236

Prodaj COMODORE 64 s kasetarjem, joystickom, simpso in programi. Tel.: 34-318 19237

Prodaj zmrzovalno SKRINJO, 210-litrsko, staro 1 leto. Informacije na tel.: 75-568 19248

SOZD PETROL
TOE Kranj
Staneta Žagarja 30

Komisija za delovna razmerja objavlja dela in naloge

ADMINISTRATIVNEGA REFERENTA

Pogoj: končana 5. stopnja ekonomske komercialne smeri

Delovno razmerje sklenemo za določen čas - 6 mesecev, s polnim delovnim časom.

Pisne prijave sprejemamo na gornji naslov 8 dni po objavi.

VIDEO REKORDER sharp VC-A 501, 4 HEAD, nov, z daljinskim vodenjem, prodaj. Tel.: 25-503 19250

Poceni prodaj malo rabljen ŠIVALNI STROJ bogat jadranka, v omari. Kajuhovala 3, Kranj, tel.: 22-437 19258

Prodaj 120-litrsko ZAMRZOVALNO OMARO. Cena 600.000 din. Tel.: 34-772 19267

Prodaj 5 in 8 kanalni light show. Jekovec, Sr. Bela 53 19270

Ugodno prodaj nemški STROJ anker za brizganje plastičnih mas 180 gramov, mlin in peč ter dve orodji z delom. Tel.: 75-800 19273

Prodaj rabljen pralni STROJ gorenje PS 103, še v dobrem stanju. Tel.: 37-029 19286

Barvni TV gorenje prodaj. Ristič, Čevljarska 6, Trzin 19290

ELEKTRIČNE OMARICE, zunanje in notranje, kompletne opremljene, prodaj 30 odstotkov ceneje. Tel.: 061/213-244 19303

Poceni prodaj rabljen ŠTEDILNIK kiperbusch in HLADILNIK. Zoisova 12, Boh. Bistrica 19318

Prodaj VIDEO KAMERA sharp, malo rabljeno, z deklaracijo ali menjaj za gradbeni material. Tel.: 064/631-342 19319

Prodaj dobro ohranjen PRALNI STROJ zanussi. Tel.: 36-445 19340

Prodaj barvni TV. Tel.: 37-800 19348

Philips barvni TV, ekran 55 cm, nov, prodaj. Tel.: 061/332-126 19353

Prodaj VIDEOREKORDER gold star VHS, star 1 leto, nerabljeno, s carinsko deklaracijo. Ambrožič, Krnica 22, Zg. Gorje 19355

Prodaj ŠIVALNI STROJ over look singer. Tel.: 22-638 19359

PLETILNI STROJ empisal 326, na kartice, industrijski ŠIVALNI STROJ singer, LIKALNI STROJ elna - press, prodaj. Tel.: 26-408 19361

Prodaj sintisajzer medelli. Olševšek 43, v petek od 13. do 18. ure 19389

Prodaj stoječo REZALNO za rezanje železnih profilov in ELEKTROMOTOR 0,55 kW, 2.780 obratov. Brode 18, Škofja Loka 19393

Barvni TV gorenje, star 9 let, prodaj za 65 SM. Urbanc, Alpska 42, Lesce (v soboto) 19409

GRADBENI MATERIAL

Prodaj smrekov OPAŽ in ladijski POD, 15 kvad. m. Tel.: 57-988 19072

Poceni prodaj rabljen BOBROVEČ. Tel.: 21-343 19128

Prodaj 2 novi OKNI klij Logatec 80 x 90 cm, 2 okni jelovica 100 x 140 cm in kombinirano PEČ, 100-litrsko, feroterm, za kopalnico. Logonder, Grenc 2, Škofja Loka 19130

Prodaj 10 vreč TERVOLA. Tel.: 26-831 19146

Ugodno prodaj 3.500 kosov strešne OPEKE novi bečej, tip 222. Virmaše 30, Škofja Loka 19211

Prodaj hrastov PARKET, 17 kvad. m., vratne izreze, 30 kvad. m., 120 kosov porolit OPEKE, radiator aertermic in CIRKULAR. Tel.: 46-069 19306

Prodaj 50 kvad. m. smrekovega OPAŽA, deb. 18 mm. Podporezen 6, Zeleni-ki 19360

Prodaj belo MIVKO, pakirano v vrečah. Tel.: 26-598, dopoldne 19380

Smrekov OPAŽ prodaj. Cena 22.000 din/kvad. m. Kavčič, Kamna gorica 59/d 19403

RAZNO PRODAJ

Prodaj GUME sava za kamion 650 x 16 in MOLZNI STROJ alfa laval. Milka Pogačnik, Alpska 86, Lesce 19120

Prodaj novo KOLO, zmrzovalno SKRINJO in pralni STROJ. Tel.: 064/631-832 19144

Prodaj črno-belo TV, skoraj novo, 3 nove GUME za Z 101, šivalni STROJ singer, električni. Tel.: 33-656 19148

Prodaj AVTOGUME sava radial 135 x 13 in 8 let star barvni TV gorenje. Tel.: 23-607 19153

Ugodno prodaj 2.000-litrsko CISTERNO za olje. Kajzer, Prebačevo 58 19202

Prodaj POGRAJ in gramatično HARMONIKO. Tel.: 37-452 19235

Prodaj PŠENICO in 2 barvni TV iskra, 1 nova in 1 rabljena. Tel.: 42-746 19239

Prodaj 3 kW termoakumulacijsko PEČ, ženski usnjen PLAŠČ - napa, temnorjave barve in star ŠIVALNI STROJ singer. Kokalj, Kurirska pot 34, Kranj, tel.: 26-036 19262

Prodaj nove SMUČI RC comprex, 195 cm, 10 odstotkov ceneje, pionier - car stereo grafik, equalizer, booster AD - 30. Tel.: 24-426 19266

Prodaj suha bukova DRVA in kupim TELIČKO. Tel.: 70-237 19269

FOTOGRAF
Janez Žumer

Izdelava fotografij za vse vrste osebnih dokumentov
V DVEH URAH

KRANJ, Partizanska 4.
☎ 23-893
(pri Prešernovem gaju)

Prodaj barvni TV gorenje na daljinsko upravljanje, otroško POSTELJICO in voziček. Urbanec, T. Vidmarja 4, Kranj, tel.: 34-661 19291

Prodaj SENO, šrotar in prikolico za osebni avto. Božič, Kranjska 25/a, Radovljica 19300

Prodaj trajnožarečo peč - kupperbusch, parni čistilec 100 grad in plašča za GOLF X. ARHAR, VINCERJE 42, ŠKOFJA LOKA, Tel.: 620-259 19333

UGODNO!
PANCERJI SAN MARCO
DIN 46.130.-
samo št. 31
Peko III. Gregorčičeva 8

STAN.OPREMA

Ugodno prodaj skoraj novo POHISTVO za dnevno sobo. Tel.: 46-042 18756

SEDEŽNO GARNITURO - trosed in 2 fotelja, ugodno prodaj. Cankar, Štefeta 28/c, Senčur 19142

Prodaj dvojno LEŽIŠČE z jogijem. Tel.: 23-796 19164

Prodaj nerabljeno 2,5 kW termoakumulacijsko PEČ. Grilc, Benedikova 19, Strazišče 19172

Ugodno prodaj SEDEŽNO GARNITURO. RO. Tel.: 26-303 19180

Prodaj 1 leto rabljeno trajnožarečo PEČ magma 7 za 30 SM. Tel.: 51-447 19182

Kotno SEDEŽNO GARNITURO meblo in POSTELJO 140 x 190 z jogijem, prodaj. Tel.: 26-105 19183

Pohištvo za KUHINJO lipa, barva lesa in 5 vgradnih aparatov (rošfrei), lepo ohranjeno, ugodno prodaj. Tel.: 21-194 19242

Prodaj nov kiperbusch in oljni RADIATOR, 3 kW. Tel.: 25-919, po 18. uri 19263

NOVO

GOLEN-MODEL

PRAKTIČNO
ZA NEGO
IN SHRANJEVANJE
VASHIŠKORNJEV

Izdeluje MAXPLAST tel.: 064/25-803

Dve samski SPALNICI v naravnem lesu za vikend ali kmečki turizem, prodaj ali zamenjaj za deske. Tel.: 50-369 19272

Ugodno prodaj trajnožarečo PEČ na trda goriva. Kristan, tel.: 26-200 19281

Prodaj kompletne etažno centralno. Lahko tudi na kredit. Zupanič, Medetova 14, Kranj 19282

Ugodno prodaj novo SPALNICO, tovarniško zapakirano. Bavdkova 4, Kranj 19294

Prodaj več "modrocev", POSTELJI in plinsko PEČ za ogrevanje. Tel.: 74-078 19296

Ugodno prodaj OTROŠKO SPALNICO. Tel.: 22-396 popoldan 19317

Prodaj termoakumulacijsko PEČ 2,5 kW. Cena po dogovoru. Tomo Jagličič, Koroška 4, Lesce 19320

Zaradi selitve ugodno prodaj 3 termoakumulacijske PEČI, jedilni kot in drugo pohištvo. Tel.: 73-870, zvečer 19321

Poceni prodaj sedežno kotno GARNITURO. Tel.: 79-494, popoldne 19327

Ugodno prodaj sedežno GARNITURO. Lado Zakotnik, Sv. Duh 15, Škofja Loka 19342

Prodaj 2 POSTELJI in 2 pisalni MIZI. Tel.: 23-049 19354

Prodaj POSTELJO, otroško POSTELJICO in globok voziček. Tel.: 74-151 19392

Prodaj 4-delno OMARO za dnevno sobo za 100 SM, otroško POSTELJICO z jogijem za 25 SM in 2 kW termoakumulacijsko PEČ za 25 SM. Tel.: 26-326, popoldne 19394

Prodaj novo, še zapakirano, mladinsko SOBO. Tel.: 37-714 19404

Konfortno 1-sobno STANOVANJE, cca 40 kvad. m., prodaj v Šorlijev ul., Kranj. Tel.: 24-531, od 13. do 16. ure 19085

STANOVANJA

Ugodno prodaj Z 850, letnik 1981. Tel.: 66-045 19196

R 4 TLS, letnik 1979, lepo ohranjen, ugodno prodaj. Terezija Pavlovič, Oldhamska 1, Kranj 19197

Smo mlada 3-članska družina. Zaradi slabih stanovanjskih razmer, iščemo STANOVANJE v najem, ali večjo SOBO z uporabo kopalnice in možnosti kuhanja v Kranju. Možno je predplačilo! Tel.: 21-708 19135

Kupim GARSONJERO ali manjše stanovanje v Škofji Loki ali okolici. Šifra: ZDOMEČ - GOTOVINA 19174

Prodaj 3 leta staro STANOVANJE, 60 kvad. m. v Škofji Loki. Tel.: 064/633-490 19176

Zamenjam družbeno STANOVANJE (1-sobno + kabinet) za 3-sobno. Tel.: 39-982 19184

Prodaj 2-sobno STANOVANJE (60 kvad. m.). Podlubnik 155, tel.: 064/620-360, zvečer od 19. ure dalje 19287

Nujno rabim SOBO s souporabo sanitarij. Šifra: GORENJSKA 19341

Zakonski par z enim otrokom išče STANOVANJE. Šifra: MIRNA DRUŽINA 19365

V opremljeno sobo sprejemam moške stanovalce. Stritar, C. na Klanec 31, Kranj 19384

UGODNO!
PANCERJI SAN MARCO
DIN 46.130.-
samo št. 31
Peko III. Gregorčičeva 8

VOZILA

Wartburg-karavan, letnik 1982, prodaj. Pernuš, Ribenska 12/a, Bled, tel.: 78-089 19289

Prodaj ZASTAVO 750, letnik 1977 v voznem stanju za 1 milijon din. Tel.: 74-362 19291

Prodaj tovorno PRIKOLICO za osebni avto. Tel.: 37-553 19292

Prodaj Z 101 mediteran, letnik 1981, registrirana do oktobra 1989. Tel.: 89-096 19060

Prodaj AMI 8, neregistriran, vozen. Tel.: 42-778 19069

Prodaj ŠKODO 120 L, letnik 1977 in tovorno PRIKOLICO. Temniška 18, Naklo 19118

Prodaj 4 GUME za Lado. Tel.: 46-576 19121

Prodaj ali zamenjam OPEL CORSO, letnik oktober 1985, 42.000 km, odlično ohranjen. Virje 8, Trzin 19122

Prodaj JUGO 45, letnik 1985. Viktor Šturm, St. Oselica 66, Sovodenj, tel.: 69-095 19123

Prodaj GOLF JGL, letnik 1981. Tel.: 064/620-080 19126

Prodaj VW 1200, letnik 1975, registriran do decembra 1989. Matija Černe, Zg. Gorje 2 19127

Ugodno prodaj Z 101, školjka letnik 1986, motor letnik 1978, obnovljen in VIDEO REKORDER fisher beta s kasetami. Šinko, Gorenja vas 243 19129

Prodaj Z 101, starejši letnik, registrirana do avgusta 1989. Tel.: 23-915 19134

GOLF diesel, letnik 1983, 87.000 km, prodaj ali zamenjam za manjši avto, star do 3 let. Tel.: 061/318-707 19136

Prodaj GOLF diesel, prevoženih 30.000 km, S paket in PEČ na olje emo. Tel.: 47-850 19143

Prodaj R 8. Tel.: 51-237 19145

OPEL KADETT 16 D, 5.000 km, star 14 mesecev, prodaj 20 odstotkov ceneje. Tel.: 069/70-271 19155

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1985 ali menjaj za cenejši avto. Tel.: 39-150 19156

Prodaj avto BMW 315, 1. registracija 1983. Ivan Volčjak, Virmaše 4, Škofja Loka 19159

Prodaj BMW 315, letnik 1982. Tel.: 58-383 19160

R 18, letnik 1981, dobro ohranjen, prodaj ali menjaj. Tel.: 36-444 ali 27-506 19161

Prodaj osebni avto LADA 1300 karavan, letnik 1987. Uranič, Golnik 9, tel.: 46-515 19162

Ugodno prodaj AUDI 80 LS, letnik 1973. Šmidova 2, Kranj - Čirče 19163

Prodaj TOYOTO corollo, letnik 1987, prevoženih 17.000 km. V račun vzamem 126 P. Tel.: 82-102 19165

GOLF JL, letnik 1979, s petimi vrati, nemški, prodaj. Kastrun, Tenetiše 40, Golnik 19166

JUGO 1,1 GX, bele barve, letnik 1987, 15.000 km, prodaj. Cena 2 milijarde. Tel.: 064/620-485, Stojan Kenjalo, Frankova 161, Škofja Loka 19170

Prodaj LADO 1600, letnik 1980. Dražgoše 53, tel.: 66-327 19173

Prodaj Z 101 poly, letnik 1986, registriran celo leto. Robert Oman, Koroška 21, Trzin 19178

Ugodno prodaj Z 128, letnik 1981, garaziran, kasko. Ogled v soboto od 10. do 12. ure. Log I. Krivca 8, Jesenice 19181

R 4 TLS, letnik 1979, lepo ohranjen, ugodno prodaj. Terezija Pavlovič, Oldhamska 1, Kranj 19197

Ugodno prodaj Z 850, letnik 1981. Tel.: 66-045 19196

R 4 TLS, letnik 1979, lepo ohranjen, ugodno prodaj. Terezija Pavlovič, Oldhamska 1, Kranj 19197

Prodaj GOLF JGL diesel, letnik 1985. Jezerska c. 98, Kranj 19195

Prodaj R 4 GTL, letnik februar 1987. Tel.: 40-169, po 19. uri 19198

Prodaj Z 750, letnik 1983. Pogačnik, St. Žagarja 33, Radovljica 19203

Prodaj zimske GUME s platišči za VW (hrošča). Tel.: 45-039 19204

Prodaj R 4, letnik 1977, registriran do 2. 4. 1989, karamboliran. Tel.: 39-873 19205

R 5, letnik 1976, karamboliran, prodaj. Tel.: 36-726 19206

Prodaj GOLF, letnik 1978. Janez Reppe, Sp. Radovna 1, Zg. Gorje 19207

JUGO 45, letnik 1984, dobro ohranjen, prodaj. Časni, Godešič 119 19209

Z 101, letnik 1976, ugodno prodaj. Sp. Duplje 42 19210

R 4, starejši letnik, prodaj. Cena po dogovoru. Fešteš, Proletarska 11, Trzin 19213

Prodaj Z 101, letnik 1979. Kajuhova 10, Bled, tel.: 77-597, po 16. uri 19214

Prodaj VW (hrošč), nemški, letnik 1976, motor generalno obnovljen, registriran do julija 1989. Ogled in ključ v soboto. Tel.: 39-541 19395

Prodaj ŠKODO 105 L, letnik 1982. Tel.: 46-041, po 16. uri 19396

KOMBI IMV 1900 BR, kombinirano vozilo, letnik 1984, registriran do novembra 1989, ugodno prodaj. Tel.: 88-288 19402

Prodaj BMW 2002 in FIAT 132, 2.000 kubikov, letnik 1979. Informacije na tel.: 73-415, v soboto od 9. do 14. ure 19408

Prodaj Z 101 po delih. Tel.: 46-379 19410

Prodaj nov 126 P. Kovač, Suha 32, Kranj 19411

ZAPOSLOTITVE

Za prodajo otroškega izdelka iščem PRODAJALCE. Tel.: 37-553

Iščem dobre prodajalce za prodajo novega artikla. Tel.: 28-426 18791

Dekle za pomoč v bifeju v bližini Kranja iščem. Tel.: 064/632-928 19141

KV elektromehanika, previjalca elektro motorjev, takoj redno zaposlim. Tel.: 061/841-087 19169

DOMUS išče ZASTOPNIKA z lastnim prevozom. Tel.: 24-971, po 11. uri 19193

Kitarist - pevec išče harmonikarja za igranje na ohceti. Tel.: 42-825 19199

Zaposlenim staršem varujem otroka na svojem domu v Radovljici. Šifra: LAHKO TAKOJ 19256

Prosi vikendi in redna tedenska izplačila, so vaša pot do uspeha. Tel.: 39-058 19288

Zaposlimo POTNIKA za prodajo najnovejših priročnikov in enciklopedij. Tel.: 35-060, od 20. do 21. ure 19307

Za prodajo praktičnega proizvoda, ki je lahko tudi novoletno darilo, iščem AKVIZITERJE. Tel.: 35-450, po 21. uri 19322

Vestni potniki izkoristite prednovoletno nakupovalno mrzlico in napolnite svoje žepce. Informacije na tel.: 80-122 dopoldan, 80-554, 80-028, 28-601 19334

Komunikativnim osebam nudimo honorarno delo za prodajo izredno zanimivega artikla (niso knjige). Tel.: 34-918, od 19. do 21. ure 19347

Za pomoč v kuhinji iščemo mlajšo pomočnico iz okolice Radovljice. Tel.: 75-504 19375

SILVESTROVANJE - živa glasba

GOSTILNA LOVEC GORIČE, tel.: 46-030

POSESTI

V Kranju prodaj novejšo HIŠO z vrtom in delavnico, primerno za vsako obrt. Zupan, Jezerska c. 93/c, Kranj 18821

KMEČKO HIŠO z vrtom, takoj vselljivo, v Poljanski dolini, prodaj. Cena 11 milijard. Tel.: 061/371-847 19244

Komunalno opremljeno PARCELO z gradbenim dovoljenjem v bližini Kranja, prodaj. Šifra: NAJBOLJŠI PONUĐNIK 19275

Majhno kompletno opremljeno mizarско delavnico, s svojimi izdelki, zelo ugodno prodaj. Možnost redne ali popoldanske obrti. Cena 2 stari milijardi. Tel.: 57-794 19323

Oddamo GARAŽO na Planini. Tel.: 35-256 19338

Vzamem v najem PROSTOR, približno 30 kvad. m., za mirno obrt v Kranju ali okolici. Tel.: 36-010, popoldne 19345

Kupim starejšo HIŠO z nekaj zemljo v tržiški občini. Ponudbe na tel.: 50-382 19357

ŽIVALI

Brejo KRAVO, 5 tele, prodaj. Zupan, Nomenj 35, Boh. Bistrica 19057

Prodaj BIKO za zakol ali za nadaljnjo rejo. Gozd 8, Tržič 19058

Prodaj mlado KRAVO za zakol in BIKO, star 1 teden, črno-bel. Zapoge 24, Vodice 19131

Prodaj težko TELICO, brejo 8 mesecev. Žeje 12, Duplje, tel.: 70-312 19139

Prodaj PRAŠIČA za zakol. Visoko 66 19140

14 dni starega TELETA prodaj za nadaljnjo rejo. Zakotnik, Dorfarje 16, Zabnica 19151

Prodaj PUJSKE za nadaljnjo rejo. Tel.: 81-075 19167

Prodaj 2 TELIČKA, stara 10 dni. Poženik 8, Cerklje, tel.: 42-065 19175

Prodaj BIKO simentalca, starega 10 dni. Tel.: 79-002 19177

Prodaj 2 SVINJI za zakol. Tel.: 57-280 19228

Prodaj 3 tedne starega BIKO ali TELIČKO. Svovljak, Zbilje 43 19230

JARKICE, riave, stare 3 mesece in TELIČKA simentalca, prodaj. Fujan, Hraše 5, Smednik 19233

Prodaj 10 dni staro simentalško TELIČKO. Pivka 1, Naklo 19243

PRAŠIČE težke od 30 do 150 kg, PSA volčjaka, starega 2 meseca in mlade KOZLIČE za zakol, prodaj. Posavec 123, Podnart, tel.: 70-379 19253

Prodaj 150 kg težkega PRAŠIČA. Adergas 16, Cerklje 19260

Prodaj KRAVO in TELICE, težke od 100 do 300 kg. Grad 43, Cerklje 19261

Prodaj manjše in večje PRAŠIČKE. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 19277

Prodaj PRAŠIČA za zakol. Sr. Bitnje 97, Zabnica 19279

Prodaj polovico mlade KRAVE. Zalag 17, Cerklje 19280

TELICO, staro 1 leto in BIKO, starega 4 tedne, oba črno-bela, prodaj. Porenta, Sp. Bitnje 19 19297

Prodaj mlado KRAVO, brejo 9 mesecev in DRVA. Dorfarje 21 19302

Mlado KRAVO za zakol in brejo črno-belo TELICO, ugodno prodaj. Sajovic, Velesovo 24 19313

Prodaj PRAŠIČE, težke 45 kg in PUJSKE, stare 7 tednov. Sp. Brnik 60 19370

Prodaj mlado KRAVO, brejo 8 mesecev. Jama 8, Mavčiče 19372

Prodaj KONJA angleža, starega 4,5 leta. Tel.: 065/75-367, od 19. do 20. ure 19386

Prodaj KRAVO simentalco pred 2. telitvijo ali po izbiri. Sp. Brnik 70 19390

Prodaj KRAVO za zakol. Tel.: 40-167 19398

Prodaj TELICO, staro 6 tednov. Tenešič 3, Golnik 19399

Prodaj ŽREBICO, staro 8 mesecev, za rejo. Zgoša 11, Begunje 19400

Prodaj polovico mlade GOVEDI. Tel.: 27-214 19405

Ugodno prodaj nemške OVČARJE, stare 9 tednov. Čemažar, C. JLA 41, Kranj (Konjedec) 19412

NOGOMETNI KLUB TRIGLAV KRANJ IŠČE HIŠNIKA ZA PRANJE IN VZDRŽEVANJE ŠPORTNE OPREME-HONORARNO DELO.

INTERESENTI NAJ SE PRIJAVIJO NA NASLOV NK TRIGLAV KRANJ PP 126.

PIREREDITVE

ŠD Šenčur vas vabi na SILVESTROVANJE 31.12. ob 20. uri v Športnem domu v Šenčurju. Rezervacije v Bifeju na igrišču. Vabijo športniki! 19119

POZNANSTVA

Sem starejši upokojenec, osamljen, iščem osamljeno starejšo žensko za pomoč v gospodinjstvu. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v oglasnem oddelku. 19278

KUPIM

Kupim dobro ohranjeno kovaško NAKOVALO. Tel.: 70-260 19227

Kupim BIKO simentalca, starega od 3 do 6 tednov. Tel.: 061/611-527 19289

Kupim STRUŽNICO za les. Tel.: 36-444 ali 27-506 19378

Kupim MOTOR za R 4. Jovanov, Žirovnica 35 19401

V času NOVOLETNEGA SEJMA V KRANJU od 16. do 25. decembra 1988 vam nudimo veliko izbiro OMELE za čiščenje dimnikov, štedilnikov, peči in radiatorjev. Prodajamo tudi v delavnici Žnidar Maks, Utik št. 18., Vodice nad Ljubljano.

ŽELIM VSEM POTROŠNIKOM SREČNO NOVO LETO 1989

Mojster Maks Žnidar

OBVESTILA

Rolete, žaluzije, zasteklitev balkonov in teras, naročite Špilerjevim, Gradnikova 9, Radovljica, tel.: 064/75-610 18746

Bagat tečaj krojenja in šivanja v Kranju obvešča, da začne z vpisom v nov začetni in nadaljevalni tečaj 16. 12. in 19. 12. 1988 ob 15.30. Delavski dom, vhod 6. Do vpisa se lahko prijavite na tel.: 48-757 19073

Izdelava kvalitetnih ŽEBLJEV od 90 do 40 mm. Cene so ugodne, od 4.700 do 7.000 din. Drago Jenkole, Prebačevo 32/a, tel.: 36-426 19116

Popravilam radio aparate, TV in obnovljam oslabele ekrane. Tel.: 21-267 19125

Novo odprt klub ANJA v Predvorju. Vabljeni! 19285

MLIN V GLOBOKEM je odprt v popoldanskem času. Tel.: 79-868 19298

Izdelujem kvalitetne BABY FONE (baby sitter). Uporabne tudi kot INTERFON. Tel.: 74-708 19367

Skupina ROMEO vabi v nedeljo, 18. 12., ob 17. uri, v VOGLJE. Gost je tudi Videoteka LIPA. Vabljeni! 19382

OSTALO

Prodaj balirano SENO. Tel.: 067/60-603 19084

Prodaj suha bukova DRVA. Babni vrt 6 19096

Prodaj suha bukova DRVA. Tel.: 45-368 19117

Prodaj jedilni KROMPIR igor, mešana DRVA (breza, hrast, bukev) in mehka DRVA (smreka, bor). Zapoge 12, Vodice 19133

Prodaj PLANINSKE ČEVLJE, števil. 40-41. Tel.: 66-696 19147

VIDEOTEKA

LIKOZARJEVA 27
TEL.: 36-770

POLEG NAJNOVEJŠIH FILMOV VAM NUDIMO TUDI PRESNEMAVANJE IZ SUPER 8 FILMOV NA VIDEOTRAK TER SNEMANJE S KAMERO PO NAROČILU ZA VSE PRILŽNOSTI

VSAK DAN OD 17. — 20.
IN V SOBOTO
OD 10. — 13.

Prodaj diatonično HARMONIKO B-ES-AS. Peter Jensterle, Sp. Besnica 32, tel.: 28-861, int. 25-53, dopoldne 19157

Prodaj novo JEKLENKO (kisk) z manometrom. Pregelj, Žiganja vas 4, Duplje 19158

Inštruiram matematiko. Tel.: 80-278 19171

Prodaj krzen PLAŠČ nutrija, števil. 44-46. Tel.: 36-917, popoldne 19185

Zelo ugodno prodaj otroško POSTELJICO z jogijem in posteljino. Tel.: 34-680 19191

Prodaj večjo količino butaric ŽAMANJA za kurjenje. Tel.: 75-660, Rudolf Bohinc 19201

Prodaj drobni KROMPIR in kvalitetna zimska JABOLKA. Strahinj 10, tel.: 48-525 19212

Prodaj kompletni AKVARIJ, 240-litrski in OFFSET STROJ B 4 OCE 2110. Tel.: 46-585, popoldne 19247

Prodaj domačo proseno KAŠO. Zg. Brnik 7 19249

Prodaj krzeno JAKNO števil. 38. Tel.: 38-697 19328

UNIKATNE TAPISERIJE ugodno prodaj. Radovan Rakovec, Zg. Bitnje 124, Zabnica 19336

Prodaj okovane GAJBE. Jože Pavlin, C. JLA 46, Kranj 19337

Nujno potrebujem 10 mio za dobo enega leta. Vračilo z visokimi obrestmi. Šifra: DEVIZE 19350

Ostanke sintetike in volne za strojno in ročno pletenje, prodaj. Oprešnikova 10, Kranj 19362

Prodaj JABOLKA vrste voščenska po 900 din/kg. Do 20 km tudi dostava na dom. Tel.: 70-550 19371

Prodaj bukova DRVA. Hrastje 73, tel.: 33-555 19377

Bizeljsko rdeče VINO prodaj. Trboje 2/a 19381

Prodaj suha bukova DRVA. Oman, Zminc 12, Škofja Loka 19406

Prodaj obrana JABOLKA po zelo ugodni ceni. Tel.: 48-092 19407

ZAHVALA

Ob smrti naše drage

NIKOLAJE POČKAJ

roj. ŠMAJDEK

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste ji podarili cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti

V imenu vseh žalujočih sin Božo Počkaj

ZAHVALA

Ob tragični izgubi dragega sina, brata, strica in svaka

RUDIJA KRŽIŠNIKA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje in ga spremili na zadnji poti. Hvala tudi g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Enako tudi pevcem za lepo zapete žalostinke. Vsem iskrena hvala!

ŽALUJOČI: mama in bratje z družinami

Pungart, Škofja Loka, 8. decembra 1988

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljube mame, stare mame, babice, sestre in tete

MARIJE MIKOLIČ

roj. Fink iz Radovljice

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ji pomagali v času njene hude bolezni in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti.

Sinova Slavko in Boris z družinama

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega očeta

JAKOBA DOLENCA

Krivarjevega ata

se iskreno zahvaljujem vsem za darovano cvetje, izrečena sožalja in spremstvo na zadnji poti. Posebej se zahvaljujem g. župniku za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke.

VSI NJEGOVI

Stara Loka, 9. decembra 1988

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, sina, brata, dedka, strica in tasta

STANISLAVA DRAGANA

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, DO Sava Kranj in SDK za izrečena sožalja in darovano cvetje. Zahvaljujem se tudi pevcem za zapete žalostinke, govornikom za poslovinne besede in g. župniku za lep pogrebni obred, ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujem zdravstvenemu osebju Golnik, dežurni ekipi Zdravstvenega doma Kranj in dr. Perčičevi za zdravniško pomoč. Vsem, ki ste nam ob bolečini stali ob strani, še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI: Neutolajljiva žena in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti naše sestre

PAVLE BLAŽIČ

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, znancem, sodelavkam Tekstilindusa, ki ste nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje. Hvala Julki za dolgoletno pomoč, tov. Grosovi za poslovinne besede, pevcem za zapete žalostinke in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

Kranj, Bled, Jesenice, Leskova, 13. decembra 1988

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta, pradedka, brata, strica in svaka

JOŽETA HOMANA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter kolektivu SŠPRNMU Kranj za podarjeno cvetje in izraze sožalja. Obenem se zahvaljujem osebju »Centra slepih in slabovidnih dr. Antona Kržišnika« za vso skrb in zdravniško nego, pevcem za lepo petje in g. župniku ter g. kaplanu za opravljen pogrebni obred.

VSI NJEGOVI

Škofja Loka, 10. decembra 1988

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, prababice, sestre in tete

MARIJE REKAR

roj. Čarman iz Trboja

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem. Iskrena hvala tozdu TKI iz Save Kranj — obrat IV, podjetju Ikos Kranj ter tovarni Rašica iz Gamelj za izraženo in izkazano sožalje, za darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujem g. župniku za slovesni pogrebni obred in pevcem Društva upokojencev iz Kranja. Vsem in vsakemu še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI: Vsi njeni

ZAHVALA

Odšel je od nas naš dobri ata

IZIDOR ARIH

Ob žalostnem slovesu nismo bili sami. V velikem številu ste nas spremljali sorodniki, sosedje, prijatelji, nekdanji sodelavci in znanci. Hvaležni smo vam za prelepo cvetje, izraze sožalja in tolažbo. Iskrena hvala TOZD TIO Lesce, pevcem iz Podnarta in Kroke, Egiju Gašperšiču in Stanetu Praprotniku, g. župniku za obred, Nikolaju Lapuhu za prelep govor ter vsem lovčcem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnjo pot. Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat hvala.

ŽALUJOČI: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, starega očeta in brata

FRANCA ZAMLJENA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom iz Šenturške gore, Vrhovja in Viševce, sodelavcem in znancem za darovano cvetje in izraženo sožalje ter vsem, ki ste ga številno pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujem pevcem iz Šenturške gore, gasilcem iz Tunjic in tov. Pregledu za tople besede ob slovesu. Hvala tudi tistim, ki ste z lepo mislijo nanj počastili njegov spomin.

ŽALUJOČI: sin Milan z ženo Joži in Matejem ter drugo sorodstvo

Kako draga bodo letošnja silvestrovanja

Najdaljša in najdražja noč

Kranj, 13. decembra - Za noč na prehodu iz starega v novo leto navadno pravimo, da je najbolj nora, najdaljša, in sploh naj noč. Vsekakor pa tudi velja, da je novoletna noč ena najdražjih, če ne kar najdražja v letu. Vsak po svoje si skušamo pripraviti čim prijetnejši večer in tudi v teh časih vsaj za nekaj ur pozabiti, da se nam kljub novi letnici ne obetajo prida boljši časi. Med tistimi, ki že tle dni premišlujejo, kakšno zabavo ponuditi svojim gostom in koliko zanjo zaračunati, pa so prav gotovo hotelirji.

Gorenjski turistični kraji, med katerimi izstopa Bled, se že pripravljajo na novoletna praznovanja. Hotelirji so sestavili silvestrske večerje, poskrbeli za glasbene skupine, ki bodo skrbele za ples in razvedrilo ter seveda izračunali cene. Po tradiciji bo na Bledu najdražje silvestrovanje v hotelu Vila Bled, kjer bo treba odšteti 275 tisoč dinarjev (cene so na osebo), v Grand hotelu Toplice je cena silvestrovanja 250 tisočakov, v bistroju hotela Toplice pa 100 tisočakov,

vendar bo namesto tople večerje le hladen menu. V ostalih blejskih hotelih so cene silvestrovanja od 100 do 180 tisočakov, v hotelu Svoboda pa se bo moč zabavati že za 45 tisočakov. Nekaj ceneje bo silvestrovati v Bohinju, kjer je na primer silvestrovanje v restavraciji hotela Kompas 120 tisočakov, v klubu (hladni menu) pa 80 tisočakov. Tudi v Kranjski gori si bodo gostje za silvestrske večerje in zabavo zbrali hotel glede na globino svojih žepov. Tako bo silvestro-

vanje v hotelu Lek na primer 150 tisočakov (pravijo, da imajo še nekaj prostora), v restavraciji hotela Kompas bo silvestrski menu 140 tisočakov. V hotelu Alpina bo silvestrska zabava po 130 tisočakov, v restavraciji Jasna pa po 140 tisočakov. Za tiste, ki bodo večerjali doma (ali sploh ne večerjali), bo pravnšnje silvestrovanje v Kompasovem nočnem klubu, kjer bo za vstopnino z aperitivom treba odšteti 60 tisočakov.

Za tiste, ki vam ni mar (ali nimate dovolj debelih denarnic) za silvestrovanje v turističnih krajih, so poskrbeli tudi v Alpetourih hotelih v Škofji Loki in Kranju. Povsod bo za večerjo in zabavo s plesom treba odšteti 100 tisočakov, v Škofji Loki pa so povedali, da so mesta v hotelu za silvestrovo že razprodana.

V. Stanovnik

Zaplet pri obnovi ceste do Brda

S petimi sporazumno, eden ne soglaša

Tržič, 13. decembra - Delegati trziške občinske skupščine bodo na eni od prihodnjih sej obravnavali odločbo o ugotovitvi splošnega interesa na zemljiščih, ki jih bo prizadela načrtovana obnova lokalne ceste Brdo - Kovor - Loka. Občinska komunalno-cestna skupnost namreč namerava letos obnoviti odsek od občinske meje do konca naselja Brdo, vendar je naletela na težave pri urejanju zemljiških zadev. S petimi lastniki se je sporazumela, eden pa z obnovo ceste ne soglaša. To je tudi razlog, da je v skladu z zakonom dala pobudo za ugotovitev splošnega interesa na vseh zemljiščih, kjer bo potekala obnova ceste. Obnova je v občinskem družbenem planu, v letošnji resoluciji in tudi v načrtih cestno-komunalne skupnosti.

C. Z.

Jutri spominska svečanost na Goreljku

Pokljuka, decembra - 16. decembra mineva 45 let od tragičnega boja 3. bataljona Prešernove brigade v osrčju Pokljuke, na Goreljku, ko je pod streli sovražnika padlo 79 borcev.

V spomin na ta dogodek, poimenovan Zmaga mrtvega bataljona, bo v soboto, 17. decembra, ob 12. uri pri grobišču padlih borcev na Goreljku spominska svečanost. Slavnostni govornik bo predsednik predsedstva SRS Janez Stanovnik, v kulturnem programu pa bodo nastopili pihalni orkester jese-niških železarjev, recitatorji ZKO Radovljica ter solist Stanko Praprotnik.

Že dopoldne bodo na Pokljuki potekali smučarski teki in skoki v raznih kategorijah tekmovalcev, vključno z najstarejšimi - udeleženci NOB. Na svečanosti bodo proglasili najboljše tekmovalce.

Za udeležence so krajevni in Občinski odbor zveze borcev Radovljica poskrbeli za posebni avtobusni prevoz z Lipnice, Bleda in iz Bohinjske Bistrice z odhodom ob 10. uri. Odhod rednega avtobusa z Bleda na Pokljuko pa bo ob 8.15 in ob 10. uri. Poseben prevoz bo preskrbljen tudi za okoli 500 učencev osnovne šole Bled ter učence - delegacije vseh drugih osnovnih šol ter srednje ekonomske šole iz Radovljice.

J. R.

Komunisti jubilanti

Škofja Loka, 15. decembra - Občinski komite Zveze komunistov v Škofji Loki je včeraj povabil na srečanje vse svoje člane, jubilate, ki so lani oziroma letos praznovali okroglo 40. ali 30. obletnico članstva. Teh jubilarcev je skupaj kar 83, in sicer 51 s 40-letnim "stažem" v Zvezi komunistov, 32 pa s 30-letnim. Večina je na srečanje prišla. Uvodoma jim je o aktualnih idejnopoličnih problemih pri nas spregovorila Sonja Lokar, izvršna sekretarka predsedstva CK ZKS, ki je zatem odgovarjala tudi na njihova vprašanja.

H. J.

Gradbena šola vse bolj »slovenska«

Proti šarlatanstvu, za stroko

Kranj, 11. decembra - Podjetje z zdravno kadrovske politiko je vsekakor zainteresirano za delavca, ki bo rasel z njim in mu ostal zvest in se bo vlaganje vanj splačalo. Tak delavec pa je predvsem domačin. Kaže, da se to spoznanje končno počasi uveljavlja tudi v gradbeništvu. Srednja gradbena šola v Kranju je letos sprejela v prvi letnik 44 domačih fantov; skupaj jih je zdaj v šoli 120, učencev iz drugih republik pa 80. Razmerje je še bolj ugodno ob upoštevanju treh »večernih« oddelkov.

Kranjska šola, ki se mora vse-skozi boriti za svoje življenje, je tudi zato postala s svojim neposrednim delom na trgu ekonomsko dokaj samostojna. V to je pravzaprav celo prisiljena, odkar izobraževalna skupnost Slovenije zmanjša dohodek šoli za vsakega učenca, ki manjka v oddelku do normativna 30. Kot da bi v prihajajoči informacijski družbi lahko shajali brez obrtnikov oziroma namenoma podpirali še večji razcvet raznih oderuskih šarlatanov! Šola je bila v štirih mesecih zaradi samo 47 učencev v dveh prvih oddelkih gradbeništva prikrajšana za 4,7 milijona dinarjev, v oddelku slikop-

skarstva, kjer manjka en sam učenec, pa kar za 1,56 milijona dinarjev.

Šola (in njej podobne) je denarno in strokovno prikrajšana tudi, odkar je z reorganizacijo Gospodarske zbornice Slovenije Zveza obrtnih združenj prevzela preizkušanje strokovne usposobljenosti za samostojno opravljanje obrtne dejavnosti; tedaj je sodelovanje šole za programe zaključnih gradbenih del iz pravilnika izpadlo. Da bi ob poplavi šarlatanov preizkusi znanja ponovno pridobili neko splošno priznano raven strokovnosti (ne pa, da se potrdilo za obrt praktično kupi), šola vztraja pri zahte-

vi, da mora sodelovati pri preizkusih. Ne nazadnje z izobraževanjem za obrt ne bi pridobila le šola, ampak tudi obrtnik in ljudje, ki bi za dobro plačilo dobili pošteno opravljeno storitev.

Lansko pomlad so v srednji gradbeni šoli v Kranju razpisali v »večerno« izobraževanje za delovodjo zaključnih dejavnosti in gradbenega delovodjo. Ker so to deficitarni poklici, stroške izobraževanja pokriva republiška izobraževalna skupnost, šola pa zato lahko povabi za stroko res najbolj priznane predavatelje. Odziv je bil nepričakovan: 57 vpisanih, največ z Gorenjske, ki bodo končali program čez slab mesec dni. Tudi za srednji »večerni« program gradbeništva je bil vpis izjemen, vendar je po precejšnjem osipu ostal le en oddelk odraslih, ki so zdaj v drugem letniku. Naslednje leto bo šola ob programa ponovno razpisala.

H. Jelovčan

Ali poznamo cene?

Škofja Loka, 13. decembra - Če bi spraševali ljudi po prvem možu naše Jugoslavije, bi najbrž slišali kar nekaj različnih imen. Vprašajmo jih raje kaj bolj življenjskega, domačega, smo dejali. Vprašajmo jih po cenah, nad

GLASOVA ANKETA

Štefka Staniša iz Gorenje vasi, čistilka na Petrolu: »Za bencin priznam, da ne vem, čeprav sem vsak dan na črpalki. Za štruco bele kruha bi rekla, da stane okrog 3800 dinarjev, olje okrog 6000 dinarjev, kava je prek 40.000, mleko pa je zdaj pri kmetu 800 dinarjev; v trgovini mora biti nekaj dražje. Včasih sem poznala cene, zdaj se tako hitro menja, da si jih ne zapomnim več.«

Slavko Sajovic, upoko-jenec, iz Škofje Loke: »Žena je zaposlena, jaz upokojen in imam več časa za vsakodnevne nakupe kot ona. Mislim, da cene kar dobro poznám. Saj jih tudi moram, ko pa tako hitro rastejo, da je vsaka pokojnina prekratka. Draginja je huda, motijo me tudi nekatera razmerja, recimo, med ceno mleka in bencina pa med ceno kave pri nas in v Avstriji. Liter navadnega mleka stane 800 dinarjev, liter super bencina 1740 dinarjev, bela štruca 3000 dinarjev, olje je okrog 5800 dinarjev.«

Francka Pivk iz Hota-velj, zaposlena v Mar-morju: »Z vprašanjem ste me presenetili. Cene se tako hitro menja-jo, skoraj vsak dan, ko grem v trgovino, je ne-kaj dražje, da jih je tež-ko slediti. A bom posku-sila; bela štruca stane 3000 dinarjev, za mleko bi rekla, da okrog 1000 dinarjev, ne vem, ker ga kupujem pri kmetu, olje je nekaj več kot 6500 dinarjev, kilogram kave okrog 40.000 dinarjev. Bencin navadno to-či mož, mislim, da stane super 1500 dinarjev li-ter.«

Irena Pustavrh, prodaj-alka v trgovini na Can-carjevem trgu 2 v Škofji Lok: »Mleko stane 830 dinarjev, bela štruca 3000, olje 6159, kava 40.670 dinarjev. Le za bencin vam ne znam po-vedati. Avto sem pred kratkim prodala. Ko sem ga zadnjikrat kupi-la, je bil po 1400 dinar-jev.«

Naj dodam sami; liter super bencina stane 1730 dinarjev. Vse cene seveda veljajo na da-našnji dan!

H. Jelovčan
Slike F. Perdan

Stavkovna pravila naj ne bi omejevala

Drugačen sindikat s prostovoljnimi člani

Tržič, 14. decembra - Na dnevnem redu sredine seje občinskega sveta ZS Tržič so bila nekatera vprašanja, s katerimi se v vse težjem gospodarskem in političnem vsakdanu srečuje sindikalna organizacija. Tako so govorili o kriterijih in postopkih pri ugotavljanju ekonomskih in tehnoloških presežkov delavcev, o sindikalni listi, sindikalnih stavkovnih pravilih ter pobudi za sindikalno člansko izkaznico. Seje sta se udeležila tudi Dušan Rebolj in Jože Stegne iz repu-bliškega sveta ZSS ter Branko Iskra.

Sindikalna stavkovna pravila so bila sicer na zadnji, 15. seji, Republiškega sveta ZSS že sprejeta in v njih je bilo upoštevanih precej predlogov osnovnih in občinskih sindikatov, pa vendar se pred delavci še zastavljajo nekatera vprašanja, kot je na primer najava stavk, nadomestilo osebnega dohodka v času stavke, pa tudi, koliko so stavkovna pravila za stavkajoče obvezujoča.

Dušan Rebolj je povedal, da je bilo sprejetje stavkovnih pravil potrebno predvsem zato, ker so z raziskavo ugotovili, da več kot 60 odstotkov zahtev dosedanjih stavk ni bilo uresničenih. Pogosto so se uresničile le zahteve po višjih osebnih dohodkih, kar je začasno pomirilo delavce,

ostale zahteve in globlji vzroki stavk pa so ostali nerešeni. Najava stavke je nujna predvsem v tistih dejavnostih, ki vplivajo na druge (na primer železnica, pošta, zdravstvene organizacije,...) in takšne najave pozna vse razviti svet. Precej vprašanj, ki zadevajo sindikalna stavkovna pravila, bo treba še razčleniti in opredeliti v zakonih, uresničila

pa se bodo lahko le, če bodo delavci sindikatu bolj zaupali. Prav zaupanje v sindikat in s tem povezana prenova sindikata pa naj bi se odrazila tudi v razpravah o sindikalni članski izkaznici. Bolj kot sama izkaznica pa je pri tem pomembna njena vsebina in vloga, saj bi se z nje nim podeljevanjem lahko delavci prostovoljno odločali ali želijo biti člani sindikata ali ne, saj je bilo dosedanje članstvo več ali manj avtomatizem pri zaposlitvi. Če pa bo sindikat hotel imeti svoje člane, je poudaril Jože Stegne, bo moral postati resnično vsebinsko privlačen in tudi učinkovit.

V. Stanovnik

Večer z Bavčarjem

Selo pri Žireh - Člani ene najbolj aktivnih osnovnih organizacij ZSMS na Gorenjskem, ki smo jih predstavili z daljšim zapisom v eni naših poletnih števil, so v zadnjem času spet pripravili nekaj akcij, ki so vsekakor vredne omembe. Po dokončni preureditvi mladinskih prostorov so uspeli pripraviti svečano otvoritev le - teh, tik pred kratkim pa so, kot nam sporoča ena izmed najbolj aktivnih mladink Nataša Uršič, spravili pod streho tudi letno programsko - volilno konferenco, s katero so še posebej zadovoljni zaradi kvalitetne razprave in številnih novih idej.

Da ne ostajajo zgolj pri besedah, vam ponujamo v razmislek povabilo na eno izmed njihovih novih akcij. V petek, 23. decembra, pripravljajo v svojih novih prostorih v Selo pri Žireh ob 19. uri večer, na katerem bodo gostili najbolj znanega predstavnika Odbora za varstvo človekovih pravic Igorja Bavčarja. Mladi iz Sela se zavedajo majhne kapacitete njihovega prostora - samo 50 sedežev, obračajo na vse tiste, ki jih zanimajo sveže informacije o delu Odbora in ostalo, kar je v zvezi s četverico, z željo, da svojo udeležbo predhodno potrdijo vsak dan od 9. do 11. ure na telefon 69-538 (Eisele).

Vsekakor za Poljansko dolino enkratna priložnost neposrednega snidenja z glavnim akterjem Odbora za varstvo človekovih pravic, ki je ne gre zamuditi!

V. Bešter

NESREČE

Zadel pešakinjo

Bistrica pri Tržiču, 14. decembra - 17-letno Marjano Soklič iz Tržiča, ki je ob pol sedmih zvečer izstopila na avtobusni postaji na Bistrici, je, potem ko je prečkala cesto, povzročila avto. Iz smeri Kovorja je namreč pripeljal 25-letni Anton Ribnikar iz Zvirč, ki hitrosti vožnje ni prilagodil razmeram na cesti. Zadel je dekle, ki je blizu prehoda prečkala cesto, da je obležala hudo ranjena. Odpeljali so jo v jeseško bolnišnico.

Dobili povzročitelja nesreče

Škofja Loka, 15. decembra - Škofjeloški miličniki so izsledili 23-letnega Damjana Šmida iz Stare Loke, ki je bil 11. decembra ukradel motorno kolo, povzročil prometno nesrečo, v kateri je bila ranjena 52-letna Marta Misson iz Škofje Loke, zatem pa pobegnil. Iz Kliničnega centra so sporočili, da je danes kmalu po polnoči ponesrečenka umrla.

D. Ž.

29. NOVOLETNI SEJEM

— krzno, konfekcija, pletenine
— pohištvo, bela tehnika, akustika
— VELIKA IZBIRA BOŽIČNIH IN NOVOLETNIH DARIL
— UGODNI NAKUPI ZA DEDKA MRAZA
KREDITI! UGODNI NAKUPI! POPUSTI! RAZPRODAJE!

KRANJ, 16. 24.12.'88